

Влада на Република Северна Македонија

Скопје 14 ноември 2023 година

Бр. 41-11689/ 14

До
Претседателот на Собранието
на Република Северна Македонија
Скопје

Drejtuar
Kryetarit të Kuvendit
të Republikës së Maqedonisë së Veriut
Shkup

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132 и 137 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за виното (*), што го утврди на седницата, одржана на 14 ноември 2023 година.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени Љупчо Николовски, министер за земјоделство, шумарство и водостопанство и м-р Вјолца Бериша, заменик на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, а за повериеници Реџаил Исмаили, државен секретар во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и Борче Јоновски, раководител на сектор во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Овој закон произлегува од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

Në bazë të nenit 91, alinesë 2 të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe neneve 132 dhe 137 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut Ju parashtron, Propozim ligjin për Verën (*), që е përcaktoi në seancën e mbajtur më 14 nëntor 2023.

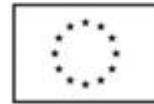
Për përfaqësues të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut në Kuvend janë përcaktuar Lupço Nikollovski, ministër i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe mr. Vjollca Berisha, zëvendësministre e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Menaxhimit të Ujërave, ndërsa për të besuar Rexhail Ismaili, sekretar shtetëror në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe Borçe Jonovski, udhëheqës sektori në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Ky ligj rrjedh nga Programi Nacional përmiratimin e të drejtës së Bashkimit Evropian.

Прв заменик на претседателот
на Владата на Република Северна Македонија
dr. Artan Grubl

Подготвил: Даниела Давитковска
Проверил: Катерина Јаневска
Никола Пасков
Контролиран: Стојанчо Радичевски
Jetmira Maliqi
Согласен: Снежана М. Пендовски
Зоран Брнарчевски
Одобрил: Tahir Hani

ПРЕДЛАГАЧ:	Влада на Република Северна Македонија	PROPOZUES:	Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut
ПРЕТСТАВНИЦИ:	Лъупчо Николовски, министр за земјоделство, шумарство и водостопанство и	PËRFAQQËSUES:	Ljupço Nikolovski, Ministër i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe
	д-р Вјолца Бериша, заменик на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство		Dr. Vjollcë Berisha, Zëvendësministër i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave
ПОВЕРЕНИЦИ:	Реџаил Исмаили, државен секретар во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и	TË BESUESHËM:	Rexhail Ismaili, Sekretar Shtetëror në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe
	Борче Јоновски, раководител на сектор во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство		Borçe Jonovski, shef i departamentit në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Menaxhimit të Ujërave

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ВИНОТО (*)

PROPOZIM - LIGJI PËR VERËN (*)

Скопје, ноември 2023

Shkup, nëntor 2023

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНите ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Заради потребата од приоритетно уредување и на барање на претставници на винскиот сектор, како и заради хармонизација на македонското законодавство со правниот поредок на ЕУ Acquis communautaire за вино, како и за потребите за посоодветна примена на законот и негово техничко и терминолошко подобрување, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: МЗШВ) подготви нов Закон за вино.

Усогласувањето со новите правила на ЕУ во областа е во делот за воведување на нови производи во рамки на законот (органско вино, ароматизирани вински производи). Покрај тоа, делот за класификација на вина, производство, означување и заштита на вина со географски назив ќе претрпи најголеми промени со цел за негово целосно усогласување со регулативите на ЕУ. Верзијата на Законот за виното која во моментот е на сила не е во целост усогласена со одредбите од Регулативите на ЕУ од областа кои се однесуваат на заштита на географскиот назив и потеклото на вината, органското вино, како и ароматизирани вински производи. Имајќи предвид дека земјите членки на ЕУ се најголемиот пазар за извоз на вино од Република Северна Македонија и со цел непречено да се зголеми и олесни извозот на вино и производи од вино, се пристапи кон донесување на нов Закон за вино.

Исто така, заради заштита на интересите на производителите на винско грозје за првпат ќе се утврдува производната цена на винско грозје по килограм, најдоцна до 15 јули во тековната година, за најмалку

HYRJE

I. VLERËSIMI I SITUATAVE NË FUSHËN QË DUHET TË RREGULLOHOET ME LIGJIN DHE ARSYET PËR MIRATIMIN E LIGJIT

Për shkak të nevojës prioritare të rregullimit dhe me kërkesë të përfaqësuesve të sektorit të verës, si dhe për shkak të harmonizimit të legjislacionit maqedonas me rendin juridik të Acquis communautaire të BE-së për verën, si dhe për nevojat për një zbatimi më adekuat i ligjit dhe përmirësimit të tij teknik dhe terminologjik, Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (në tekstin e mëtejmë: MBPEU) përgatiti Ligj të ri për verëra.

Pajtueshmëria me rregullat e reja të BE-së në fushën është në pjesën përfshirjen e produkteve të reja në kuadër të ligjit (verë organike, produkte vere me shije). Përveç kësaj, pjesa për klasifikimin e verërave, prodhimin, etiketimin dhe mbrojtjen e verërave me emërtim gjeografik do t'i nënshtronhet ndryshimeve më të mëdha me qëllim që të jetë në përputhje të plotë me rregulloret e UE-së.

Versioni i Ligjit për Verën që aktualisht është në fuqi nuk është plotësisht në përputhje me dispozitat e Rregulloreve të UE-së në fushën që i referohen mbrojtjes së titullit gjeografik dhe origjinës së verërave, vera organike, si dhe produkteve të verës me aromë. Duke pasur parasysh se shtetet anëtare të UE-së janë tregu më i madh për eksportin e verërave nga Republika e Maqedonisë së Veriut dhe me qëllim që pa pengësa të rritjes dhe lehtësimit të eksportit të verës dhe produkteve të verës, janë qasjet përmiratimin e Ligjit të ri për verën.

Gjithashtu, për shkak të mbrojtjes së interesave të prodhuesve të rrushit për verë, për here të pare do të përcaktohet çmimi i prodhimit të rrushit të verës për kilogram, më vonë deri me 15 Korrik të vitit aktual, për të paktën dy nga llojet më të përfaqësuar.

Llogaritja e shpënzimeve për prodhim në një

две најзастапени сорти.

Пресметката на трошоците за производство на килограм винско грозје на определена површина и соодветен квалитет согласно дадена методологија ќе ја врши високо образовна или научна институција од областа во земјоделството.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Основна цел за донесување на законот е негово усогласување со новите правила на ЕУ во областа, воведување на нови производи во рамки на законот (органско вино, ароматизирани вински производи). Покрај тоа, делот на законот кој се однесува на класификација на вина, производство, означување и заштита на вина со географски назив ќе претпри сериозни измени со цел истиот да се усогласи со регулативите на ЕУ, а виното со потекло од Република Северна Македонија да биде заштитено на пазарите на ЕУ уште пред да станеме земја членка.

Предложените решенија особено имаат за цел да се зголеми и олесни извозот на вино и производи од вино на пазарот на ЕУ, како најголем извозен пазар за македонско вино.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Справедувањето на Предлогот закон чие донесување се предлага нема да предизвика дополнителни фискални импликации врз буџетот и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО

kilogrami rrush për verë në një sipërfaqe të caktuar dhe të cilësisë së duhur në përputhje më metodologjinë e dhenë do ta kryeje institucion i lartë arsimor ose shkencor nga fusha e bujqësisë.

II. QËLLIMET, PARIMET DHE ZGJIDHJET THEMELORE

Qëllimi kryesor i miratimit të ligjit është harmonizimi i tij me dispozitat e reja të UE-së në këtë fushë, inkuadrimi e produkteve të reja në kuadër të ligjit (verë organike, produkte të verës me aromë). Përveç kësaj, pjesa e ligjit që i referohet klasifikimit të verërave, prodhimit, etiketimit dhe mbrojtjes së verërave me emërtim gjeografik do të pësojë ndryshime serioze në mënyrë që të janë në përputhje me rregulloret e UE-së, kurse vera me origjinë nga Republika e Maqedonisë së Veriut të jetë e mbrojtur në tregjet e BE-së edhe para se të behëmi shtet anëtar.

Zgjidhet e propozuara kanë për qëllim veçanërisht rritjen dhe lehtësimin e eksportit të verës dhe produkteve të verës në tregun e UE-së, si tregu më i madh eksportues i verës maqedonase.

III. VLERËSIMI I PASOJAVE FINANCIARE NGA PROPOZIM - LIGJI MBI BUXHETIN DHE MJETET E TJERA FINANCIARE PUBLIKE

Zbatimi i propozim - ligjit, miratimi i të cilit propozohet, nuk do të shkaktojë implikime shtesë fiskale në buxhet dhe burime të tjera financiare publike.

IV. VLERËSIMI I MJETEVE FINANCIARE TË NEVOJSHME PËR ZBATIMIN E LIGJIT, MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, TË DHËNA NËSE ZBATIMI I LIGJIT TERHEQ DETYRIME MATERIALE PËR SUBJEKTE

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Законот не повлекува обврска за обезбедување дополнителни финансиски средства за неговото спроведување и материјални обврски за одделни субјекти.

V. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛАТИВИ ОД ДРУГИ ПРАВНИ СИСТЕМИ И УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Со овој закон се врши усогласување со Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 17 декември 2013 година за воспоставување заедничка организација на пазарите на земјоделски производи и за укинување на Регулативите (ЕЕЗ) бр. 922/72, (ЕЕЗ) бр. 234/79, (ЕЗ) бр. 1037/2001 и (ЕЗ) бр. 1234/2007 (CELEX бр. 32013R1308), Регулативата (ЕУ) бр. 2021/2117 на Европскиот парламент и на Советот од 2 декември 2021 година за изменување на Регулативите (ЕУ) бр. 1308/2013 за воспоставување заедничка организација на пазарите на земјоделски производи, (ЕУ) бр. 1151/2012 за шеми за квалитет за земјоделски производи и прехранбени производи, (ЕУ) бр. 251/2014 за дефиниција, опис, презентација, етикетирање и заштита на географските ознаки на ароматизираните вински производи и (ЕУ) бр. 228/2013 за утврдување специфични мерки за земјоделството во најоддалечените региони на Унијата (CELEX бр. 32021R2117), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/33 на Комисијата од 17 октомври 2018 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за поднесување барања за заштита на ознаки на потекло, географски ознаки и традиционални изрази во винскиот сектор, постапка за поднесување

ТЁ САКТУARA

Ligji nuk parashikon detyrim për të siguruar burime financiare shtesë për zbatimin e tij dhe detyrime materiale për subjektet të caktuara.

V. PASQYRA E RREGULLATIVAVE NGA SISTEMET TJERA JURIDIKE DHE HARMONIZIMI I PROPOZIM-LIGJIT ME TË DREJTËN E BASHKIMIT EVROPIAN

Me këtë Ligj behët harmonizim me Rregulloren (UE) nr. 1308/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 17 Dhjetor 2013 për krijimin e organizimit të përbashkët të tregjeve të produkteve bujqësore dhe për shfuqizimin e Rregulloreve (EEZ) nr. 922/72, (EEZ) nr. 234/79, (EZ) nr. 1037/2001 dhe (EZ) nr. 1234/2007 (CELEX nr. 32013R1308), Rregullorja (UE) nr. 2021/2117 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 2 Dhjetor 2021 për ndryshimin e Rregullores (UE) nr. 1308/2013 për krijimin e organizimit të përbashkët të tregjeve të produkteve bujqësore, (UE) nr. 1151/2012 për skemat e cilësisë së produkteve bujqësore dhe ushqimore, (UE) nr. 251/2014 për përkufizimin, përshkrimin, prezantimin, etiketimin dhe mbrojtjen e etiketimeve gjeografike të produkteve të verës së aromatizuar dhe (UE) nr. 228/2013 për percaktimin e masave specifike për bujqësinë në rajonet më të largëta të Unionit (CELEX nr. 32021R2117), Rregullorja (UE) nr. 2019/33 të Komisionit të datës 17 Tetor 2018 për plotësimin e Rregullores (UE) nr. 1308/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit për parashtrimin e kërkesave për mbrojtjen e etiketimeve të origjinës, etiketimeve gjeografike dhe shprehjeve tradicionale në sektorin e verërave, procedura për parashtrimin e kundërshtimit, kufizimet gjatë përdorimit, ndryshimet në specifikimet e produktit, anulimin e mbrojtjes dhe etiketimit dhe prezantimit (CELEX Nr.

приговор, ограничувања при употреба, измени на спецификациите на производот, откажување на заштитата и етикетирање и претставување (CELEX бр. 32019R0033), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/34 на Комисијата од 17 октомври 2018 година за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот во поглед на барањата за заштита на ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните изрази во винскиот сектор, постапката за поднесување приговори, измени на спецификациите за производи, регистарот на заштитени називи, поништување на заштитата и употребата на симболи и на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот во поглед на соодветниот систем на проверки (CELEX бр. 32019R0034), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/934 на Комисијата од 12 март 2019 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за виногорја каде што може да се зголеми јачината на алкохол, за одобрените енолошки практики и за ограничувањата применливи за производството и за складирањето производи од винова лоза, за минималниот процент на алкохол за нуспроизводите и за нивното отстранување и за објавување на досиејата на ОИВ (CELEX бр. 32019R0934), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/935 на Комисијата од 16 април 2019 година за утврдување правила за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за методи на анализа за утврдување физички, хемиски и органолептички карактеристики на производи од винова лоза и известување за одлуките на земјите членки за зголемување на природната јачина на алкохолот. (CELEX бр. 32019R0935), Регулативата

32019R0033), Regullorja (UE) nr. 2019/34 e Komisionit të datës 17 Tetor 2018 për përcaktimin e rregullave për zbatimin e Regullores (UE) nr. 1308/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit në aspekt të kërkesave për mbrojtjen e etiketimeve të origjinës, etiketimeve gjeografike dhe shprehjeve tradicionale në sektorin e verërave, procedurën për parashtrimin e kundërshtimeve, ndryshimet në specifikimet e produkteve, regjistrin e titujeve të mbrojtur, anulimin e mbrojtjes dhe përdorimit të simboleve dhe të Regullores (UE) nr. 1306/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit në lidhje me sistemin e duhur të kontrolleve (CELEX nr. 32019R0034), Rregullorja (UE) nr. 2019/934 të Komisionit të datës 12 Mars 2019 për plotësimin e Regullores (UE) nr. 1308/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të vreshtarisë ku mund të rritet forca e alkoolit, për praktikat e miratuara enologjike dhe për kufizimet e zbatueshme për prodhimin dhe ruajtjen e produkteve të vreshtarisë, për përqindjen minimale të alkoolit për nënproduktet dhe për asnjësimin e tyre dhe publikimin e dosjeve të OIV (CELEX nr. 32019R0934), Rregullorja (UE) nr. 2019/935 e Komisionit të datës 16 Prill 2019 për konstatimin e rregullave për zbatimin e Regullores (UE) nr. 1308/2013 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit për metodat e analizës për përcaktimin e karakteristikave fizike, kimike dhe organoleptike të produkteve nga vreshtaria dhe njoftimi përvendimet e shteteve anëtare për të rritur fuginë natyrale të alkoolit. (CELEX nr. 32019R0935), Rregullorja (UE) nr. 2018/273 të Komisionit të datës 11 Dhjetor 2017 plotësimi i Regullores (UE) nr. 1308/2013 së Parlamentit Evropian dhe i Këshillit për skemën e miratimeve përmbylli e fidaneve te rrushit, kadastrën e fidaneve të rrushit, dokumentet shoqëruese dhe specifikimi, regjistri hyrje - dalje, deklaratat e detyrueshme, njoftimet dhe publikimi i informacioneve të njoftuar dhe për plotësimin e Regullores (UE) nr. 1306/2013

бр.2018/273 на Комисијата од 11 декември 2017 годиназа дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за шемата за одобренија за засадување на лозови насади, катастарот на лозови насади, придржни документи и сертификација, влезно-излезниот регистар, задолжителните декларации, известувања и објавување на известените информации и за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот за релевантните проверки и казни, за изменување на Регулативите на Комисијата (ЕЗ) бр. 555/2008, (ЕЗ) бр. 606/2009 и (ЕЗ) бр. 607/2009 и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 436/2009 и Делегираната регулатива (ЕУ) 2015/560 на Комисијата (CELEX бр.32018R0273), Регулатива (ЕУ) бр. 2018/274 на Комисијата од 11 декември 2017 година за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за програмата за одобренија за лозови насади, сертификацијата, влезниот и излезниот регистар, задолжителните декларации и известувања и на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот за соодветните проверки и за укинување на Регулативата за спроведување (ЕУ) 2015/561 на Комисијата (CELEX бр. 32018R0274), Регулативата (ЕУ) бр. 251/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за дефиниција, опис, претставување, етикетирање и заштита на географските ознаки на ароматизирани вински производи и за укинување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 1601/91 на Советот (CELEX бр. 32014R0251) и Регулативата (ЕУ) бр.910/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 23 јули 2014 година за електронска идентификација и доверливи услуги за електронски трансакции во

së Parlamentit Evropian dhe Këshillit për kontrollot dhe penalitetet relevante, për ndryshimin e Rregullores së Komisionit (EZ) nr. 555/2008, (EZ) nr. 606/2009 dhe (EZ) nr. 607/2009 dhe për shfuqizimin e Rregullores (EZ) nr. 436/2009 dhe Rregullorja e deleguar (UE) 2015/560 e Komisionit (CELEX nr. 32018R0273), Rregullorja (UE) nr. 2018/274 të Komisionit të datës 11 Dhjetor 2017 për përcaktimin e rregullave për zbatimin e Rregullores (UE) nr. 1306/2013 TË Parlamentit Evropian dhe Këshillit për programin për autorizim të fidanave të rrushit, specifikacionin, regjistrin hyrës dhe dales, deklarimet të detyrueshme dhe njoftimet të Regullores (UE) nr. 1306/ 2013 të Parlamentit Evropian dhe të Keshillit për kontolle të duhura dhe për shfuqizimin e Rregullores për Zbatimin (UE) 2015/561 të Komisionit (CELEX Nr. 32018R0274), Rregullorja (UE) nr. 251/2014 të Parlamentit Evropian dhe I Keshillit të dates 26 Shkurt 2014 për definimin, përshkrimin, prezantimin, etiketimin dhe mbrojtjen e etiketimeve gjeografike të produketeve të verërave te aromatizuara dhe për shfuqizimin e Rregullores nr. 1601/91 të Këshillit (CELEX Nr. 32014R0251) dhe Rregullorja (UE) Nr. 910/2014 e Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 23 korrik 2014 mbi identifikimin elektronik dhe shërbimet konfidenciale të transaksioneve elektronike në tregun e brendshëm dhe shfuqizimin Direktives 1999 /93/EZ (CELEX Nr. 32014R0910).

внатрешниот пазар и за укинување на Директива 1999/93/EZ (CELEX бр. 32014R0910).

VI. ПРОПИСИ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ДОНЕСАТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

1. Националната програма за развој на лозарството и винарството,
  2. Правилник за формата, содржината и начинот на одржувањето и функционирањето на Националниот регистар на лозови насади и за начинот на пресметување на површините насадени со лозови насади,
  3. Правилник за поблиските услови за добивање на одобрението за садење,
  4. Правилник за формата и содржината на образецот и начинот на поднесување на барањето за добивање на одобрение за садење,
  5. Правилник за формата и содржината на одобрението за садење,
  6. Правилник за формата, содржината и начинот на одржувањето и функционирањето на Националниот регистар на лозови насади и за начинот на пресметување на површините насадени со лозови насади,
  7. Правилник за формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за упис во Националниот регистар на лозови насади,
  8. Правилник за формата и содржината на пријавата и начинот на пријавување на промените заради ажурирање на Националниот регистар на лозови насади,
  9. Методологијата за пресметка на производна цена на винско грозје,
  10. Правилник за формата,
- VI. RREGULLA QË DUHET TË SILLEN PËR ZBATIMIN E LIGJIT**
1. Programi nacional për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë,
  2. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes dhe funksionimit të Regjistrat Nacional të Vreshtave dhe për mënyrën e llogaritjes së sipërfaqeve të mbjella me vreshta,
  3. Regullore për kushtet më të afërtë për marrjen e lejes për mbjellje,
  4. Regullore për formën dhe përbajtjen e formularit dhe mënyrën e parashtimit të kërkesës për marrjen e lejes për mbjellje,
  5. Regullorja për formën dhe përbajtjen e lejes për mbjellje,
  6. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes dhe funksionimit të Regjistrat Nacional të Vreshtave dhe për mënyrën e llogaritjes së sipërfaqeve të mbjella me vreshta,
  7. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e paraqitjes së fletëparaqitjeve për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave,
  8. Regullore për formën dhe përbajtjen e fletëparaqitjeve dhe mënyrën e paraqitjes së ndryshimeve për shkak të azhurimit të Regjistrat Nacional të Vreshtave,
  9. Metodologjia për llogaritjen e çmimit të prodhimit të rrushit për verë,
  10. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës për mjetet enologjike dhe procedurat për prodhimin e verës,

- содржината и начинот на водење на евиденцијата за применетите енолошки средства и постапки за производство на вино,
11. Правилник за формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за количините на вино произведени од тековната винска година и од претходните вински години,
12. Правилник за формата и содржината на барањето за упис во Регистарот на производители на вино,
13. Правилник за поблиските услови во поглед на просториите и опремата за производство на вино,
14. Правилник за начинот за пријавување во Регистарот на производители на вино и бришење од Регистарот на производители на вино во Регистарот, потребната документација, како и формата, содржината и начинот на водење на Регистарот за производители на вино,
15. Правилник за формата и содржината на извештаите за исполнувањен на обврските по основ на откупено винско грозде,
16. Правилник за формата и содржината на образецот на барањето и потребната документација за докажување на исполнетоста на условите за повторен упис во Регистарот на производители на вино,
17. Правилник за формата и содржината на образецот на барањето, како и формата и содржината на придружниот документ за извоз на вино,
18. Правилник за начинот и постапката за земање и чување на мостри заради издавање на решение за ставање во промет на вино и заради издавање на придружен документ,
11. Regullore për formën, përmbajtjen dhe mënyrën e paraqitjes së fletëparaqitjeve për sasitë e verës së prodhuar nga viti aktual i verës dhe nga vitet e mëparshme të verës,
12. Regullorja për formën dhe përmbajtjen e kërkesës për regjistrim në Regjistrin e Prodhuvesve të Verës,
13. Regullore për kushtet më të afërtë me objektet dhe pajisjet për prodhimin e verës,
14. Regullore për procedurën e paraqitjes së Regjistrat të prodhuvesve të verës dhe fshirjen nga Regjistri i prodhuvesve të verës, dokumentacionin e nevojshëm, si dhe formën, përmbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së Regjistrat të prodhuvesve të verës,
15. Regullore për formën dhe përmbajtjen e raporteve për përbushjen e detyimeve në bazë të rrushit të blerë për verë,
16. Regullore për formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës dhe dokumentacionit të nevojshëm për të vërtetuar plotësimin e kushteve për riregjistrim të nevojshëm në Regjistrin e Prodhuvesve të Verës,
17. Regullore për formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës, si dhe formën dhe përmbajtjen e dokumentit shoqëruesh për eksport të verës,
18. Regullore për mënyrën dhe procedurën e marjes dhe ruajtjes së mostrave për shkak të dhenies së vendimit për vendosjen e verës në treg dhe për shkak leshimit të dokumentit shoqëruesh,
19. Regullore për shumën dhe mënyrën e pagesës së shpenzimeve për analizën fiziko-kimike të verës,

19. Правилник за висината и начинот на наплата на трошоците за физичко-хемиска анализа на виното,
20. Правилник за основните параметри кои се предмет на физичко-хемиска анализа на виното, поблиските услови во однос на просториите и опремата кои треба да ги исполнува лабораторијата и начинот за издавање на овластувањето за вршење на физичко-хемиска анализа на виното,
21. Правилник за поблиските услови во однос на просториите и опремата кои треба да ги исполнува лабораторијата и начинот за издавање на овластувањето за вршење на органолептичко оценување на виното,
22. Правилник за висината и начинот на наплата на трошоците за вршење на органолептичкото оценување на вино заради добивање на решение за ставање на виното,
23. Правилник за формата и содржината на барањето за ставање на вино во промет,
24. Правилник за формата и содржината и начинот на водење на Регистарот, како и формата и содржината на образецот на барањето за упис во Регистарот на увозници на вино,
25. Правилник за начинот и постапката за земање и чување на мостри заради издавање на извештајот за физичко-хемиска анализа на виното,
26. Правилник за формата и содржината на образецот на барањето за добивање на извештај за физичко-хемиска анализа на виното и уверение за квалитет/сертификат,
20. Regullore për parametrat bazë të cilët janë lëndë të analizës fiziko-kimike të verës, kushtet më të afërta në lidhje me hapësirat dhe pajisjet të cilët duhet t'i plotësojë laboratoria dhe mënyrën e dhënes së autorizimit për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës,
21. Regullore për kushtet më të afërta në lidhje me hapësirat dhe pajisjet të cilët duhet t'i plotësojë laboratoria dhe mënyrën e dhënes së autorizimit për kryerjen e vlerësimit organoleptik të verës,
22. Regullore për shumën dhe mënyrën e pagesës së shpenzimeve për kryerjen e vlerësimit organoleptik të verës me për shkak të marrjes së vendimit për vendosjen e verës,
23. Regullore për formën dhe përbajtjen e kërkesës për vendosjen e verës në treg,
24. Regullore për formën dhe përbajtjen dhe mënyrën e udheheqjes së Regjistrat, si dhe formën dhe përbajtjen e formularit të kerkësës për regjistrim në Regjistrin e Importuesve të Verës,
25. Regullore për mënyrën dhe procedurën e marrjes dhe ruajtjes së mostrave për shkak të lëshimit të raportit për analizën fiziko-kimike të verës,
26. Regullore për formën dhe përbajtjen e formularit të kerkësës për marrjen e raportit të analizës fiziko-kimike të verës dhe çertifikatës së cilësisë/çertifikatë,
27. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e lëshimit të dokumentit shoqëruesh për prodhimet e rrushit për verë, verën dhe

27. Правилник за формата, содржината и начинот на издавањето на придржниот документ за производите од винско грозје, вино и производи од вино во внатрешниот промет,
28. Правилник за формата, содржината и начинот на водење на влезните и излезните регистри за производство и/или промет на вино, производите од винско грозје и производи од вино,
29. Правилник за формата и содржината на барањата за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака,
30. Правилник за формата и содржината на елаборатот за добивање на ознака на потекло или географска ознака,
31. Правилник за формата и содржината на спецификацијата за добивање на традиционална ознака,
32. Правилник за начинот на работа на Стручната комисија за спроведување на постапка по барањето за заштита на ознака за потекло или географска ознака или традиционална ознака,
33. Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистар за ознаки на потекло, регистар за географски ознаки и регистар за традиционални ознаки,
34. Правилник за формата, содржината и начинот на поднесување на барањето за признавање на здружение како организација за заштита на географски називи и традиционални називи,
35. Правилник за трошоците во постапката за заштита на ознаката на потекло, географската ознака и традиционална ознака и
36. Правилник за формата, produktet e verës për shitje të brendshëm, mënyrën e udhëheqjes së regjistrave hyrës dhe dalës për prodhimin dhe/ose shitjen e verës, prodhime nga rrushi i verës dhe prodhime nga vera,
28. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së regjistrave hyrës dhe dalës për prodhimin dhe/ose shitjen e verës, prodhime nga rrushi i verës dhe prodhime nga vera,
29. Regullore për formën dhe përbajtjen e kërkesave për mbrojtjen e etiketimit të originës ose të etiketimit gjeografik ose të etiketimit tradicional,
30. Regullore për formën dhe përbajtjen e ellaboratit për marrjen e etiketimit të originës ose të etiketimit gjeografik,
31. Regullore për formën dhe përbajtjen e specifikacionit për marrjen e etiketimit tradicional,
32. Regullore për mënyrën e punës së Komisionit të Ekspertëve për zbatimin e procedurës pas kërkesës për mbrojtjen e etiketimit të originës ose të etiketimit gjeografik ose të etiketimit tradicional,
33. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së regjistrat të etiketimeve të originës, regjistrat për etiketimet gjeografike dhe regjistrat për etiketimet tradicionale,
34. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e parashtrimit të kërkesës për njojen e shoqatës si organizatë për mbrojtjen tituve gjeografike dhe tituve tradicional,
35. Regullore për shpenzimet në procedurën për mbrojtjen e etiketimit të originës, etiketimit gjeografik dhe etiketimit tradicional dhe
36. Regullore për formën, përbajtjen dhe mënyrën e përdorimit të dhënavë të etiketës së verës.

содржината и начинот на употреба
на податоците на етикетата на
виното.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ВИНОТО (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој закон се уредуваат планирањето и управувањето со производствениот потенцијал за производство на винско грозје, производството на вино, пазарот и прометот со вино, класификацијата на вината, производството, означувањето и заштитата на вината со географски назив и описот, означувањето и заштитата на ВИНОТО.

PROPOZIM - LIGJI PËR VERËN (*)

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Lëndë rregullimi

Neni 1

Ме кëtë ligj rregullohet planifikimi dhe udhëheqja më potentialin prodhues për prodhimin e rrushit për verë, prodhimin e verës, tregun dhe tregtimin e verërave, klasifikimin e verërave, prodhimin, etiketimin dhe mbrojtjen e verërave më emërtim gjeografik dhe përshkrimin, etiketimin dhe mbrojtja e verës.

Qellimet

Neni 2

(*) Со овој закон се врши усогласување со Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 17 декември 2013 година за воспоставување заедничка организација на пазарите на земјоделски производи и за укинување на Регулативите (ЕЕЗ) бр. 922/72, (ЕЕЗ) бр. 234/79, (ЕЗ) бр. 1037/2001 и (ЕЗ) бр. 1234/2007 (CELEX бр. 32013R1308), Регулативата (ЕУ) бр. 2021/2117 на Европскиот парламент и на Советот од 2 декември 2021 година за изменување на Регулативите (ЕУ) бр. 1308/2013 за воспоставување заедничка организација на пазарите на земјоделски производи, (ЕУ) бр. 1151/2012 за шеми за квалитет за земјоделски производи и прехранбени производи, (ЕУ) бр. 251/2014 за дефиниција, опис, презентација, етикетирање и заштита на географските ознаки на ароматизираните вински производи и (ЕУ) бр. 228/2013 за утврдување специфични мерки за земјоделството во најоддалечените региони на Унијата (CELEX бр. 32021R2117), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/33 на Комисијата од 17 октомври 2018 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за поднесување барања за заштита на ознаки на потекло, географски ознаки и традиционални изрази во винскиот сектор, постапка за поднесување приговор, ограничувања при употреба, измени на спецификациите на производот, откажување на заштитата и етикетирање и претставување (CELEX бр. 32019R0033), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/34 на Комисијата од 17 октомври 2018 година за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот во поглед на барањата за заштита на ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните изрази во винскиот сектор, постапката за поднесување приговори, измени на спецификациите за производи, регистарот на заштитени називи, поништувања на заштитата и употребата на симболи и на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот во поглед на соодветниот систем на проверки (CELEX бр. 32019R0034), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/934 на Комисијата од 12 март 2019 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за виногорја каде што може да се зголеми јачината на алкохол, за одобрениите енолошки практики и за ограничувањата применливи за производството и за складирањето производи од винова лоза, за минималниот процент на алкохол за нуспроизводите и за нивното отстранување и за објавување на досиејата на ОИВ (CELEX бр. 32019R0934), Регулативата (ЕУ) бр. 2019/935 на Комисијата од 16 април 2019 година за утврдување правила за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за методи на анализа за утврдување физички, хемиски и органолептички карактеристики на производи од винова лоза и известување за одлуките на земјите членки за зголемување на природната јачина на алкохолот (CELEX бр. 32019R0935), Регулативата (ЕУ) бр. 2018/273 на Комисијата од 11 декември 2017 годината дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за шемата за одобренија за засадување на лозови насади, катастарот на лозови насади, придржни документи и сертификација, влезно-излезниот регистар, задолжителните декларации, известувања и објавување на известените информации и за дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот за релевантните проверки и казни, за изменување на Регулативите на Комисијата (ЕЗ) бр. 555/2008, (ЕЗ) бр. 606/2009 и (ЕЗ) бр. 607/2009 и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 436/2009 и Делегираната регулатива (ЕУ) 2015/560 на Комисијата (CELEX бр. 32018R0273), Регулативата (ЕУ) бр. 2018/274 на Комисијата од 11 декември 2017 година за утврдување на правилата за примена на Регулативата (ЕУ) бр. 1308/2013 на Европскиот парламент и на Советот за програмата за одобренија за лозови насади, сертификацијата, влезниот и излезниот регистар, задолжителните декларации и известувања и на Регулативата (ЕУ) бр. 1306/2013 на Европскиот парламент и на Советот за соодветните проверки и за укинување на Регулативата за спроведување (ЕУ) 2015/561 на Комисијата (CELEX бр. 32018R0274), Регулативата (ЕУ) бр. 251/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за дефиниција, опис, претставување, етикетирање и заштита на географските ознаки на ароматизирани вински производи и за укинување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 1601/91 на Советот (CELEX бр. 32014R0251) и Регулативата (ЕУ) бр. 910/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 23 јули 2014 година за електронска идентификација и доверливи услуги за електронски трансакции во внатрешниот пазар и за укинување на Директива 1999/93/EZ (CELEX бр. 32014R0910).

Цели

Член 2

Целите на овој закон се заштита на интересите на производителите на винско грозје и вино и потрошувачите на вино, подобрување на квалитетот на виното и другите производи од винско грозје и добро функционирање на внатрешниот и надворешниот пазар на винско грозје и вино.

Дефиниции на производи од винско грозје

И вино

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. Свежо грозје е плод на винова лоза што се користи за производство на вино, зрело или делумно дехидрирано, кое што може да се гмечи или пресува со вообичаената техника и е подложно на спонтана алкохолна ферментација;
2. Производи од винско грозје се шира, шира во ферментација, шира во ферментација добиена од суво грозје, шира од свежо грозје во ферментација прекината со додавање на алкохол, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, сок од грозје, концентриран сок од грозје, комиње и пике;
3. Вино е производ добиен исклучиво со целосна или делумна алкохолна ферментација на свежо грозје, гмечено или негмечено или на шира;
4. Органско вино е вино произведено со употреба на органско винско грозје произведено согласно прописите од областа на органското земјоделско производство и со примена на енолошките средства и постапки одобрени согласно овој закон;
5. Шира е течен производ добиен природно или со физички процеси од свежо грозје, при што дозволената вистинска јачина на алкохол по волумен

Qellimet e këtij ligji janë mbrojtja e interesave të prodhuesve rrushit të verës dhe konsumatorëve të verës, përmirësimin e cilësisë së verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës, si dhe funksionimi i mirë i tregut të brendshëm dhe të jashtëm i rrushit për verë dhe verës.

Definicionet e produkteve nga rrushi i verës dhe vera

Neni 3

Disa shprehje të përdorura në këtë ligj kanë këtë kuptim, si në vijim:

1. Rrushi i freskët është fryti i vreshtarisë i cili përdoret për prodhimin e verës, i pjekur ose pjesërisht i dehidratuar, i cili mund të shtypet ose preset me teknikën e zakonshme dhe i nënshtrohet fermentimit alkoolik spontan;
2. Produktet nga rrushi i verës janë mushti, lëngu në fermentim, lëngu në fermentim i përfituar nga rrushi i tharë, mushti nga rrushi i freskët në fermentim të ndërprerë nga shtimi i alkoolit, lëngu i koncentruar, lëngu i koncentruar i pastruar, lëngu nga rrushi, lëngu i koncentruar nga rrushi, mbetjet nga rrushi dhe pike;
3. Vera është produkt i përfituar ekskluzivisht nga fermentimi alkoolik i plotë ose i pjesshëm i rrushit të freskët, i shtypur ose i pashtypur ose në lëng;
4. Vera organike është vera e prodhuar nga rrushi organik i verës i prodhuar në përputhje me dispozitat nga fusha e prodhimit bujqësor organik dhe me aplikimin e mjeteve enologjike dhe procedurave të miratuara në përputhje me këtë ligj;
5. Mushti është një produkt i lëngshëm i përfituar natyrshëm ose me procese fizike nga rrushi i freskët, ku fuqia e vërtetë e lejuar e alkoolit në vëllim nuk është më shumë se 1% vol.;
6. Mushti në fermentim është një produkt i përfituar nga fermentimi i mushtit dhe me

не е повеќе од 1% вол.;

6. Шира во ферментација е производ добиен од ферментација на ширата и со вистинска јачина на алкохол по волумен повеќе од 1% вол., но помалку од три петтини од нејзината вкупна јачина на алкохол по волумен;

7. Шира во ферментација добиена од суво грозје е производ добиен од делумна ферментација на шира добиена од суво грозје, чијашто вкупна содржина на шеќер пред ферментација е најмалку 272 грама по литар и природната и вистинската јачина на алкохол по волумен не смее да биде помалку од 8% вол.;

8. Шира од свежо грозје во ферментација прекината со додавање на алкохол е производ кој:

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% вол., но помала од 15 % вол., и

- е добиен со додавање на производ добиен со дестилација на вино на неферментирана шира со природна јачина на алкохол по волумен не помала од 8,5% вол. и е добиен исклучиво од сорти на грозје класифицирани како винско грозје според членот 37 од овој закон;

9. Концентрирана шира е некарамелизирана шира која:

- е добиена со делумна дехидрација на шира извршена со метод одобрен во согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон, на температура од 20°C, не покажал помалку од 50,9 % ,

- потекнува исклучиво од сорти на грозје кои се класифицирани како винско грозје според членот 37 од овој закон и

- има дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен не повеќе од 1 % вол;

10. Пречистена концентрирана шира е:

- a) течен некарамелизиран производ кој е добиен со делумна дехидрација на шира извршена со метод одобрен во

fuqi reale alkoolike në vëllim më shumë se 1% vol., por më pak se tre të pestat e forcës së tij totale alkoolike në vëllim;

7. Mushti në fermentim i përfituar nga rrushi i thatë është produkt i përfituar nga fermentimi i pjesshëm i mushtit të përfituar nga rrushi, përbajtja totale e sheqerit e të cilat përparrë fermentimit është të paktën 272 gram përlitër dhe fuqia natyrore dhe vertet alkoolike në vëllim nuk duhet të jetë më e vogël se 8% vol.;

8. Mushti nga rrushi i freskët në fermentim i ndërprerë më shtim të alkoolit është produkt i cili:

- ka fuqi të vertet alkoolike në vëllim jo më pak se 12% vol., por më pak se 15% vol., dhe
- është përfituar duke shtuar të produkti të përfituar më distilim të verës në mushtin e pafermentuar me fuqi natyrale alkooli në vëllim jo më pak se 8,5% vol., dhe është përfituar ekskluzivisht nga llojet e rrushit të klasifikuar si rrush përvë sipas nenit 37 të këtij ligji;

9. Mushti i koncentruar është musht i pakaramelizuar i cili:

- është përfituar me dehidrim të pjesshëm të mushtit të kryer me metodën e miratuar në përputhje me këtë ligj, përvëç ngrohjes direkte, në mënyrë që refraktometri i përdorur nga metodë e miratuar në përputhje me këtë ligj, në temperature nga 20°C, nuk tregojnë më pak se 50.9%,
- ka origjinë ekskluzivisht nga llojet e rrushit që klasifikohen si rrush përvë sipas nenit 37 të këtij ligji dhe
- ka fuqi të vërtetë të lejuar të alkoolit në vëllim jo më shumë se 1% vol;

10. Mushti i koncentruar i pastruar është:

- a) produkt i lëngshëm jo i karamelizuar i cili është i përfituar nga dehidratimi i pjesshëm i mushtit të kryer me metodë të miratuar në përputhje me këtë ligj, me përjashtim të nxehësisë direkte, në mënyrë që refraktometri të përdoret me metodën e

согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон, на темепратура од 20°C, не покажал помалку од 61,7% и поминал одобрена обработка за откиселување и елиминација на состојките освен шеќерот и ги има следниве својства:

- не повеќе од 5 pH на 25° Brix,
  - оптичка густина на 425 нм за дебелина од 1 см не повеќе од 0,100 во шира разредена на 25° Brix,
  - содржина на сахароза неоткриена со одреден метод на анализа,
  - индекс на Folin-Cicolteau не повеќе од 6,00 на 25° Brix,
  - титративна киселост не повеќе од 15 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
  - содржина на сулфур диоксид не повеќе од 25 милиграми по килограм на вкупните шеќери,
  - содржина на вкупни катјони не повеќе од 8 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
  - спроводливост на 25° Brix и 20°C не поголема од 120 micro-Siemens/cm,
  - содржина на хидроксиметилфурфулор не повеќе од 25 милиграми по килограм на вкупните шеќери,
  - присуство на мезоинозитол,
  - потекнува исклучиво од сорти на грозд кои се класифицирани како винско грозд според членот 37 од овој закон и
- б) цврст некарамелизиран производ кој е добиен со кристализација на течна пречистена концентрирана шира од винско грозд без употреба на растворувачи и поминал одобрена обработка за откиселување и елиминација на состојките освен шеќерот и ги има следните својства:
- не повеќе од 7,5 pH на 25° Brix,
  - оптичка густина на 425 нм за дебелина од 1 см не повеќе од 0,100 во шира разредена на 25° Brix,
  - содржина на сахароза неоткриена со

miratuar në përputhje me këtë ligj, në temperaturë prej 20°C, nuk tregoi më pak se 61,7% dhe i është nënshtruar përpunimit të miratuar pér deacidifikimin dhe eliminimin e përbërësve përvëç sheqerit dhe ka këto veti:

- jo më shumë se 5 pH në 25° Brix;
  - dendësia optike në 425 nm pér një trashësi prej 1 cm jo më shumë se 0,100 në gjerësi e holluar në 25° Brix;
  - përbajtja e saharozës e pazbuluar më metodë të caktuar analize;
  - indeks Folin-Cicolteau jo më shumë se 6,00 në 25° Brix;
  - aciditeti i titrueshëm jo më shumë se 15 miliekuivalente pér kilogram të sheqernave totale;
  - përbajtja e dioksidit të squfurit jo më shumë se 25 miligramë pér kilogram të sheqernave totale;
  - përbajtja e kationeve totale jo më shumë se 8 miliekuivalente pér kilogram të sheqernave totale;
  - përcueshmëri në 25° Brix dhe 20°C jo më shumë se 120 mikro-Siemens/cm;
  - përbajtja e hidroksimetilfurfuralit jo më shumë se 25 miligramë pér kilogram të sheqernave totale;
  - prania e mezo-inozitolit;
  - e ka origjinën ekskluzivisht nga llojet e rrushit të cilët klasifikohen si rrush pér verë sipas nenit 37 të këtij ligji, dhe
- b) produkt i ngurtë jo i karamelizuar i cili përfitohet më kristalizim të mushtit të koncentruar të pastruar të lëngshëm nga rrushi i verës pa përdorimin e tretësve dhe i është nënshtruar një trajtimi të aprovuar pér deacidifikimin dhe eliminimin e përbërësve përvëç sheqerit dhe ka këto veti:
- jo më shumë se 7,5 pH në 25° Brix;
  - dendësia optike në 425 nm pér një trashësi prej 1 cm jo më shumë se 0,100 në gjerësi e holluar në 25° Brix;
  - përbajtja e saharozës së pazbuluar më metodë të caktuar analize;
  - indeks i Folin-Cicolteau jo më shumë se 6,00 në 25° Brix;
  - aciditeti i titrueshëm jo më shumë se 15 miliekuivalente pér kilogram të sheqernave

одреден метод на анализа,

- индекс на Folin-Cicolteau не повеќе од 6,00 на 25° Brix,
- титративна киселост не повеќе од 15 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
- содржина на сулфур диоксид не повеќе од 10 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
- содржина на вкупни катјони не повеќе од 8 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
- спроводливост на 25° Brix и 20°C не поголема од 120 micro-Siemens/cm,
- содржина на хидроксиметилфурфулов не повеќе од 25 милиграми по килограм на вкупните шеќери,
- присуство на мезоинозитол,

- потекнува исклучиво од сорти на грозје кои се класифицирани како винско грозје според членот 37 од овој закон и

- има дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен не повеќе од 1% вол.

11. Сок од грозје е неферментиран течен производ што може да ферментира, добиен со соодветна обработка што го прави погоден за конзумирање, при што има дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен не повеќе од 1% вол и може да се добие:

- a) од свежо грозје или шира или
- b) со додавање вода на:
  - концентрирана шира или
  - концентриран сок од грозје.

12. Концентриран сок од грозје е некарамелизиран сок од винско грозје добиен со делумна дехидратација на сок од винско грозје извршена со одобрен метод во согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон на температура од 20°C не покажал помалку од 50,9%, при што има дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен не повеќе од 1% вол.

13. Младо вино во ферментација е вино во кое алкохолната ферментација сè уште

totale;

- përbajtja e dioksidit të squfurit jo më shumë se 10 miliekuvalente për kilogram të sheqernave totale;
- përbajtja e kationeve totale jo më shumë se 8 miliekuvalente për kilogram të sheqernave totale;
- përcueshmëri në 25° Brix dhe 20°C jo më shumë se 120 mikro-Siemens/cm;
- përbajtja e hidroksimetilfurfuralit jo më shumë se 25 miligramë për kilogram të sheqernave totale;
- prania e mezo-inozitolit;
- ka origjinë ekskluzivisht nga llojet e rrushit të cilët klasifikohen si rrush për verë sipas nenenit 37 të këtij ligji dhe
- ka fuqi të vërtetë të lejuar të alkoolit në vëllim jo më shumë se 1% vol..

11. Lëng nga rrushi është produkt i lëngshëm i pafermentuar i cili mund të fermentohet, i përfituar nga përpunimi i duhur që e bën atë të përshtatshëm për konsum, gjatë se cilës ka fuqi të vërtetë të lejuar alkoolike në vëllim jo më shumë se 1% vol dhe mund të përftohet:

- a) nga rrushi i freskët ose mushti ose
- b) duke shtuar ujë në:
  - musht të koncentruar ose
  - lëng rrushi i koncentruar.

12. Lëngu i koncentruar nga rrushi është lëngu jo i karamelizuar i rrushit të verës, i përfituar nga dehidratimi i pjesshëm i lëngut të rrushit të verës, i kryer me metodë të miratuar në përputhje me këtë ligj, përvëç me nxehësi direkte, në mënyrë që refraktometri i përdorur me metodë të miratuar në përputhje me këtë ligj në temperaturë prej 20°C nuk tregoi më pak se 50,9%, gjatë se cilës ka fuqi të vertët të alkoolit sipas vëllimit jo më shumë se 1% vol.

13. Vera e re në fermentim është vera në të cilën fermentimi alkoolik ende nuk ka përfunduar dhe që ende nuk është ndarë nga llumi.

14. Vera e likerit është vera e cila:

не е завршена и кое се уште не е одвоено од талогот;

14. Ликерско вино е вино кое:

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 15% вол. и не поголема од 22% вол. и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 17,5% вол. и

- е добиено од шира во ферментација, или вино, или комбинација на овие производи, коишто мора да потекнуваат од сорти на грозје класифицирани како погодни за производство на ликерски вина според членот 37 од овој закон и имаат првична вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% вол. и со додавање:

а) индивидуално или во комбинација на неутрален алкохол од винова лоза, вклучувајќи алкохол произведен со дестилација на вино од суво грозје со вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 96% вол. и на дестилат од вино или вино од суво грозје со вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 52% вол. и не поголема од 86% вол. и

б) на еден или повеќе од следниве производи, според потреба:

- концентрирана шира и
- комбинација на еден од производите наведени во потточка а) на оваа точка со шира или шира во ферментација;

15. Пенливо вино е производ:

- добиен со прва или втора алкохолна ферментација на свежо грозје, шира од грозје или на вино;

- кој при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен исклучиво со ферментација и има вишок притисок поради растворениот јаглерод диоксид, не помалку од 3 бара на температура од 20°C во затворени садови и

- за кој вкупната јачина на алкохол по волумен на кувеата (cuvées) наменети за негово производство, не е помала од 8,5% вол.;

16. Квалитетно пенливо вино е производ:

- добиен со прва или втора алкохолна

- кај која је јачина на алкохол по волумен не помала од 15% вол., и не поголема од 22% вол., и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 17,5% вол., и

- пефтоhet нга мусхи не fermentim ose vera, ose nga kombinimi i ketyre produkteve, te cilat duhet te vijnë nga llojet e rrushit te klasikuara si te përshtatshme per prodhimin e vererave te likerit sipas nenit 37 te ketij ligji dhe te kenë fuqi fillestare te vërtetë alkoolike ne vëllim jo me pak prej 12% vol., dhe duke shtuar:

a) individualisht ose ne kombinim me alkoolin neutral te rrushit, duke përfshirë alkoolin e prodhuar nga distilimi i verës se rrushit te thatë me fuqi te vërtetë alkoolike ne vëllim jo me pak se 96% vol., dhe te distilimit te verës ose verës se rrushit te thatë me fuqi reale alkoolike ne vëllim jo me pak se 52% vol., dhe jo me shumë se 86% vol., dhe

b) te një ose me shumë nga produktet e mëposhtme, sipas nevojës:

- musht i koncentruar dhe
- kombinimi i një prej produkteve te listuara ne nënpikën a) te kësaj pike me mushtin ose mushtin ne fermentim.

15. Vera e gazuar eshtë produkt:

- i perfituar naga fermentimi i pare ose i dyte alkoolik i rrushit te freskët, mushtit te rrushit ose te verës;

- i cili gjatë hapjes se enës lëshon dioksid karboni te perfituar ekskluzivisht naga fermentimi dhe ka presion te tepert per shkak te dioksidit te karbonit te tretur, jo me pak se 3 bar ne temperature prej 20°C ne enë te myllura dhe

- per te cilat fuqia totale e alkoolit sipas vëllimit te cuvées (cuvées) te destinuara per prodhimin e tij eshtë jo me pak se 8,5% vol..

16. Vera cilësore e gazuar eshtë produkt:

- i perfitura naga fermentimi i pare ose i dyte alkoolik i rrushit te freskët, mushtit te rrushit ose te verës;

- i cili gjatë hapjes se enës lëshon dioksid

ферментација на свежо грозје, шира од грозје или на вино;

- кој при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен исклучиво со ферментација и има вишок притисок поради растворениот јаглерод диоксид, не помалку од 3,5 бара на температура од 20°C во затворени садови и

- за кој вкупната јачина на алкохол по волумен на кувеата (cuvées) наменети за негово производство, не е помала од 9% вол.;

17. Квалитетно ароматично пенливо вино е производ:

- кој е квалитетно пенливо вино, добиен од посебни (ароматични) сорти на винско грозје;

- кој при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен исклучиво со ферментација и има вишок притисок поради растворениот јаглерод диоксид, не помалку од 3 бара на температура од 20°C во затворени садови и

- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 6% вол. и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 10% вол.;

18. Газирано пенливо вино е вино кое:

- е добиено од вино без географски назив,

- при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен целосно или делумно со додавање на тој гас и

- има вишок притисок, поради растворениот јаглерод диоксид, не помалку од 3 бара на температура од 20°C во затворени садови;

19. Полупенливо вино е производ:

- добиен од вино, младо вино во ферментација, шира од грозје или шира од грозје во ферментација,

- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 7% вол. и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 9 % вол.,

- има вишок притисок, поради ендогениот јаглерод диоксид во раствор, не помалку од 1 бар и не повеќе од 2,5

karboni тј. пефтуар еkskluzivisht nga fermentimi dhe ka presion тј.tepërt për shkak тј. dioksidit тј. karbonit тј. tretur, jo më pak se 3,5 bar në temperature prej 20°C në enë тј. mbyllura dhe

- për тј. cilët fuqia totale e alkoolit sipas vëllimit тј. cuvées (cuvées) тј. destinuara për prodhimin e tij eshtë jo më pak se 9% vol..

17. Vera cilësore aromatike e gazuar eshtë produkt:

- e cili eshtë verë cilësore e gazuar, e përfituar nga llojet тј. veçanta (aromatike) тј. rrushit тј. verës;

- e cila kur hapet ena lëshon dioksid karboni тј. përftuar ekskluzivisht nga fermentimi dhe ka një presion тј. tepërt për shkak тј. dioksidit тј. karbonit тј. tretur, jo më pak se 3 bar në temperaturën 20°C në enë тј. mbyllura dhe

- e cila ka një forcë aktuale тј. alkoolit në vëllim jo më pak se 6% vol. dhe forca totale e alkoolit në vëllim jo më pak se 10% vol.;

18. Vera e gazuar me gaz eshtë vera e cila:

- eshtë përfituar nga vera pa titull gjeografik,
- gjatë hapjes së enës, lëshon dioksid karboni тј. përftuar tëresisht ose pjesërisht duke shtuar atë gaz dhe

- ka presion тј. tepërt, për shkak тј. dioksidit тј. karbonit тј. tretur, jo më pak se 3 bar në temperaturë prej 20°C në enë тј. mbyllura.

19. Vera gjysmë e gazuar eshtë produkt:

- i përftuar nga vera, vera e re në fermentim, mushti i rrushit ose mushti i rrushit në fermentim;

- e cila ka fuqi тј. vertët тј. alkoolit në vëllim jo më pak se 7% vol., dhe forcë totale тј. alkoolit në vëllim jo më pak se 9% vol.;

- ka presion тј. tepërt, për shkak тј. dioksidit тј. karbonit endogjen në tretësi, jo më pak se 1 bar dhe jo më shumë se 2,5 bar në temperaturë prej 20°C në enë тј. mbyllura dhe

- vendoset në enë me kapacitet deri në 60 litra.

бара на температура од 20°C во затворени садови и

- ставен во садови со зафатнина до 60 литри;

20. Газирано полупенливо вино е производ:

- добиен од вино, младо вино во ферментација, шира од грозје или шира од грозје во ферментација,

- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 7% вол., и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 9% вол.,

- има вишок притисок не помалку од 1 бар и не повеќе од 2,5 бара на температура од 20°C во затворени садови поради јаглероден диоксид во раствор кој е целосно или делумно додаден и

- ставен во садови со зафатнина до 60 литри;

21. Вински оцет е производ:

- добиен исклучиво со оцетна ферментација на вино и

- има вкупна киселост не помала од 60 грама по литар изразена како оцетна киселина;

22. Вински талог се:

- остатоците што се собираат во садовите со вино по ферментација и во текот на складирање или по обработка и остатоците добиени со филтрирање или центрифугирање на овој производ,

- остатоци што се собираат во садовите со шира во тек на складирање или по обработка и

- остатоци добиени со филтрирање или центрифугирање на ширата;

23. Комиње се остатоци од пресување на свежо грозје, ферментирано или неферментирано;

24. Пике е производ добиен со:

- ферментација на необработено комиње накиснато во вода и

- измивање на превриено комиње со вода;

25. Вино зајакнато за дестилација е производ што:

- има вистинска јачина на алкохол по

20. Verë e gazuar gjysmë e gazuar është produkt:

- e përfituar nga vera, vera e re në fermentim, mushti i rrushit ose mushti i rrushit në fermentim;

- e cila ka fuqi të vertët të alkoolit në vëllim jo më pak se 7% vol., dhe forca totale e alkoolit në vëllim jo më pak se 9% vol.;

- ka presion të tepërt jo më pak se 1 bar dhe jo më shumë se 2,5 bar në temperaturë prej 20°C në enë të myllura për shkak të dioksidit të karbonit në tretësirë i cili është shtuar plotësisht ose pjesërisht dhe

- vendoset në enë me kapacitet deri në 60 litra.

21. Uthulla e verës është produkt:

- i përfitaura ekskluzivisht nga fermentimi acetik i verës dhe

- ka aciditet total jo më pak se 60 gram për litër i shprehur në acid acetik.

22. Mbetja e verës është:

- mbetjet që grumbullohen në enët e verës pas fermentimit dhe gjatë magazinimit ose pas përpunimit dhe mbetjet e marra nga filtrimi ose centrifugimi i këtij produkti;

- mbetjet që grumbullohen në enët e mushtit gjatë magazinimit ose pas përpunimit dhe

- mbetjet e marra nga filtrimi ose centrifugimi i mushtit.

23. Mbetje janë mbetjet e shtypjes së rrushit të freskët, të fermentuar ose të pafermentuar.

24. Pike është produkt i përfituar nga:

- fermentimi i mbetjeve të papërpunuara të njomur në ujë dhe

- larja e mbetjeve të ziera tepër me ujë.

25. Vera e fortifikuar për distilim është produkt e cila:

- ka fuqi të vërtetë alkooli në vëllim jo më pak se 18% vol., dhe jo më shumë se 24% vol.;

- përfitohet vetëm duke shtuar verë e cila

волумен не помала од 18% вол. и не поголема од 24% вол.,

- е добиен само со додавање на вино кое не содржи остаток на шеќер на непрочистен производ добиен од дестилација на вино и кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не поголема од 86% вол. и

- има испарлива киселост не поголема од 1,5 грама по литар, изразена како оцетна киселина;

26. Вински дестилат е производ добиен со дестилација на вино и производи од вино со јачина на алкохол по волумен не помала од 55% вол.;

27. Географски назив е ознака на потекло и географска ознака кои го идентификуваат виното како производ кој потекнува од одредена земја, регион или локалитет во рамките на таа земја, каде одреден квалитет, углед или други карактеристики на виното се припишуваат на неговото географско потекло;

28. Вино од презреано грозје е вино кое:

- е произведено во Република Северна Македонија, без збогатување, од грозје набрано во Република Северна Македонија од сорти на грозје класифицирани како винско грозје според членот 37 од овој закон,

- има природна јачина на алкохол по волумен поголема од 15% вол., и

- има вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 15% вол. и вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% вол.

29. Вино од просушено грозје е вино кое:

- е произведено во Република Северна Македонија без збогатување, од грозје кое е оставено на сонце или сенка за делумна дехидрација;

- има вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 16% вол. и вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 9% вол. и

- има природна јачина на алкохол по волумен не помала од 16% вол. (или 272 грама шеќер на литар);

nuk përmban sheqer të mbetur të produktit të papastruar i përfituar nga distilimi i verës dhe i cili ka fuqi të vërtetë alkoolike në vëllim jo më shumë se 86% vol., dhe

- ka aciditet të avullueshmë jo më shumë se 1,5 gram për litër, i shprehur si acid acetik.

26. Distilati i verës është produkt i përfituar nga distilimi i verës dhe produkteve të verës me përbajtje alkooli në volum jo më pak se 55% vol. ;

27. Titull gjeografik është treguesi i origjinës dhe tregues gjeografik të cilët e identifikojnë verën si produkt me origjinë nga një vend, rajon ose lokalitet i caktuar brenda atij vendi, ku cilësia e caktuar, reputacioni ose karakteristika të tjera të verës i atribuohen origjinesë së saj gjeografike.

28. Vera nga rrushi i tepërt i pjekur është vera e cila:

- është prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, pa pasurim, nga rrushi i vjelur në Republikën e Maqedonisë së Veriut nga varietetet e rrushit të klasifikuar si rrush për verë sipas nenit 37 të këtij ligji;

- ka fuqi natyrale të alkoolit në vëllim më të madh se 15% vol., dhe

- ka fuqi totale të alkoolit në vëllim jo më pak se 15% vol., dhe forca reale alkoolike në vëllim jo më pak se 12% vol.

29. Vera nga rrushi i tepërt i tharë është vera e cila:

- është prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut pa pasurim, nga rrushi i cili është lënë në diell ose në hije për dehidrim të pjesshëm;

- ka një fuqi totale të alkoolit në vëllim jo më pak se 16% vol., dhe fuqi reale alkoolike në vëllim jo më pak se 9% vol. dhe

- ka fuqi natyrale të alkoolit në vëllim jo më pak se 16% vol. (ose 272 gram sheqer për litër).

30. Tregtar më rrush të verës është personi juridik ose fizik i cili blen rrush për verë.

30. Трговец со винско грозје е правно или физичко лице кое врши откуп на винско грозје.
31. Капитално поврзани друштва се друштва кои вршат дејност производство на вино или производство на винско грозје и директно или индиректно поседуваат или контролираат 5% или повеќе акции или емитувани удели со право на глас, во друго друштво кое врши дејност производство на вино или производство на винско грозје.
32. Јачини на алкохол се:
- вистинска јачина на алкохол по волумен која означува број на делови на чист алкохол содржани на температура од 20°C во 100 делови од производот на таа температура,
  - потенцијална јачина на алкохол по волумен која означува број на делови на чист алкохол на температура од 20°C кои што можат да се произведат со целосна ферментација на шеќерите содржани во 100 делови од производот на таа температура,
  - вкупна јачина на алкохол по волумен која означува збир на вистинските и потенцијалните јачини на алкохол,
  - природна јачина на алкохол по волумен која означува вкупна јачина на алкохол по волумен на производот пред какво било збогатување,
  - вистинска јачина на алкохол по маса која означува број на килограми на чист алкохол содржан во 100 килограми од производот,
  - потенцијална јачина на алкохол по маса која означува број на килограми на чист алкохол кои што можат да се произведат со целосна ферментација на шеќери содржани во 100 килограми од производот и
  - вкупна јачина на алкохол по маса која означува збир на вистинската и потенцијалната јачина на алкохол;
33. Винска година е производна година за производите на кои се однесува овој закон и која започнува на 1 август
31. Shoqëritë e lidhura kapitale janë shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë e prodhimit të verës ose të prodhimit të rrushit të verës dhe zotërojnë ose kontrollojnë drejtpërdrejt ose tërthorazi 5% ose më shumë akcione ose akcione të emetuara me të drejtë vote, në shoqëri tjetër e cila ushtron veprimtarinë e prodhimit të verës ose prodhimi i rrushit të verë.
32. Fuqitë e alkoolit janë:
- fuqia e vërtetë e alkoolit në vëllim, е cila tregon numrin e pjesëve të alkoolit të pastër të përbajtura në një temperaturë prej 20°C në 100 pjesë nga produktit në atë temperaturë;
  - fuqia potenciale e alkoolit në vëllim, е cila tregon numrin e pjesëve të alkoolit të pastër në një temperaturë prej 20°C të cilët mund të prodhohen nga fermentimi i plotë i sheqernave të përbajtur në 100 pjesë të produktit në atë temperaturë;
  - fuqia totale e alkoolit sipas vëllimit e cila tregon shumën e fuqive aktuale dhe potenciale të alkoolit;
  - fuqia natyrale e alkoolit sipas vëllimit që nënkuption fuqinë totale të alkoolit në vëllim të produktit përpëra çdo pasurimi;
  - fuqia e vertët e alkoolit në masë, е cila tregon numrin e kilogramëve të alkoolit të pastër që përbahen në 100 kilogramë të produktit;
  - fuqia potenciale e alkoolit në masë, е cila tregon numrin e kilogramëve të alkoolit të pastër i cili mund të prodhohet nga fermentimi i plotë i sheqernave të përbajtur në 100 kilogramë të produktit dhe
  - fuqia totale e alkoolit sipas masës që tregon shumën e fuqisë së vertët dhe asaj potenciale të alkoolit;
33. Viti i verës është viti i prodhimit të produkteve për të cilat zbatohet ky ligj dhe që fillon më 1 gusht të vitit aktual dhe përfundon më 31 korrik të vitit pasardhës.
34. Përzierja është procedurë enologjike e miratuar në përputhje me këtë ligj për

тековната година и завршува на 31 јули наредната година.

34. Купажа е енолошка постапка одобрена согласно овој закон за добивање на вино со мешање на вина или шира со исто или различно потекло, квалитет, боја, сорта на грозје или година на берба.

35. Кувé (cuvé) се пенливи или непенливи вина, при што:

а) пенливите вина се добиваат од: ширата, виното или мешавината на ширата и/или вината со различни карактеристики, наменети за подготвка на пенливо вино и

б) непенливите вина се добиваат со мешање на различни вина со цел:

-кај вина со географски назив - да се произведе вино со оптимални квалитативни карактеристики за соодветниот географски назив и

- кај вина без географски назив - да се произведе вино со аналитички, сензорни и квалитативно посакувани или подобро избалансирани карактеристики и/или да се произведе вино со конкурентна цена.

36. Ископачување е целосно отстранување на сите лози од површина засадена со винова лоза;

37. Садење е поставување на лозови садници или на делови од лозови садници, калемени или не, со цел производство на грозје или за формирање на матичен насад;

38. Пре-калемување е калемење на винова лоза која веќе била подложена на претходно калемење;

39. Деалкохолизирано вино е производ што има вистинска јачина на алкохол по волумен не поголема од 0,5% вол. и

40. Делумно деалкохолизирано вино е производ со вистинска јачина на алкохол по волумен поголема од 0,5% вол., и е под минималната вистинска јачина на алкохол по волумен на истиот производ пред деалкохолизирањето.

Ароматизирани вински производи
Член 4

përfitimin e verës me përzierjen e verërave ose mushteve me origjinë, cilësi, ngjyrë, varietet rrushi ose vit vjeljeje të njëjtë ose të ndryshme;

35. Cuvé (cuvé) janë verëra të gazuara ose jo të gazuara, gjatë së cilës:

a) verërat e gazuara përftohen nga: mushti, vera ose përzierje mushti dhe/ose verëra me karakteristika të ndryshme, të destinuara për përgatitjen e verës së gazuar dhe

b) verërat e gazuara përfitohen nga përzierja e verërave të ndryshme në mënyrë që:

- për verërat me emërtim gjeografik - të prodhohet verë me karakteristika cilësore optimale për titull gjeografik përkatës dhe

- për verërat pa emërtim gjeografik - të prodhohet verë me karakteristika analitike, ndijore dhe cilësore të dëshirueshme ose të balancuara më mirë dhe/ose të prodhohet verë me çmim konkurruesh.

36. Gërmimi është heqja e plotë e të gjitha hardhive nga një zonë e mbjellë me rrush;

37. Mbjellja është vendosja e fidanëve të rrushit ose e pjesëve të fidanëve të rrushit, të shartuara ose jo, me qëllim prodhimin e rrushit ose për formimin e bimës amë.

38. Para shartimi është shartimi i hardhisë e cili i është nënshtruar shartimit të mëparshëm.

39. Vera e dealkoolizuar është produkt e cila ka fuqi të vërtetë alkooli për nga vëllimi jo më shumë se 0,5% vol., dhe

40. Vera pjesërisht e dealkoolizuar është produkt me fuqi të vërtetë alkooli në vëllim më të madh se 0,5% vol., dhe është nën fuqinë minimale të vërtetë alkoolike për nga vëllimi i të njëjtit produkt përpresa dealkoolizimit.

Produkte të aromatizuar të verës
Neni 4

(1) Produktet e aromatizuara të verës janë produkte të përfituar nga mushti ose vera

më erëza.

(1) Ароматизирани вински производи се производи добиени со зачинување на шира или вино.

(2) Ароматизираните вински производи се категоризираат во следните категории:

- ароматизирано вино,
- ароматизиран пијалок на база на вино и
- ароматизиран вински коктел.

(3) Ароматизирано вино е производ:

- во чиј состав најмалку 75% волуменски учествуваат шира од свежо грозје чија ферментација е прекината со додавање на алкохол, вино, ликерско вино, пенливо вино, квалитетно пенливо вино, квалитетно ароматизирано пенливо вино, газирано пенливо вино, полуленливо вино и газирано полуленливо вино;
- на кој може да му е додаден алкохол,
- кој може да е обоен,
- на кој може да е додадена шира и/или делумно ферментирана шира,
- кој може да е засладен,
- кој е ароматизиран со додавање на ароматични супстанции и/или ароматични препарати и/или природни ароматични супстанции и
- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 14,5% вол. и не поголема од 22% вол. и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 17,5% вол.

(4) Ароматизиран пијалок на база на вино е производ:

- во чиј состав најмалку 50% волуменски учествуваат вино, младо вино кое е се уште во ферментација, пенливо вино, квалитетно пенливо вино, квалитетно ароматизирано пенливо вино, газирано пенливо вино, полуленливо вино и газирано полуленливо вино,
- на кој не му е додаден алкохол,
- кој може да е обоен,
- на кој може да е додадена шира и/или делумно ферментирана шира,
- кој може да е засладен,
- кој е ароматизиран со додавање на ароматични супстанции и/или ароматични

(2) Produktet e aromatizuara të verës kategorizohen në kategoritë, si në vijim:

- vera e aromatizuar;
- pije e aromatizuar me bazë vere dhe
- koktej të aromatizuar vere.

(3) Vera e aromatizuar është produkt:

- në përbërje të së cilës të paktën 75% në vëllim bejnë pjesë mushti nga rrushi i freskët fermentimi i të cilit është ndërprerë nga shtimi i alkoolit, verës, verës së likerit, verës së gazuar, verës së gazuar cilësore, verës së gazuar cilësore të aromatizuar, verës së gazuar me gaz, verë gjysmë e gazuar dhe verë e gazuar gjysmë e gazuar;
- të cilës mund t'i jetë shtuar alkool;
- e cila mund të jetë ngjyrosur;
- të cilës mund t'i jetë shtuar musht dhe/ose pjesërisht musht i fermentuar;
- e cila mund të ëmbëlsohet;
- e cila është aromatizuar duke shtuar substanca aromatike dhe/ose preparate aromatike dhe/ose substanca aromatike natyrale dhe
- e cila ka fuqi të vërtetë alkooli në vëllim jo më pak se 14,5% vol., dhe jo më shumë se 22% vol. dhe fuqi totale alkoolike në vëllim jo më pak se 17,5% vol.

(4) Pije e aromatizuar me bazë vere është është produkt:

- në përberjen e së cilës të paktën 50% e vëllimit janë verë, verë e re e cila ende është në fermentim, verë e gazuar, verë e gazuar cilësore, verë cilësore aromatike e gazuar, verë e gazuar me gaz, verë gjysmë e gazuar dhe verë gjysmë e gazuar me gaz;
- të cilës nuk i është shtuar alkool;
- e cila mund të jetë ngjzrosur;
- të cilës mund t'i jetë shtuar musht dhe/ose pjesërisht musht i fermentuar;
- e cila mund të ëmbëlsohen;
- e cila është e aromatizuar duke shtuar substanca aromatike dhe/ose preparate aromatike dhe
- e cila ka fuqi të vertët të alkoolit në vëllim jo më pak se 4,5% vol., dhe jo më shumë se 14,5% vol.

препарати и

- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 4,5% вол. и не поголема од 14,5% вол.

(5) Ароматизиран вински коктел е производ:

- во чиј состав најмалку 50% волуменски учествуваат вино, младо вино кое е се уште во ферментација, пенливо вино, квалитетно пенливо вино, квалитетно ароматизирано пенливо вино, газирано пенливо вино, полуленливо вино, газирано полуленливо вино, шира и делумно ферментирана шира;

- на кој не му е додаден алкохол;
- кој може да е обоеан;
- кој може да е засладен;

- кој е ароматизиран со додавање на ароматични супстанции и/или ароматични препарати и/или состојки на храна со особина на ароми и

- кој има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 1,2% вол., и не поголема од 10% вол.

(6) На производите од винско грозје и вино кои се употребуваат за производство на ароматизирани вински производи од ставот (1) на овој член се применуваат енолошки средства и постапки одобрени согласно овој закон.

(7) Средствата, постапките и карактеристиките во производството на ароматизирани вински производи, како и нивните технички својства и трговски називи ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: министерот).

(8) Министерот објавува Листа на ароматизирани вински производи и нивни карактеристики во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(9) Заштитата на ознаката на потекло и географската ознака на ароматизираните вина се врши согласно одредбите на Законот за квалитетот на земјоделски производи.

(10) Одредбите од членовите 42, 43, 44,

(5) Kokteji i aromatizuar i verës është produkt:

- në përbërjen e të cilil të paktën 50% në vëllim bejnë pjesë vera, vera e re e cila ende është në fermentim, verë e gazuar, verë cilësore e gazuar, verë e gazuar me aromë cilësore, verë e gazuar me gaz, verë gjysmë e gazuar, verë e gazuar gjysmë e gazuar, musht dhe musht pjesërisht i fermentuar;
- të cilil nuk i është shtuar alkool;
- i cili mund të jetë ngjyrosur;
- i cili mund të émbelsohet;
- i cili është i aromatizuar duke shtuar substanca aromatike dhe/ose preparate aromatike dhe/ose përbërës ushqimorë me vetinë e aromës dhe
- i cili ka fuqinë e të vërtetë alkoolike në vëllim jo më pak se 1,2% vol., dhe jo më shumë se 10% vol.

(6) Prodhimeve nga rrushi i verës dhe vera e cila përdoret për prodhimin e produkteve të aromatizuara të verës nga paragrafi (1) i këtij ligji implementohen mjetet dhe procedurat enologjike të miratuara në pajtim me këtë.

(7) Mjetet, procedurat dhe karakteristikat në prodhimin e produkteve aromatizuar të verës, si dhe vetitë e tyre teknike dhe emërtimet tregtare i përcakton Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (në tekstin e mëtejmë: Ministri).

(8) Ministri publikon listën e produkteve të aromatizuar të verës dhe karakteristikat e tyre në "Gazetën Zyrta të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

(9) Mbrojtja e treguesit të origjinës dhe treguesit gjeografik të verërave të aromatizuara bëhet në pajtim me dispozitat e Ligjit për cilësinë e produkteve bujqësore.

(10) Dispozitat nga nenet 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 82, 83, 84, 85, 86, 87 dhe 88 të këtij ligji aplikohen edhe për produktet e aromatizuar të verës.

45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 82, 83, 84, 85, 86, 87 и 88 од овој закон се применуваат и за ароматизираните вински производи.

Zbatimi subsidiar i ligjit
Neni 5

**Супсидијарна примена на Законот
Член 5**

- (1) Освен доколку со овој закон не е поинаку уредено, на постапките утврдени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка.
- (2) Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор и Законот за Државниот инспекторат за земјоделство, освен доколку со овој закон не е поинаку уредено.

II. ПЛАНИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПРОИЗВОДСТВЕНИОТ ПОТЕНЦИЈАЛ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ВИНСКО ГРОЗЈЕ

**Национална стратегија за развој на лозарството и винарството
Член 6**

- (1) Владата на Република Северна Македонија, на предлог на министерот донесува Национална стратегија за развој на лозарството и винарството.
- (2) Националната стратегија за развој на лозарството и винарството содржи:
- долгорочни цели за развој на лозарството и винарството;
  - приоритети за развој на лозарството и винарството;
  - вкупна површина, локации и сорти за кои се доделуваат одобренија за садење;
  - насоки за планирање на маркетингот на македонското вино;
  - поттикнувачки мерки за развој на лозарството и винарството;
  - план за исполнување на обврските од меѓународните повелби, спогодби,

(1) Përveç se nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe, në procedurat e përcaktuara me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative.

(2) Në procedurën gjatë mbikëqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrjen inspektuese dhe Ligjit për inspektoratin shtetëror për bujqësi, përvëç nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

II. PLANIFIKIMI DHE ADMINISTRIMI ME POTENCIALIN E PRODHIMTARISË SË PRODHIMIT TË RRUSHIT TË VERËS

**Strategjia nationale për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë
Neni 6**

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit, miraton Strategji nationale për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë.

(2) Strategjia nationale për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë përmban:

- synime afatgjata për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë;
- priorititet për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë;
- sipërfaqen totale, vendndodhjet dhe lloje për të cilat janë dhënë lejet për mbjellje;
- udhëzime për planifikimin e marketingut të verës maqedonase,
- masat inkurajuese për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë;
- plan për përbushjen e obligimeve nga kartat ndërkombëtare, marrëveshjet, kontratat, konventat dhe dokumentet tjera në fushën e vreshtarisë dhe verëtarisë, të cilat i ka ratifikuar dhe ka aderuar Republika e

договори, конвенции и други документи во областа на лозарството и винарството кои ги ратификувала и кон кои пристапила Република Северна Македонија и

- други елементи од значење за лозарството и винарството на Република Северна Македонија.

(3) Националната стратегија за развој на лозарството и винарството се донесува за период од десет години.

(4) Средствата за изготвување на националната стратегија за развој на лозарството и винарството се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија и други извори.

Национална програма за развој на
лозарството и винарството и годишна
програма за финансиска поддршка во

лозарството и винарството

Член 7

(1) Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот донесува Национална програма за развој на лозарството и винарството, за период од пет години.

(2) Националната програма од ставот (1) на овој член особено содржи:

- инструменти, мерки и активности за спроведување на мерките;
- временски распоред и рокови за спроведување на мерките и
- индикативна финансиска рамка за нивно спроведување.

(3) Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот донесува Годишна програма за финансиска поддршка во лозарството и винарството за спроведување на Националната програма од ставот (1) на овој член.

(4) Годишната програма од ставот (3) на овој член особено содржи:

- мерки од Националната програма од ставот (1) на овој член кои се предмет на финансиска поддршка;
- активности за спроведување на мерките;

Maqedonisë së Veriut dhe

- elemente të tjera me rëndësi për vreshtarinë dhe verëtarinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(3) Strategjia nacionale për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë miratohet për një periudhë dhjetëvjeçare.

(4) Mjetet për përgatitjen e strategjisë nacionale për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe nga burime të tjera.

Programi nacional për zhvillimin e
vreshtarisë dhe verëtarisë dhe programi
vjetor për mbështetje financiare në
vreshtarinë dhe verëtarinë
Neni 7

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit, miraton Program nacionale për zhvillim të vreshtarisë dhe verëtarisë, për periudhë prej pesë vjetësh.

(2) Programi nacional nga paragrafi (1) i këtij neni, veçanërisht përmban:

- instrumentet, masat dhe aktivitetet për implementimin e masave;
- orare dhe afate kohore për implementimin e masave dhe
- indikator finansiar në kuadër të zbatimit të tyre.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit, miraton Program vjetor për mbështetje financiare në vreshtarinë dhe verëtarinë për implémentimin e Programit nacionale nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Programi vjetor nga paragrafi (3) i këtij neni, veçanërisht përmban:

- masa nga Programi nacionale nga paragrafi (1) i këtij neni, të cilët janë lëndë të mbështetjes financiare;
- aktivitetet për zbatimin e masave,
- shuma e mbështetjes financiare për përdorues për çdo masë dhe
- shpenzime të pranueshme për çdo masë.

- висина на финансиска поддршка по корисник по поединчна мерка и
- прифатливи трошоци по поединчна мерка.

(5) Исплатата на финансиската поддршка од годишната програма од ставот (3) на овој член се врши преку Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој.

(6) Предмет на финансиска поддршка согласно годишната програма од ставот

(3) на овој член не се мерките кои се предмет на финансиска поддршка согласно другите програми за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Одобрение за садење на лозови насади

Член 8

(1) За унапредување на квалитетот на виното и другите производи од винско грозје, во зависност од целите и приоритетите утврдени во Националната стратегија за развој на лозарството и винарството, подигнувањето на нови насади од одделни сорти на винско грозје може да биде условено со одобрение за садење од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: Министерството).

(2) Прекалемувањето на сорти на винско грозје врз сорти што не се винско грозје се смета за подигнување на нови лозови насади.

(3) Поблиските услови за добивање на одобрението за садење од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Приоритети за одобрение за садење

Член 9

(1) Министерството го издава одобрението од членот 8 од овој закон во согласност со целите и приоритетите утврдени во Националната стратегија за развој на лозарството и винарството.

(5) Pagesa e mbështetjes financiare nga Programi vjetor nga paragrafi (3) të këtij neni realizohet përmes Agjencisë për përkrahje financiare të bujqësisë dhe zhvillimit rural.

(6) Lëndë e mbështetjes financiare sipas Programit vjetor nga paragrafi (3) të këtij neni nuk janë masat të cilat janë lëndë e mbështetjes financiare sipas programeve të tjera për mbështetje financiare në bujqësi dhe zhvillim rural.

Leja për mbjelljen e vreshtave

Neni 8

(1) Për avancimin e cilësisë së verës dhe prodhimet të tjera nga rrushi i verës, në varësi të qëllimeve dhe prioriteteve të përcaktuara në Strategjinë Nacionale për Zhvillimin e Vreshtarise dhe Verarisë, vendosja e mbjelljeve të reja të varieteteve të caktuara të rrushit për verë mund të kushtëzohet me miratimin për mbjellje nga Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (në tekstin e mëtejmë: Ministria).

(2) Shartimi i varieteteve të rrushit për verë në varietete të rrushit i cili nuk është veratar konsiderohet si krijimi i vreshtave të reja.

(3) Kushtet më të afërtë për marrjen e lejes për mbjellje nga paragrafi (1) të këtij neni i përcakton ministri.

Prioritetet për lejen e mbjelljes

Neni 9

(1) Ministria e lehon lejen nga neni 8 të këtij ligji në pajtim me qëllimet dhe prioritetet e përcaktuara në Strategjinë Nacionale për Zhvillimin e Vreshtarise dhe Verëtarisë.

(2) Leja për mbjellje të reja leshohet për priorititet, si në vijim:

- mbjellja e vreshtës së gërmuara më parë;

- (2) Одобрението за ново садење се издава за следните приоритети:
- садење на претходно ископачени лозови насади;
  - садење на почва на која претходно немало насадено винова лоза или прекалемување на сорти винско грозје врз сорти кои не се класифицирани како винско грозје, наменети за производство на вино;
  - млади лозари до 40 години во процес на започнување на подигање на лозови насади;
  - добивање на лозов посадочен материјал;
  - лозаро-винарски експерименти спроведени од научна институција или во соработка со научна институција и
  - производство на грозје и вино исклучиво за сопствените потреби на производителот, кое истиот не го става во промет.
- mbjellja të tokës në të cilën nuk ishte mbjellë më parë vreshtë ose shartimi të llojeve të rrushit të verës në varietete të cilët nuk klasifikohen si rrush për verë, të destinuara për prodhimin e verës,
- vreshtarë të rinj deri në 40 vjet në procesin e fillimit të rritjes së vreshtarisë;
- marrja e materialit mbjellës të vreshtarisë;
- eksperimentet vreshtare - verërore të zbatuara nga institucion shkencor ose në bashkëpunim me institucion shkencor dhe
- prodhimi i rrushit dhe verës ekskluzivisht për nevojat e vetë prodhuesit, të cilët të njëjtin nuk e nxjerr në shitje.

Procedura për marrjen e lejes për mbjellje Neni 10

Постапка за добивање на одобрение за

садење

Член 10

(1) За добивање одобрение за садење барателите до Министерството најдоцна до 31 декември во тековната година поднесуваат барање во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(2) Кон барањето барателите поднесуваат доказ за сопственост или договор за користење на земјиштето на кое треба да се изврши садењето односно прекалемувањето на новиот лозов насад.

(3) Овластеното службено лице од

(1) Për marrjen e lejes për mbjellje, aplikantët deri të Ministria jo më vonë se 31 Dhjetori të vitit aktual parashtrojnë kërkesë në formë letre ose elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose përmes ndërmjetësit për shërbime administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(2) Pranë kërkesës, kërkuesit parashtrojn dëshmi të pronësisë ose Kontratë për shfrytëzimin e tokës në të cilën duhet të kryhet mbjellja ose shartimi i vreshtit të ri.

(3) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për marrjen e lejes për mbjellje është i obliguar që dëshminë e pronësisë mbi tokën nga

Министерството кое ја води постапката за добивање на одобрение за садење е должно доказот за сопственост на земјиштето од став (2) на овој член по службена должност да го побара од надлежниот јавен орган во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(4) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој е побаран доказот од став (3) на овој член е должно истиот да го достави до Министерството во електронска форма преку Националната платформа за интероперабилност согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги, во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член.

(5) Формата и содржината на образецот и начинот на поднесување на барањето за добивање на одобрение за садење ги пропишува министерот.

Измена на барање за садење

Член 11

(1) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за добивање на одобрение за садење во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од членот 10 став (1) од овој закон издава одобрение за садење или со решение го одбива барањето како неосновано и решението се доставува до барателот најдоцна до 1 март во наредната година.

(2) Одобрението и решението од став (1) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(3) Во случај на одбивање на барањето,

paragrafi (2) тј кетиј нени sipas detyrës zyrtare тј kerkoje nga organi publik kompetent në afat prej tri ditëve nga dita e pranimit tje kérkesës.

(4) Personi zyrtari i autorizuar nga organi publik kompetent nga i cili eshtë kérkuar dëshmia nga paragrafi (3) tje kétij neni, eshtë i obliguar t'ia dorëzojë Ministrisë në formë elektronike përmes Platformës Nacionale për Ndërveprueshmëri në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit dhe sherbimeve elektronike, në afat prej tri ditëve nga dita e pranimit tje kérkesës nga paragrafi (1) tje kétij neni.

(5) Formën dhe përbajtjen e formularit dhe mënyrën e parashtrimit tje kérkesës përmarrjen e lejes për mbjellje e përcakton ministri.

Ndryshimi i kérkesës për mbjellje

Neni 11

(1) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën përmarrjen e lejes për mbjellje në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit tje kérkesës nga neni 10 paragrafi (1) tje kétij ligji, lëshon leje për mbjellje ose me vendim e refuzon kérkesën si i pabazuar dhe vendimi i dorëzohet kérkuesit jo më vonë se data 1 Mars e vitit tje ardhshëm.

(2) Leja dhe vendimi nga paragrafi (1) i kétij neni mund tje leshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike të cilët dorëzohen deri te profili i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha së administrimit dhe sherbimeve elektronik dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(3) Në rast tje refuzimit tje kérkesës, kérkuesi mund tje parashtrojë kérkesë tje re për mbjellje në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit tje aktvendimit për refuzimin e

барателот може да поднесе ново барање за садење во рок од 15 дена од денот на приемот на решението за одбивање на барањето, во согласност со критериумите за нови садења на лозови насади.

(4) Министерството одлучува за новото барање за садење и за тоа го известува барателот најдоцна до 1 мај во годината во која го добил решението за одбивање.

(5) Формата и содржината на одобрението за садење ги пропишува министерот.

(6) Против решението за одбивање на барањето незадоволните баратели можат да поднесат жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(7) Жалбата од став (6) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Користење и чување на одобрение за
садење
Член 12

(1) Одобрението за садење барателот мора да го искористи во согласност со условите за кои било издадено.

(2) Одобрението за садење важи во текот на три вински години од датумот на неговото издавање.

(3) Одобрението за садење барателот треба да го чува десет години од денот на неговото издавање.

(4) Лозовите насади насадени или прекалемени без одобрение или во спротивност со издаденото одобрение за садење ќе бидат ископачени. Трошоците за ископачувањето се на товар на производителот.

кérkesës, në përputhje me kriteret për mbjellje të reja të vreshtave.

(4) Ministria vendos për kérkesën e re për mbjellje dhe për këtë e njofton parashtruesin e kérkesës më vonë deri me 1 Maji të vitit në të cilën e ka pranuar aktvendimin refuzues.

(5) Formën dhe përbajtjen e lejes për mbjellje e përcakton ministri.

(6) Kundër aktvendimit për refuzim të kérkesës parashtruesit e pakënaqur mund të paraqesin ankesë në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurën e punësimit në shkallë të dytë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(7) Ankesa nga paragrafi (6) të këtij nenii mund të paraqitet edhe në formë elektronike duke përdorur mjetin elektronik të identifikimit përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit dhe shërbimeve elektronike dhe nga fushën e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

Shfrytëzimi dhe ruajtja e lejes për mbjellje
Neni 12

(1) Kérkuesi lejen për mbjellje duhet ta shfrytëzoj në përputhje me kushtet për të cilat është dhënë.

(2) Leja për mbjellje është e vlefshëm përgjatë tre viteve verë nga data e dhënie së tij.

(3) Aplikuesi duhet ta mbajë lejen e mbjelljes për dhjetë vjet nga data e dhënie së saj.

(4) Vreshta e mbjella ose të shartuara pa leje ose në kundërshtim me lejen e lëshuar për mbjellje do të gërmohen. Shpenzimet e gërmimit janë në ngarkësën e prodhuesit.

Regjistri Nacional i Vreshtave

Национален регистар на лозови насади

Член 13

(1) Заради евиденција на лозовите насади и идентификација на производителите Министерството води Национален регистар на лозови насади во електронска форма.

(2) Националниот регистар на лозови насади содржи:

- податоци за лозарските имоти, парцелите под лозов насад и сортите на грозје;
- податоци за производителите на грозје за секоја парцела со лозов насад и
- катастарски мапи со размер од 1:5.000 за опис на површините под лозови насади.

(3) Министерството ја врши евиденцијата на лозови насади преку:

- поднесените пријави за упис во Националниот регистар на лозови насади и
- извршените контроли на терен со примена на техники на далечинска детекција (сателитски снимки, ортофотографии и географскиот информациски систем (ГИС)).

(4) Формата, содржината и начинот на одржувањето и функционирањето на Националниот регистар на лозови насади и начинот на пресметување на површините насадени со лозови насади ги пропишува министерот.

Пријавување на површините под лозови насади

Член 14

(1) Производителите на грозје ги пријавуваат површините на кои одгледуваат лозови насади во подрачните единици на Министерството.

(2) Новите насади се пријавуваат во рок од еден месец од денот на нивното подигање.

Neni 13

(1) Për shkak të evidentimit të vreshtave dhe identifikimin e prodhuesve, Ministria drejtton Regjistrin Nacional të Vreshtave në formë elektronike.

(2) Regjistri Nacional i Vreshtave përmban:

- të dhëna për pronat e vreshtave, parcelat e vreshtave dhe varietetet e rrushit;
- të dhënat për prodhuesit e rrushit për çdo parcelë vresht dhe
- harta kadastrale me shkallë 1:5000 për përshkrimin e sipërfaqeve me vreshta.

(3) Ministria e bënë evidencën e vreshtave, përmes:

- fletëparaqitjeve të deponuara për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave dhe
- kontrolllet e kryera në terren duke përdorur teknikat e zbulimit në distancë (imazhet satelitore, ortofotot dhe sistemi i informacionit gjeografik (SIG)).

(4) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes dhe funksionimit të Regjistrat National të Vreshtave dhe mënyrën e llogaritjes së sipërfaqeve të mbjella me vreshta e përcakton ministri.

Paraqitja e sipërfaqeve më vreshta

Neni 14

(1) Prodhesit e rrushit paraqesin sipërfaqet në të cilat kultivojnë vreshat në njësitë rjonale të Ministrisë.

(2) Mbjelljet e reja paraqiten në afat prej një muaji nga dita e mbjelljes së tyre.

(3) Производителот на грозје поднесува пријава за упис во Националниот регистар на лозови насади до подрачната единица на Министерството.

(4) Производителот на грозје во прилог на пријавата за упис во Националниот регистар на лозови насади доставува и:

- имотен лист и копија од катастарскиот план за секоја парцела, во случај кога производителот е сопственик на парцелата или

- договор за закуп и имотен лист и копија од катастарскиот план за секоја парцела, во случај кога производителот е корисник на парцелата, односно кога е различен од сопственикот на парцелата.

(5) Доколку производителот на грозје кон пријавата за упис во Националниот регистар на лозови насади не ги достави доказите од став (4) на овој член, овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за пријавување на површините под лозови насади е должно имотниот лист и копијата од катастарскиот план од ставот (4) на овој член по службена должност да ги побара од надлежниот јавен орган во рок од три дена од денот на приемот на пријавата.

(6) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани документите од став (5) на овој член е должно истите да ги достави до Министерството во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(7) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за пријавување на површините под лозови насади во рок од 30 дена по обезбедување на доказите од став (4) на овој член донесува решение за упис во Националниот регистар на лозови насади или решение за одбивање на пријавата како неосновано.

(8) Формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за упис во Националниот регистар на лозови насади

(3) Prodhuesi i rrushit deponojnë fletëparaqitje për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave në njësinë rajonale të Ministrisë.

(4) Prodhuesi i rrushit në shtojcë të fletëparaqitjes për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave, paraqet edhe:

- aktin e pronësisë dhe kopje të planit kadastral për çdo parcelë, në rast se prodhuesi është pronar i parcelës ose
- kontratën e qirasë dhe aktin e pronësisë dhe kopje të planit kadastral për çdo parcelë, në rast se prodhuesi është shfrytëzues i parcelës, respektivisht kur është i ndryshëm nga pronari i parcelës.

(5) Nëse prodhuesi i rrushit pranë fletëparaqitjes për regjistrim ne Regjistrin Nacional të Vreshtave nuk i dorëzon dëshmitë nga paragrafi (4) i këtij neni, personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për regjistrimin e sipërfaqeve me vreshta është i obliguar që aktin e pronësisë dhe kopjen e planit kadastral nga paragrafi (4) i këtij neni, sipas detyrës zyrtare, t'i kërkojë nga organi publik kompetent në afat prej tri ditësh nga dita e pranimit të fletëparaqitjes.

(6) Personi zyrtar i autorizuar nga organi publik kompetent nga i cili janë kërkuar dokumentet nga paragrafi (5) i këtij neni, është i obliguar që të njejtit t'i dorëzojë deri të Ministria në afat prej tri ditësh nga dita e pranimit të kërkesës.

(7) Personi zyrtar i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për paraqitjen e sipërfaqeve të mbjella me vreshta në afat prej 30 ditësh pas sigurimit të dëshmive nga paragrafi (4) i këtij neni, miraton vendim për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave ose vendim për refuzim të fletëparaqitjes si të pabazuar.

(8) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e parashtrimit të fletëparaqitjeve për regjistrim në Regjistrin Nacional të Vreshtave e përcakton ministri.

ги пропишува министерот.

Пријавување на промените
Член 15

(1) Заради ажурирање на евиденцијата на Националниот регистар на лозови насади производителите на винско грозје се должни да ги пријават во подрачните единици на Министерството во рок од 15 дена од денот на настанување на промените во врска со:

- сопственоста или правото на користење на земјиштето,
- сортиментот на лозовите насади;
- ископачувањето или презасадувањето на лозовите насади,
- начинот на одгледување на лозовите насади,
- системот за наводнување,
- загубите предизвикани поради елементарни непогоди (пожар, мрзнење, суша, поплава и град) или
- необработување на насадот пет вински години непрекинато (напуштен насад).

(2) Евидентирањето на промените од став (1) на овој член Министерството може да го врши и по службена должност врз основа на записник од извршен инспекциски надзор од страна на државен инспектор за земјоделство.

(3) Формата и содржината на пријавата и начинот на пријавување на промените од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Безбедност на податоците
Член 16

(1) Министерството управува со Националниот регистар на лозови насади и води сметка за безбедноста на податоците.

(2) Лицата кои се пријавуваат во Националниот регистар на лозови насади имаат право на пристап само до информациите кои се однесуваат на нив.

Paraqitja e ndryshimeve
Neni 15

(1) Për shkak të azhurimit të evidencës së Regjistrat Nacional të Vreshtave, prodhuesit e rrushit për verë janë të detyruar t'i lajmërojnë në njësitë rajonale të Ministritë brenda 15 ditëve nga dita e ndodhjes së ndryshimeve në lidhje me:

- pronësinë ose të drejtën e shfrytëzimit të tokës;
- asortimenti i vreshtave;
- gërmimi ose rimbjellja e vreshtave;
- mënyra e kultivimit të vreshtave;
- sistemi i ujitjes;
- humbjet e shkaktuara nga fatkeqësitetë natyrore (zjarri, ngrica, thatësira, përmbytjet dhe breshri) ose
- mos kultivimi i vreshtës për pesë vite verë pa ndërprerje (vreshtari e braktisur).

(2) Evidentimi i ndryshimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, Ministria mund ta bëjë edhe sipas detyrës zyrtare në bazë të procesverbalit nga inspektimi mbikqyrës nga ana e Inspektorit Shtetëror për Bujqësi.

(3) Formën dhe përbajtjen e fletëparaqitjes dhe mënyrën e njoftimit të ndryshimeve nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri.

Siguria e të dhënave
Neni 16

(1) Ministria udhëheq më Registrin Nacional të Vreshtave dhe kujdeset për sigurinë e të dhënave.

(2) Personat të cilët paraqiten në Registrin Nacional të Vreshtave kanë të drejtë qasje vetëm deri të informacionet të cilët u përkasin atyre.

Исклучок од обврската за пријавување на
површините под лозови насади
Член 17

Производителите на винско грозје кои имаат лозови насади со вкупна површина од најмногу 500 м² и кои не го ставаат грозјето во промет се изземени од обврската за пријавување на нивните лозови насади во Националниот регистар на лозови насади.

Пријавување на количини на набрано
грозје

Член 18

(1) Производителите на винско грозје за производство на вино ги пријавуваат количините произведени од последната берба на грозје најдоцна до 30 ноември во подрачните единици на Министерството.
(2) Формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за количините произведени од последната берба на винско грозје ги пропишува министерот.
(3) Од обврската за пријавување од ставот (1) на овој член се изземени производителите на винско грозје кои произведуваат помалку од 1.000 kg годишно и кои не го ставаат винското грозје во промет.

Откуп на винско грозје
Член 19

(1) Откуп на винско грозје за производство на вино може да вршат производители на вино и трговци со винско грозје (во натамошниот текст: откупувачи).
(2) Под откуп на винско грозје во смисла на овој закон не се подразбира купопродажбата на винско грозје извршено меѓу капитално поврзани друштва за винско грозје произведено од капитално поврзано друштво.

Përjashtim nga obligimi për paraqitjen e
sipërfaqeve të vreshtarise
Neni 17

Prodhuesit e rrushit për verë, të cilët kanë vreshta me sipërfaqe totale prej më shumë së 500 m² dhe të cilët nuk e tregtojnë rrushin, përjashtohen nga detyrimi për të regjistruar vreshat e tyre në Regjistrin Nacional të Vreshtave.

Paraqitja e sasive të rrushit të vjetorë
Neni 18

(1) Prodhuesit e rrushit për verëra për prodhimin e verës paraqesin sasitë e prodhuara nga vjetja e fundit e rrushit më së voni deri më 30 Nëntor në njësitë rajonale të Ministrisë.
(2) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e paraqitjes së fletëparaqitjeve për sasitë e prodhuara nga vjetja e fundit e rrushit për verë e përcakton ministri.
(3) Përjashtohen nga detyrimi për paraqitjen nga paragrafi (1) i këtij nenit prodhuesit e rrushit për verë, të cilët prodhojnë më pak se 1.000 kg në vit dhe dhe të cilët nuk e tregtojnë rrushin për verë.

Blerja e rrushit të verës
Neni 19

(1) Blerja e rrushit për verë për prodhimin e verës mund të bëhet nga prodhuesit e verës dhe tregtarët e rrushit për verë (në tekstin e mëtejmë:blerësit).
(2) Më blerës të rrushit për verë në kuptim të këtij ligji nuk nënkuption blerjen dhe shitjen e rrushit për verë që kryhet ndërmjet shoqërive të lidhura kapitale për rrushin për verë të prodhuar nga shoqëri të lidhura kapitale.
(3) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij nenit duhet të jenë të regjistruar në Regjistrin e

(3) Субјектите од ставот (1) на овој член треба да се запишани во Регистарот на откупувачи на земјоделски производи кој се води согласно со Законот за земјоделство и рурален развој.

(4) Грозјето откупено од страна на трговци со винско грозје наменето за извоз може да биде продадено и на производители на вино во Република Северна Македонија само доколку за истото во целост се исплатени финансиските обврски кон производителот на винско грозје согласно со одредбите од овој закон, а откупот на истото е извршен за цена која не е пониска од производната цена.

Исплата на винско грозје Член 20

Откупувачот на производителот на грозје може износот за откупеното винско грозје да му го исплати во целост во рок од седум дена од денот на приемот, односно предавањето на винското грозје на откупувачот или исплатата на износот за откупеното винско грозје на секој производител на винско грозје да ја изврши на три рати од кои првата рата во висина од најмалку 20% најдоцна до 15 декември во годината кога е извршен откупот, втората рата во висина од најмалку 40% најдоцна до 15 февруари наредната година од годината кога е извршен откупот и третата рата со останатиот износ најдоцна до 30 април наредната година од годината кога е извршен откупот.

Утврдување на производна цена на винско грозје Член 21

(1) Министерството најдоцна до 15 јули во тековната година утврдува производна цена по килограм произведено винско грозје во тековната година.

(2) Производната цена се утврдува секоја година за најмалку две или повеќе сорти

blerësve të produkteve bujqësore, i cili drejtohet në pajtim me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural.

(4) Rrushi i blerë nga ana e tregtarëve të rrushit për verë të destinuar për eksport mund t'u shitet edhe prodhuesve të verës në Republikën e Maqedonisë së Veriut vetëm nëse për të njejtin janë paguar plotësisht detyrimet financiare ndaj prodhuesit të rrushit për verë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, kurse blerja e të njëjtë është bërë për çmim i cili është jo më i ulët se çmimi i prodhimit.

Pagesa e rrushit të verës Neni 20

Blerësi, prodhuesit të rrushit mund të paguajë shumën përrushin e verës të blerë në tërësi në afat prej shtatë ditëve nga dita e pranimit, përkatësisht shitja e rrushit të verës tek blerësi ose pagesës së shumës përrushin të verës së blerë të secilit prodhues të rrushit të verës ta bëjë në tre këste, nga të cilët kësti i parë në masën të paktën 20% deri me datë 15 Dhjetor i vitit në të cilin është bërë blerja, kësti i dytë në masën të paktën 40% më vonë deri me datë 15 Shkurt të vitit të ardhshëm nga viti në të cilin është bërë blerja dhe kësti i tretë me shumën e mbetur më vonë deri me datë 30 Prill të vitit të ardhshëm nga viti në të cilin është bërë blerja.

Përcaktimi i çmimit të prodhimit të rrushit të verës Neni 21

(1) Ministria më së voni deri me datë 15 Korrik të vitit aktual e cakton çmimin e prodhimit për kilogram rrush për verë të prodhuar në vitin aktual.

(2) Çmimi i prodhimit përcaktohet çdo vit për të paktën dy ose më shumë lloje të rrushit për verë, të cilët së bashku përfaqësohen në

на винско грозје кои заедно се застапени на најмалку 51 % од површините под лозови насади со винско грозје согласно податоците од Националниот регистар на лозови насади од член 13 од овој закон.

(3) Производната цена од став (2) на овој член се утврдува врз основа на методологија за пресметка на трошоците за производство на килограм винско грозје на определена површина и соодветен квалитет.

(4) Методологијата од став (3) на овој член ја пропишува министерот.

Начин на утврдување на производна цена на винско грозје

Член 22

(1) Пресметка на трошоците за производство на килограм винско грозје на определена површина и соодветен квалитет согласно методологијата од член 21 од овој закон ја врши високо образовна или научна институција од областа во земјоделството.

(2) Министерството најдоцна до 31 јануари во тековната година објавува јавен конкурс за избор на институцијата од став (1) на овој член.

(3) Јавниот конкурс од став (2) на овој член се објавува на веб страната на Министерството во времетраење од 15 дена.

(4) Јавниот конкурс од став (2) на овој член особено содржи:

- предмет на услугата што треба да се изврши,
- период во кој треба да се изврши услугата,
- критериуми за избор,
- потребната документација за учество на јавниот конкурс,
- начин на доставување на пријавата за учество на јавниот конкурс и
- друга документација предвидена со јавниот конкурс.

(5) Изборот на институцијата се врши врз основа на најниско понудена цена за

тë пактëн 51% тë sipërfaqeve të vreshtave me rrush për verë, sipas të dhënave nga Regjistri Nacional i Vreshtave nga neni 13 i këtij ligji.

(3) Çmimi i prodhimit nga paragrafi (2) i këtij neni përcaktohet në bazë të metodologjisë për llogaritjen e shpenzimeve për prodhim në kilogram të rrushit për verë në sipërfaqe të caktuar dhe me cilësi të përshtatshme.

(4) Metodologjinë nga paragrafi (3) i këtij neni e përcakton ministri.

Mënyra e përcaktimit të çmimit të prodhimit
të rrushit të verës
Neni 22

(1) Llogaritjen e shpenzimeve për prodhimin e një kilogrami rrush për verë në sipërfaqe të caktuar dhe me cilësi të përshtatshme, sipas metodologjisë nga neni 21 i këtij ligji, e bën institucioni shkencor nga lëmia e bujqësisë.

(2) Ministria më së voni deri me datë 31 Janar të vitit aktual shpallë konkurs publik për përzgjedhjen e institacioneve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Konkursi publik nga paragrafi (2) i këtij neni publikohet në ueb faqen e Ministrisë në kohë zgjatje prej 15 ditësh.

(4) Konkursi publik nga paragrafi (2) i këtij neni, veçanarisht përmban:

- lënda e sherbimit e cila duhet të kryhet;
- periudha në të cilën duhet të kryhet shërbimi;
- kriteret e përzgjedhjes;
- dokumentacioni i nevojshëm për pjesëmarrje në konkursin publik;
- mënyra e dorëzimit të fletëparaqitjes për pjesëmarrje në konkursin publik dhe
- dokumentacioni tjetër i parashikuar më konkursin publik.

(5) Përzgjedhja e institacioneve bëhet në bazë të çmimit më të ulët të ofruar për shërbimin në fletëparaqitjen për pjesëmarrje

- услугата во пријавата за учество на јавниот конкурс.
- (6) Постапката по јавниот конкурс ја спроведува тричлена комисија формирана од министерот.
- (7) Комисијата од ставот (6) на овој член во рок од 15 дена од денот на завршувањето на јавниот конкурс врши евалуација на пријавите по јавниот конкурс, изготвува записник за извршената евалуација и доставува предлог за избор на најповолен понудувач на јавниот конкурс до министерот.
- (8) Министерот врз основа на предлогот од ставот (7) на овој член во рок од осум дена донесува решение за избор на најповолен понудувач по јавниот конкурс.
- (9) Решението од ставот (8) на овој член се доставува до сите учесници на јавниот конкурс во рок од 15 дена од денот на донесувањето на решението.
- (10) Решението од ставот (8) на овој член е конечно и извршно во управна постапка.
- (11) Со избраниот понудувач во рок од 30 дена од денот на донесувањето на решението министерот склучува договор за вршење на услугите кои се предмет на јавниот конкурс.
- (6) Procedurën sipas konkursin publik e zbaton komisioni prej tre anëtarësh i formuar nga ministri.
- (7) Komisioni nga neni (6) i këtij neni, në afat prej 15 ditësh nga dita e përfundimit të konkursit publik bënë evaluimin e fletëparaqitjeve sipas konkursit publik, përgatit procesverbal për evaluimin e kryer dhe paraqet propozim për përgjedhjen e ofertuesi më të përshtatshëm të konkursit publik deri të ministri.
- (8) Ministri në bazë të propozimit nga paragrafi (7) i këtij neni, në afat prej tetë ditësh miraton vendim për zgjedhjen e ofertuesit më të përshtatshëm sipas konkursin publik.
- (9) Vendimi nga paragrafi (8) i këtij neni dërgohet deri të të gjithë pjesëmarrësit në konkursin publik në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit të vendimit.
- (10) Vendimi nga paragrafi (8) i këtij neni është përfundimtar dhe i prerë në procedurë administrative.
- (11) Më ofruesin e përgjedhur në afat prej 30 ditësh nga dita e miratimit të vendimit ministri lidh kontratë për kryerjen e shërbimeve të cilët janë objekt i konkursit publik.

Цена на винско грозје Член 23

- (1) Цената на винското грозје за производство на вино се утврдува и се исплаќа врз основа на шеќерни единици.
- (2) Трговците со винско грозје и производителите на вино се должни во моментот на откупот на винското грозје за производство на вино да ги измерат шеќерните единици на винско грозје и на производителите на винско грозје да им издадат потврда за количината на откупено винско грозје и шеќерни единици на винското грозје за секоја сорта на винско грозје поединечно.
- (3) Трговците со винско грозје и

- në konkursin publik.
- (6) Procedurën sipas konkursin publik e zbaton komisioni prej tre anëtarësh i formuar nga ministri.
- (7) Komisioni nga neni (6) i këtij neni, në afat prej 15 ditësh nga dita e përfundimit të konkursit publik bënë evaluimin e fletëparaqitjeve sipas konkursit publik, përgatit procesverbal për evaluimin e kryer dhe paraqet propozim për përgjedhjen e ofertuesi më të përshtatshëm të konkursit publik deri të ministri.
- (8) Ministri në bazë të propozimit nga paragrafi (7) i këtij neni, në afat prej tetë ditësh miraton vendim për zgjedhjen e ofertuesit më të përshtatshëm sipas konkursin publik.
- (9) Vendimi nga paragrafi (8) i këtij neni dërgohet deri të të gjithë pjesëmarrësit në konkursin publik në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit të vendimit.
- (10) Vendimi nga paragrafi (8) i këtij neni është përfundimtar dhe i prerë në procedurë administrative.
- (11) Më ofruesin e përgjedhur në afat prej 30 ditësh nga dita e miratimit të vendimit ministri lidh kontratë për kryerjen e shërbimeve të cilët janë objekt i konkursit publik.
- Çmimi i rrushit të verës
Neni 23
- (1) Çmimi i rrushit të verës për prodhimin e verës përcaktohet dhe paguhet në bazë të njësive të sheqerit.
- (2) Tregtarët e rrushit për verë dhe prodhuesit e verës janë të detyruar që në momentin e blerjes së rrushit të verës për prodhimin e verës, të masin njësitë e sheqerit të rrushit për verë dhe prodhuesve të rrushit për verë t'u lëshojnë certifikatë për sasinë e rrushit të blerë për verë dhe njësitë e sheqerit të rrushit të verës për çdo lloj rrushi vere veçmas.
- (3) Tregtarët e rrushit për verë dhe prodhuesit e verës janë të detyruar që më së

производителите на вино се должни најдоцна до почетокот на винската година да објават цена по шеќерна единица за секоја сорта на винско грозје поединечно по која ќе откупуваат винско грозје за производство на вино.

(4) Доколку објавената цена од став (3) на овој член е под производната цена утврдена согласно членовите 21 и 22 од овој закон зголемена за 25%, откупувачот е должен до Министерството да достави извештај за остварени приходи и расходи од откуп и продажба на винско грозје и производство и продажба на вино во претходната година.

(5) Веродостојноста на податоците во извештајот од ставот (4) на овој член со инспекциски надзор ја проверуваат Државниот инспекторат за земјоделство и Управата за јавни приходи.

(6) Откупувачите од ставот (3) на овој член кои нема да го достават извештајот од ставот (4) на овој член или ќе достават неверодостоен извештај или од податоците во извештајот се утврди дека оствариле приходи за 25% повеќе од реализираните расходи, а објавиле цена под производната цена утврдена согласно членовите 21 и 22 од овој закон зголемена за 25%, немаат право на финансиска поддршка согласно годишната програма за финансиска поддршка во лозарството и винарството од член 7 од овој закон, како и од годишната програма за финансиска поддршка во земјоделството и годишната програма за финансиска поддршка во руралниот развој согласно Законот за земјоделство и рурален развој.

(7) Утврдената цена согласно со ставот (3) на овој член може да се намали најмногу до 8% во случај кога исплатата на износот за откупеното винско грозје се врши во целост согласно со членот 20 од овој закон.

(8) Откупот на винско грозје за производство на вино се врши согласно со Законот за земјоделство и рурален

производителите на вино се должни најдоцна до почетокот на винската година да објават цена по шеќерна единица за секоја сорта на винско грозје поединечно по која ќе откупуваат винско грозје за производство на вино.

(4) Нëse çmimi i publikuar nga paragrafi (3) i këtij neni është nën çmimin e prodhimit të përcaktuar sipas neneve 21 dhe 22 të këtij ligji i rritur për 25%, blerësi është i obliguar deri të ministria të dorëzoj Raport për të ardhurat e realizuara dhe shpenzimet nga blerja dhe shitja e rrushit për verë dhe prodhimi dhe shitja e verës në vitin paraprak.

(5) Besueshmërinë e të dhënave në raportin nga paragrafi (4) i këtij neni e me kontroll mbikqyrës e kontrollojnë Inspektorati Shtetëror për Bujqësi dhe Drejtoria e të Ardhurave Publike.

(6) Blerësit nga paragrafi (3) i këtij neni të cilët nuk do ta dorëzojnë raportin nga paragrafi (4) i këtij neni ose do të paraqesin raport jo të besueshëm ose nga të dhënat në raport konstatohet se kanë realizuar të ardhura për 25% më shumë se shpenzimet e realizuara, ndërsa kanë publikuar çmim nën çmimin e prodhimit të përcaktuar në përputhje me nenet 21 dhe 22 të këtij ligji i rritur për 25%, nuk kanë të drejtë në mbështetje financiare në përputhje me programin vjetor për mbështetje financiare në vreshtarinë dhe verëtarinë nga neni 7 i këtij ligji, si dhe nga programi vjetor për përkrahje financiare në bujqësi dhe programi vjetor për përkrahje financiare në zhvillimin rural në pajtim me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural.

(7) Çmimi i përcaktuar në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni mund të ulet më së shumti deri në 8% në rast kur pagesa e shumës për rrushin e blerë është bërë në tërësi në pajtim me ninen 20 të këtij neni. ligji.

(8) Blerja e rrushit për verëra për prodhim të verës bëhet në pajtim me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, për deri sa më ndryshe nuk është rregulluar me këtë ligj.

развој доколку поинаку не е уредено со овој закон.

Гарантирана цена
Член 24

Министерството преку годишната програма за финансиска поддршка во лозарството и винарството од член 7 од овој закон, како и преку годишната програма за финансиска поддршка во земјоделството и годишната програма за финансиска поддршка во руралниот развој согласно Законот за земјоделство и рурален развој се грижи секој килограм откупено винско грозје да ја постигне производната цена утврдена согласно членовите 21 и 22 од овој закон зголемена за 25%.

Проверка
Член 25

(1) Доколку производителот на винско грозје се сомнева во резултатите од мерењето на шеќерните единици на винското грозје од страна на трговците со винско грозје и производителите на вино во моментот на откупот, производителот на винско грозје има право да бара проверка на тие резултати.
(2) Проверката на резултатите ја врши овластената лабораторија од членот 44 од овој закон.
(3) Постапката и рокот за земање на мостра за проверка на резултатите од мерењето на шеќерните единици на винско грозје ги пропишува министерот.
(4) Трошоците за проверката од ставот (2) на овој член се на товар на производителот на винско грозје. Во случај на разлика во резултатите од мерењата на шеќерните единици на винското грозје, цената се пресметува по шеќерните единици утврдени од страна на овластената лабораторија.

Çmimi i garantuar
Neni 24

Ministria përmes programit vjetor përbështetje financiare në vreshtarini dhe verëtarinë nga neni 7 i këtij ligji, si dhe përmes programit vjetor përkrahje financiare në bujqësi dhe programit vjetor përbështetje financiare në zhvillimin rural në pajtim me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillimi Rural, kujdeset që çdo kilogram rrushi i blerë të arrijë çmimin e prodhimit të përcaktuar sipas neneve 21 dhe 22 të këtij ligji i rritur me 25%.

Verifikimi
Neni 25

- (1) Nëse prodhuesi i rrushit për verë dyshon në rezultatet e matjes së njësive të sheqerit të rrushit për verë nga tregtarët e rrushit për verë dhe prodhuesit e verës në momentin e blerjes, prodhuesi i rrushit për verë ka të drejtë të kërkojë verifikimin e këtyre rezultateve.
- (2) Verifikimin e rezultateve e bën laboratori i autorizuar nga neni 44 i këtij ligji.
- (3) Procedura dhe afati përmarrjen e mostrës për verifikimin e rezultateve të matjes së njësive të sheqerit të rrushit për verë, i përcakton ministri.
- (4) Shpenzimet për verifikim nga paragrafi (2) i këtij neni i bartë prodhuesi i rrushit për verë. Në rast ndryshimi në rezultatet e matjeve të njësive të sheqerit të rrushit të verës, çmimi illogaritet sipas njësive të sheqerit të përcaktuara nga laboratori i autorizuar.

Исклучок за исплата и цена на
откупено винско грозје

Член 26

(1) Произведеното винско грозје чиј откуп е договорен со писмен договор склучен помеѓу производителот на винско грозје и производителот на вино најдоцна до 31 март во тековната година се исплаќа по цени и период утврдени во договорот под услов во истиот во фиксни износи да е утврдена цената на винското грозје и датум како краен рок за исплата на договорената цена.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член, доколку производителот на вино во време на откуп објави цени повисоки од цената утврдена во договорот за сортата на винско грозје која е предмет на договорот, производителот на вино на производителот на винско грозје му ја исплаќа објавената цена.

Пријавување на количини на купено и
продадено грозје

Член 27

(1) Трговците со винско грозје и производителите на вино ги пријавуваат количините на купено и продадено винско грозје од последната берба најдоцна до 30 ноември во подрачните единици на Министерството.

(2) Формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за количините на купено и продадено грозје од последната берба ги пропишува министерот.

(3) Од обврската за пријавување од ставот (1) на овој член изземени се трговците со винско грозје кои пласираат помалку од 1000 kg грозје годишно.

Врска со внатрешните регистри

Член 28

Пријавите од членовите 18, 27 и 35 од

Përjashtim për pagesë dhe çmimi blerës i rrushit të verës
Neni 26

(1) Rushi i prodhuar për verë, blerja e të cililështë kontraktuar me kontratë me shkrim të lidhur ndërmjet prodhuesit të rrushit për verë dhe prodhuesit të verës, më vonë deri me 31 Mars i vitit aktual, paguhet me çmimet dhe afatin e përcaktuar në kontratë, me kusht që në të njejtin të përcaktohet në shuma fiksë çmimi i rrushit të verës dhe data si afat i fundit për pagesën e çmimit të kontraktuar.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij nenit, nëse prodhuesi i verës në momentin e blerjes shpall çmime më të larta se çmimi i përcaktuar në kontratë për llojin e rrushit për verë i cili është lëndë e kontratës, prodhuesi i paguan prodhuesit të rrushit të verës çmimin e publikuar.

Paraqitja e sasive të blera dhe shitura të rrushit
Neni 27

(1) Tregtarët e rrushit për verë dhe prodhuesit e verës i raportojnë sasitë e blera dhe shitura të rrushit për verë nga vjelja e fundit më së voni deri me 30 Nëntor në njësitë rafionale të Ministrisë.

(2) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e paraqitjes së fletëparaqitjeve për sasitë e blerë dhe shitur të rrushit që nga vjelja e fundit, i përcakton ministri.

(3) Nga detyrimi për paraqitje nga paragrafi (1) i këtij nenit tregtarët e rrushit për verë, të cilët tregtojnë më pak se 1000 kg rrush në vit.

Lidhja me registrat e brendshëm
Neni 28

Fletëparaqitjet nga nenet 18, 27 dhe 35 të

овој закон се поднесуваат врз основа на влезните и излезните регистри од членот 54 од овој закон.

III. ПРОИЗВОДСТВО НА ВИНО

Сировина за производство на вино

Член 29

(1) Само грозјето добиено од вински сорти на грозје во согласност со класификацијата од членот 37 од овој закон може да биде употребено за производство на вино.

(2) Виното кое не е добиено од вински сорти на грозје во согласност со класификацијата од членот 37 од овој закон, како и виното кое не ги исполнува условите утврдени со прописите за енолошките средства и постапки, не може да се стави во промет.

(3) Виното од ставот (2) на овој член може да се користи само за сопствените потреби на производителот, за производство на вински оцет или за дестилација.

Забрана

Член 30

(1) Свежо грозје, шира, шира во ферментација, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, шира во ферментација прекината со додавање на алкохол, сок од грозје и концентриран сок од грозје од увоз не можат да се употребат за производство на вино или да се додаваат на вино во Република Северна Македонија.

(2) Се забранува додавање сахароза во вино, освен заради производство на пенливи вина.

(3) Се забранува производство на вино со повторна ферментација на комињето.

këtij ligji parashtronen në bazë të regjistrave hyrës dhe dalës nga neni 54 i këtij ligji.

III. PRODHIMI I VERËS

Lëndë e parë për prodhimin e verës

Neni 29

(1) Vetëm rrushi i përfituar nga varietetet e rrushit për verë sipas klasifikimit nga neni 37 i këtij ligji mund të përdoret për prodhimin e verës.

(2) Vera e cila nuk është përfituar nga varietetet rrushit për verë sipas klasifikimit nga neni 37 të këtij ligji, si dhe vera e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me dispozitat për mjetet dhe procedurat enologjike, nuk mund të vihet në tregtim.

(3) Vera nga paragrafi (2) i këtij neni mund të përdoret vetëm për nevojat e vetë prodhuesit, për prodhimin e uthullës së verës ose për distilim.

Ndalimi

Neni 30

(1) Rrushi i freskët, mushti, mushti në fermentim, mushti i koncentruar, mushti i koncentruar i pastruar, mushti në fermentim i ndërprerë nga shtimi i alkoolit, lëngu i rrushit dhe lëngu i koncentruar i rrushit nga importi nuk mund të përdoret për prodhimin e verës ose të shtohet në verë në Republikë. të Maqedonisë së Veriut.

(2) Ndalohet shtimi i saharozës në verë, përvëç prodhimit të verërave të gazuara.

(3) Ndaloher prodhimi i verës me rifermentim të përzierjeve.

Забрана за производство на вино од грозје кое потекнува од нерегистрирани лозови насади
Член 31

Грозјето кое потекнува од лозови насади кои не се пријавени во Националниот регистар на лозови насади од членот 13 од овој закон не може да се користи за производство на вино.

Енолошки средства и постапки

Член 32

- (1) Производство на вино се врши со примена на одобрени енолошки средства и постапки.
- (2) Енолошките средства и постапки се применуваат заради правилна винификација, чување или нега на виното и другите производи од винско грозје и вино.
- (3) Енолошките средства, постапките и карактеристиките во производството на вино, како и максималните одобрени количини на енолошки средства кои се употребуваат во производството на вино и органско вино ги пропишува министерот.

Дополнување и намалување на јачина на алкохол
Член 33

- (1) Во години со исклучително лоши климатски услови, Министерството ќе одобри дополнување на природната јачина на алкохол по волумен на свежо грозје, шира, шира во ферментација, младо вино во ферментација и вино добиено од сорти на грозје за производство на вино од членот 37 од овој закон.
- (2) Дополнувањето на природната јачина на алкохол по волумен не може да биде повисока од 2% волуменски.
- (3) Свежо грозје, шира од грозје, делумно

Ndalimi i prodhimit të verës nga rrushi me origjinë nga vreshtat e paregjistruara
Neni 31

Rrushi me origjinë nga vreshtat që nuk janë региструар нё Registrin Nacional të Vreshtave nga neni 13 i këtij ligji nuk mund тë shfrytëzohet për prodhimin e verës.

Mjetet dhe procedurat enologjike
Neni 32

- (1) Prodhimi i verës kryhet duke përdorur mjete dhe procedura enologjike тë miratuara.
- (2) Mjetet dhe procedurat enologjike aplikohen me qëllim тë vinifikimit тë duhur, ruajtjes ose kujdesit тë verës dhe produkteve тë tjeranga rrushi i verës dhe vera.
- (3) Mjetet, procedurat dhe karakteristikat enologjike нё prodhimin e verës, si dhe sasitë maksimale тë miratuara тë mjeteve enologjike тë cilët përdoren për prodhimin e verës dhe verës organike i përcakton ministri.

Plotësimi dhe reduktimi i fuqisë сë alkoolit
Neni 33

- (1) Në vitet me kushte jashtëzakonisht тë këqija klimatike, Ministria do тë miratojë plotësimin e forcës natyrore тë alkoolit нё vëllim тë rrushit тë freskët, mushtit, mushtit нё fermentim, verës сë re нё fermentim dhe verës сë përfituar nga varietetet e rrushit për prodhimin e verës nga neni 37 nga ky ligj.

- (2) Plotësimi i fuqisë natyrore тë alkoolit нё vëllim nuk mund тë jetë më i madh se 2% нё vëllim.
- (3) Rrushi i freskët, mushti i rrushit, mushti i rrushit pjesërisht i fermentuar, vera e re ende

ферментирана шира од грозје, ново вино уште во ферментација и вино може да подлежат на закиселување и откиселување.

(4) Закиселувањето на производите од ставот (3) на овој член може да се врши само до граница од 4 g/l изразена како винска киселина, или 53,3 милиеквиваленти на литар.

(5) Откиселувањето на вино може да се врши само до граница од 1 g/l изразена како винска киселина, или 13,3 милиеквиваленти на литар.

(6) За намалување на дел или приближно целата содржина на етанол во вино, пенливо вино, квалитетно пенливо вино, квалитетно ароматично пенливо вино, газирано пенливо вино, полуленливо вино и газирано полуленливо вино, самостојно или во комбинација се користат следните процеси на деалкохолизација:

- a) делумно вакумско испарување;
- b) мембрански техники и
- c) дестилација.

(7) Процесите на деалкохолизација од ставот (6) на овој член не смеат да доведат до органолептички дефекти на производите за кои се употребуваат и не смеат да се користат заедно со зголемување на содржината на шеќер во шира.

(8) Одобрувањето од ставот (1) на овој член се дава по барање на производителите на вино запишани во Регистарот од член 39 од овој закон.

(9) Барањето од ставот (8) на овој член треба да е поднесено од производителите на вино запишани во Регистерот од член 39 од овој закон кои произвеле најмалку 2/3 од вкупното годишно производство на вино во претходната година.

(10) Исклучително лоши климатски услови од став (1) на овој член се утврдуваат врз основа на збирот на средно дневни температури од +10oC и над +10oC во вегетацискиот период од 1 април до 31 октомври во тековната година.

(11) За година со исклучително лоши

në fermentim dhe vera mund t'i nënshtrohen acidifikimit dhe deacidifikimit.

(4) Acidifikimi i produkteve nga paragrafi (3) i këtij neni mund të bëhet vetëm deri në kufirin prej 4 g/l i shprehur si acid i verës ose 53,3 miliekuivalente për litër.

(5) Deacidifikimi i verës mund të bëhet vetëm deri në kufi prej 1 g/l, i shprehur si acid i verës, ose 13,3 miliekuivalente për litër.

(6) Për të reduktuar pjesë ose pothuajse të gjithë përbajtjen e etanolit në verë, verë të gazuar, verë të gazuar cilësore, verë të gazuar aromatike cilësore, verë të gazuar më gaz, verë gjysmë të gazuar dhe verë gjysmë të gazuar më gaz, në menyrë të pavarur ose të kombinuar përdoren proceset e mëposhtme të dekoholizimit:

- a) avullimi i pjesshëm me vakum;
- b) teknikat membranore dhe
- c) distilimi.

(7) Proseset e dealkoholizimit nga parografi

(6) i këtij neni nuk guxojnë të sjellin defekte organoleptike të produkteve për të cilat përdoren dhe nuk duhet të shfrytëzohen së bashku me rritjen e përbajtjes së sheqerit në musht.

(8) Miratimi nga paragrafi (1) i këtij neni jebet me kërkesë të prodhuesve të verës të regjistruar në Regjistrin nga neni 39 i këtij ligji.

(9) Kërkesa nga paragrafi (8) i këtij neni duhet të jetë e parashtruar nga prodhuesit e verës të regjistruar në Regjistrin nga neni 39 i këtij ligji, të cilët kanë prodhuar së paku 2/3 e prodhimit të përgjithshëm vjetor të verës në vitin paraprak.

(10) Veçanarisht kushtet të këqija klimatike nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohen në bazë të shumës së temperaturave mesatare ditore nga +10oC dhe mbi +10oC në periudhën vegetative nga 1 Prilli deri më 31 tetor në vitin aktual.

(11) Për vitin veçanarisht me kushte të këqija klimatike mund të përcaktohet viti në

климатски услови може да се утврди годината во која збирот на средно дневните температури во вегетацискиот период од став (10) на овој член е помал од 3.000 oC.

(12) Збирот на средно дневните температури во вегетацискиот период од став (10) на овој член се утврдува врз основа на податоците на Управата за хидрометеоролошки работи.

(13) Министерот во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за дополнување на природната јачина на алкохол по волумен, донесува решение со кое одлучува по барањето.

Обврска за евидентија Член 34

(1) Производителите на вино се должни да водат евидентија за применетите енолошки средства и постапки од членот 32 од овој закон.

(2) Секоја примена на енолошки средства и постапки треба да се евидентира најдоцна пред истекот на денот кога истите се применети.

(3) Формата, содржината и начинот на водење на евидентијата за применетите енолошки средства и постапки од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Пријавување на производство на вино

Член 35

(1) Производителите на вино ги пријавуваат количините на вино произведени од тековната винска година и од претходните вински години најдоцна до 31 декември во подрачните единици на Министерството.

(2) Формата, содржината и начинот на поднесување на пријавите за количините на вино произведени од тековната винска година и од претходните вински години ги пропишува министерот.

të cilin shuma e temperaturave mesatare ditore në periudhën e vegjetacionit nga paragrafi (10) i këtij neni është më e vogël se 3.000 oC.

(12) Shuma e temperaturave mesatare ditore në periudhën vegjetative nga paragrafi (10) i këtij neni përcaktohet në bazë të të dhënavet të Drejtorisë për çështje hidrometeorologjike.

(13) Ministri në afat prej 30 ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës për plotësimin e fuqisë natyrore të alkoolit në vëllim, miraton vendim me të cilin vendos për kërkesën.

Obligimi për regjistrim Neni 34

(1) Prodhucesit e verës janë të detyruar të mbajnë evidencë për mjetet dhe procedurat enologjike të aplikuara nga neni 32 i këtij ligji.

(2) Çdo aplikim të mjeteteve dhe procedurave enologjike duhet të evidentohet më vonë se para përfundimit të ditës kur janë aplikuar.

(3) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës për mjetet dhe procedurat enologjike të aplikuara nga paragrafi (1) i këtij neni, i përcakton ministri.

Paraqitja e prodhimit të verës Neni 35

(1) Prodhucesit e verës i paraqesin sasitë e verës së prodhuar nga viti aktual i verës dhe nga vitet e mëparshme të verës më vonë deri me 31 Dhjetor në njësitë rajonale të Ministrisë.

(2) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e paraqitjeve për sasitë e verës së prodhuar nga viti aktual i verës dhe nga vitet e mëparshme të verës i përcakton ministri.

Методи за физичко-хемиска анализа на
виното
Член 36

Референтните методи за физичко-хемиска анализа на виното се објавените и препорачани методи на Меѓународната организација за лозарство и винарство (ОИВ).

Класификација на сорти на грозје за производство на вино
Член 37

(1) Сортите на грозје за производство на вино се класифицираат на „препорачани“ и „одобрени“ сорти. Сите класифицирани сорти на грозје за производство на вино припаѓаат на родот *Vitis vinifera* или потекнуваат од вкрстување на овој род со други видови од родот *Vitis*, одобрени од Меѓународната организација за лозарство и винарство (ОИВ).

(2) Само оние сорти на грозје што се утврдени во класификацијата може да бидат садени, повторно садени или прекалемувани за производство на вино.

(3) Ограничувањето од ставот (2) на овој член не се однесува на лозовите насади наменети за научни истражувања и експерименти.

(4) Сортите Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton и Herbemont не се предмет на класификацијата од ставот (1) на овој член.

(5) Класификацијата на сортите на грозје за производство на вино од ставот (1) на овој член за секоја област за производство на вино во Република Северна Македонија согласно поделбата на географските области од членот 59 од овој закон ги пропишува министерот.

Забрана за дестилација
Член 38

Metodat për analizë fiziko-kimike të verës
Neni 36

Metodat referencë për analizë fiziko-kimike të verës janë metodat e publikuara dhe të rekomanduara të Organizatës Ndërkombëtare të Vreshtarisë dhe Vertarisë (OIV).

Klasifikimi i llojeve të rrushit për prodhimin e verës
Neni 37

(1) Varietetet e rrushit për prodhimin e verës klasifikohen në varietete "të rekomanduara" dhe "të miratuara". Të gjitha varietetet e klasifikuara të rrushit për prodhimin e verës i përkasin llojet *Vitis vinifera* ose e kanë origjinën nga kryqëzimet e këtij lloji me lloje të tjera të tipit *Vitis*, të miratuara nga Organizata Ndërkombëtare e Vreshtarisë dhe Vreshtarisë (OIV).

(2) Vetëm ato varietete rrushi që përcaktohen në klasifikim mund të mbillen, rimbjellen ose shartohen për prodhimin e verës.

(3) Kufizimi nga paragrafi (2) i këtij neni nuk vlen për vreshtat e destinuara për kërkime shkencore dhe eksperimente.

(4) Varietetet Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton dhe Herbemont nuk i nënshtrohen klasifikimit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Klasifikimin e varieteteve të rrushit për prodhimin e verës nga paragrafi (1) i këtij neni për secilën zonë prodhuese të verës në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në pajtim me ndarjen e zonave gjeografike nga neni 59 i këtij ligji, e përcaktion ministri.

Ndalimi për distilim
Neni 38

Prodhuesit e verës nuk guxojnë të përdorin

Производителите на вино не смеат да ги користат комињето и винскиот талог добиен од производството на вино за дестилација во истите простории и со истата опрема со која произведуваат вино.

Регистар на производители на вино
Член 39

(1) Производство на вино заради ставање на вино во промет може да врши физичко или правно лице кое:

- располага со соодветни простории и опрема за производство на вино во своја сопственост или користи простории и опрема во сопственост на друго физичко или правно лице кое нема финансиски обврски за купено винско грозје во претходните години;
- правното лице да има вработено најмалку едно лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или со договор да има ангажирано лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството доколку капацитетот за преработка и чување на виното не надминува 100.000 литри годишно;
- физичкото лице да има завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или со договор да има ангажирано лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или физичкото лице да има завршено најмалку средно образование, доколку капацитетот за преработка и чување на виното не надминува 50.000 литри годишно;
- нема доспеани финансиски обврски за откупеното винско грозје согласно со овој закон и
- не било избришано од Регистарот на производители на вино во претходната календарска година.

(2) Заради евиденција на производителите на вино, Министерството води Регистар на

përzierjet dhe mbetjet e përfituar nga prodhimi i verës për distillim në të njëjtat ambiente dhe me të njëjtat pajisje me të cilat prodhojnë verë.

Regjistri i prodhuesve të verës
Neni 39

(1) Prodhim të verës me qëllim të nxjerrjes së verës në treg mund të bëhet nga personi fizik ose juridik, i cili:

- disponon me hapësira dhe pajisje të përshtatshme për prodhim të verës në posedim të tij ose shfrytëzon hapësira dhe pajisje në pronësi të personit tjetër fizik ose juridik, i cili nuk ka detyrime financiare përrushin e blerë të verës në vitet e mëparshme;
- personi juridik të ketë punësuar të paktën një person me arsim të lartë nga fusha e verëtarisë ose vreshtarës, ose me kontratë të ketë angazhuar person me arsim të lartë nga fusha e verëtarisë ose vreshtarës nese kapaciteti përpunimin dhe ruajtjen e verës nuk tejkalojnë 100,000 litra në vit;
- personi fizik të ketë kryer arsimin e lartë nga lëmia e verëtarisë ose vreshtarës, ose me kontratë të ketë angazhuar person me arsim të lartë të kryer në lëmin e verëtarisë ose vreshtarës, ose personi fizik të ketë kryer së paku arsimin e mesëm, nese kapaciteti i përpunimit dhe ruajtjes së verës nuk i kalon 50,000 litra në vit;
- nuk ka detyrime të vonuara financiare përrushin e blerë për verë në përputhje me këtë ligj dhe
- nuk është fshirë nga Regjistri i Produsanteve të Verës në vitin e kaluar kalendarik.

(2) Për shkak të evidencës së prodhuesve të verës, Ministria drejton Regjistrin e Produsanteve të Verës në formë elektronike.

производители на вино во електронска форма.

(3) Физичките или правните лица кои ги исполнуваат условите од ставот (1) на овој член може да поднесат до Министерството барање за упис во Регистарот на производители на вино во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за упис во Регистарот на производители на вино, во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член и во зависност од тоа дали физичкото или правното лице ги исполнува условите од ставот (1) на овој член донесува решение за упис во Регистарот на производители на вино или решение за одбивање на барањето како неосновано.

(5) Решението од ставот (4) на овој член може да биде издадено и во форма на електронски документ кој се доставува до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(6) Формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

(7) Поблиските услови во поглед на просториите и опремата за производство на вино од ставот (1) на овој член ги

(3) Personat fizikë ose juridikë të cilët i plotësojnë kushtet nga paragrafi (1) të këtij neni, mund të parashtojn kërkesë deri të Ministria për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës në formë letre ose elektronike duke përdorur mjetet e identifikimit elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësuesit për shërbime administrative në mënyrë elektronike në Ministri në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(4) Personi i autorizuar zyrtar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës, në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni dhe varësisht nëse personi fizik apo juridik i plotëson kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni, merr vendim për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës ose vendim për refuzimin e kërkesës si të pabazuar.

(5) Vendimi nga paragrafi (4) i këtij neni mund të jetë leshuar edhe në formë të dokumentit elektronik i cili dorëzohet deri të profili i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(6) Formën dhe përbajtjen e kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni e përcakton ministri.

(7) Kushtet e hollësishme në aspekt të hapësirave dhe pajisjeve për prodhimin e verës nga paragrafi (1) i këtij neni i përcakton ministri.

(8) Prodhuesi i verës i cili do të pushoj së

пропишува министерот.

(8) Производителот на вино кој ќе престане да ги исполнува условите од ставот (1) на овој член се брише од Регистарот на производители на вино согласно член 40 ставови (3) и (4) од овој закон.

(9) Против решението за упис во Регистарот на производители на вино, решението за одбивање на барањето и решението за бришење од Регистарот на производители на вино може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(10) Жалбата од ставот (9) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(11) Начинот на пријавување во Регистарот на производители на вино и бришење од Регистарот на производители на вино, потребната документација, како и формата, содржината и начинот на водење на Регистарот за производители на вино ги пропишува министерот.

(12) Доказот за исполнување на условот од ставот (1) алинеја 5 на овој член се обезбедува од сопствената евиденција на Министерството.

Извештаи

Член 40

(1) Запишаните производители на вино во Регистарот на производители на вино од член 39 став (2) од овој закон кои вршеле откуп на винско грозје во тековната година, се должни најдоцна до 31

përbushuri kushtet nga paragrafi (1) i këtij nenii, fshihet nga Regjistrin e Prodhuesve të Verës në pajtim me nenin 40 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji.

(9) Kundër vendimit për regjistrimin në Regjistrin e Prodhuesve të Verës, vendimit për refuzimin e kërkesës dhe vendimit përfshirjen nga Regjistrin e Prodhuesve të Verës, mund të parashtrohet ankesë drejtuar Komisionit Shtetëror për Vendimmarje në procedurë administrative dhe procedurën e punësimit në shkallë të dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të vendimit.

(10) Ankesa nga paragrafi (9) i këtij nenii mund të parashtrohet edhe në formë elektronike duke përdorur mjet për identifikim elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(11) Mënyra e paraqitjes në Regjistrin e Prodhuesve të Verës dhe fshirja nga Regjistrin e Prodhuesve të Verës, dokumentacioni i nevojshëm, si dhe formën, përbajtjen dhe mënyrën e drejtimit të Regjistrat të Prodhuesve të Verës i përcakton ministri.

(12) Dëshmia për përbushjen e kushtit nga paragrafi (1) alinea 5 i këtij nenii sigurohet nga evidenca e vet Ministrisë.

Raportet
Neni 40

(1) Prodhuesit e verës të regjistruar në Regjistrin e Prodhuesve të Verës nga nenii 39 paragrafi (2) të këtij ligji, të cilët kanë kryer blerje të rrushit për verë në vitin aktual, janë të detyruar deri më 31 Totor të vitit aktual për detyrimet e pagesës kur pagesa bëhet në tërësi dhe në afat prej pesë ditësh

октомври во тековната година за обврските за исплата кога исплатата се врши во целост и во рок од пет дена од истекот на роковите за исплата кога исплатата се врши на рати согласно со членот 20 од овој закон да достават до Министерството извештаи за исполнување на условот од членот 39 став (1) алинеја 4 од овој закон.

(2) Веродостојноста на податоците во извештаите од ставот (1) на овој член ја утврдува Државниот инспекторат за земјоделство со инспекциски надзор кај производителот на вино.

(3) Доколку со инспекцискиот надзор од ставот (2) на овој член се утврди неверодостојност на податоците во извештаите со податоците од книговодствената евиденција кај производителот на вино, Државниот инспекторат за земјоделство до Министерството доставува предлог за бришење на производителот на вино од Регистарот на производители на вино со записник за извршен инспекциски надзор.

(4) Во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот од ставот (3) на овој член овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за бришење од Регистарот на производители на вино донесува решение за бришење на запишаниот производител на вино од Регистарот на производители на вино.

(5) Решението од ставот (4) на овој член може да биде издадено и во форма на електронски документ кој се доставува до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(6) Од Регистарот на производители на вино се брише и производителот на вино кој нема да достави извештаите во рокот

nga skadimi i afateve të pagesës kur bëhet pagesa me këste në pajtim me nenin 20 të këtij ligji të dorëzojë deri të Ministrica raportet për përbushjen e kushtit nga neni 39 paragrafi (1) alinea 4 nga ky ligj.

(2) Besueshmërinë e të dhënave në raportet nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton Inspektorati Shtetëror për Bujqësi me Inspektim mbikqyrës tek prodhuesi i verës.

(3) Nëse më Inspektimin mbikqyrës nga paragrafi (2) i këtij neni vërtetohet mosbesueshmërinë e të dhënave në raportet me të dhënat nga evidenca e kontabilitetit tek prodhuesi i verës, Inspektorati Shtetëror për Bujqësi deri të Ministrica paraqet propozim përfshirjen e prodhuesi i verës nga Regjistri i Prodhuesve të Verës me procesverbal për inspektimin mbikqyrës të kryer.

(4) Në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të propozimit nga paragrafi (3) të këtij neni, personi i autorizuar zyrtar nga Ministria i cili udhëheq procedurën përfshirje nga Regjistri i Prodhuesve të Verës, merr vendim përfshirjen e prodhuesit të regjistruar të verës nga Regjistri i Prodhuesve të Verës.

(5) Vendimi nga paragrafi (4) i këtij neni mund të jetë leshuar edhe në formë të dokumentit elektronik i cili dorëzohet deri të profili i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në në përpunje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(6) Nga Regjistri i Prodhuesve të Verës fshihet edhe prodhuesi i verës i cili nuk i dorëzon raportet në afatin nga paragrafi (1) të këtij neni.

(7) Kundër vendimit përfshirje nga Regjistri i

од ставот (1) на овој член.

(7) Против решението за бришење од Регистарот на производители на вино може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(8) Жалбата од став (7) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(9) Формата и содржината на извештаите од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Повторен упис во Регистарот на производители на вино

Член 41

(1) По исклучок од членот 39 ставот (1) алинеја 5 од овој закон, производителот на вино кој бил избришан од Регистарот од членот 39 од овој закон, во текот на истата или наредната календарска година, може по поднесено барање до Министерството повторно да биде запишан во Регистарот на производители на вино доколку:

- ги исполнува условите од членот 39 став (1) алинеи 1, 2, 3 и 4 од овој закон;

- плати надоместок за повторен упис на сметка на Буџетот на Република Северна Македонија согласно со податоците од извештаите од членот 40 од овој закон во висина од:

- 1) 10% од неисплатените финансиски обврски за купено винско грозје кои доспеале за исплата до 15 декември во годината кога е извршен откупот;
- 2) 10% од неисплатените финансиски обврски за купено винско грозје кои

Prodhuesve të Verës mund të parashtrohet ankesë deri të Komisioni Shtetëror për Vendimarrje në procedurë administrative dhe procedurën e punësimit në shkallë të dytë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(8) Ankesa nga paragrafi (7) i këtij neni mund të parashtrohet edhe në formë elektronike me perdonim të mjetit për identifikim elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(9) Formën dhe përbajtjen e raporteve nga paragrafi (1) të këtij neni e përcakton ministri.

Regjistrimi i përsëritur në Regjistrin e Prodhuesve të Verës Neni 41

(1) Me përjashtim të nenit 39 paragrafi (1) alineja 5 nga ky ligj, prodhuesi i verës i cili ishte fshirë nga Regjistri i nenit 39 të këtij ligji, gjatë të njëjtë ose të vitit të ardhshëm kalendarik, mundet pas paraqitjes së kërkesës deri të Ministrisa, përsëri të regjistrohet në Regjistrin e Prodhuesve të Verës, nëse:

- i plotëson kushtet nga neni 39 paragrafi (1) alineat 1, 2, 3 dhe 4 të këtij ligji;
- paguan tarifë për regjistrim të përsëritur në llogarinë e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut në përputhje me të dhënat nga rapportet nga neni 40 të këtij ligji në vlerë prej:

- 1) 10% e detyrimeve financiare të papaguara përrushin e blerë të verës i cili duhet të paguhet deri më 15 Dhjetor të vitit kur është kryer blerja;
- 2) 10% e detyrimeve financiare të papaguara përrushin e blerë për verë të cili duhet të paguhet deri më 15 Shkurt të vitit pasardhës nga viti kur është kryer blerja;

доспеале за исплата до 15 февруари наредната година од годината кога е извршен откупот;

3) 10% од неисплатените финансиски обврски за купено винско грозје кои доспеале за исплата до 30 април наредната година од годината кога е извршен откупот и

4) 10% од неисплатените финансиски обврски за купено винско грозје кога исплатата се врши во целост согласно членот 20 од овој закон и

- на лицата спрема кои има неисплатени финансиски обврски за купено винско грозје им исплатил казнена камата согласно Законот за облигационите односи за периодот од истекот на рокот за доставување на извештаите од членот 40 од овој закон па се до целосната исплата на доспеаната обврска.

(2) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за упис во Регистарот на производители на вино во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член донесува решение за упис во Регистарот на производители на вино или решение за одбивање на барањето како несонаовано.

(3) Решенијата од ставот (2) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Формата и содржината на образецот на барањето од став (1) на овој член и потребната документација за докажување на исполнетоста на условите од ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член ги пропишува министерот.

3) 10% e detyrimeve financiare të papaguara përrushin e blerë të verës i cili duhet të shlyhet deri më 30 Prill të vitit pasardhës nga viti kur është bërë blerja dhe

4) 10% e detyrimeve financiare të papaguara përrushin e blerë për verë, kur pagesa është bërë e plotë në përputhje me nenin 20 të këtij ligji dhe

- personave ndaj të cilëve ka detyrime financiare të papaguara përrushin e blerë për verë, ka paguar normë interesit në përputhje me Ligjin për Marrëdhëniet Detyrimore përiudhën nga skadimi i afatit përdorëzimin e raporteve nga neni 40 i këtij ligji dhe deri në pagesën e plotë të detyrimit të duhur.

(2) Personi i autorizuar zyrtar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni, merr vendim për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës ose vendimi për të refuzuar kërkesën si të pabazuar.

(3) Vendimet nga paragrafi (2) i këtij neni mund të jetë leshuar edhe në formë të dokumenteve elektronike i cili dorëzohet deri t Profili i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(4) Formën dhe përbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm për të deshmuar përbushjen e kushteve nga paragrafi (1), alineat 2 dhe 3 të këtij neni, i përcakton ministri.

IV. TREGU DHE TREGTIMI MË VERË

IV. ПАЗАР И ПРОМЕТ СО ВИНО

Ставање на вино во промет

Член 42

(1) Вино произведено во Република Северна Македонија може да стави во промет само производител на вино запишан во Регистарот на производители на вино од членот 39 ставот (2) од овој закон.

(2) Вино увезено во Република Северна Македонија може да стави во промет само правно лице запишано во Регистарот на увозници на вино од членот 51 од овој закон.

(3) Извоз на вино произведено во Република Северна Македонија може да врши производителот на вино или друго правно лице сопственик на вино за кое е издадено решение за ставање на виното во промет.

(4) Извоз на вино, производи од винско грозје и производи од вино може да се врши само со придружен документ, кој го издава државниот инспектор за земјоделство по поднесено барање во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Државниот инспекторат за земјоделство, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(5) Државниот инспектор за земјоделство по претходно земени мостри го издава придружниот документ од ставот (4) на овој член најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот

Vendosja e verës në tregtim

Neni 42

(1) Verën e prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund ta tregtojë vetem prodhuesi i verës i regjistruar në Regjistrin e Prodhuvesve të Verës nga neni 39 paragrafi (2) i këtij ligji.

(2) Verë të importuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund të tregtojë vetem personi juridik i regjistruar në Regjistrin e Importuesve të Verërave nga neni 51 i këtij ligji.

(3) Eksportin e verës së prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund ta bëjë prodhuesi i verës ose personi tjetër juridik posedes i verës për të cilën është leshuar vendimi përvendosjen e verës në tregtim.

(4) Eksport të verës, produkteve të rrushit të verës dhe produkteve të verës mund të kryhet vetem me dokument shoqëruesh, i cilin e lëshon Inspektori Shtetëror i Bujqësisë pas kërkesës së parashtruar në formë letre ose në formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësuesit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike deri të Inspektoriatit Shtetëror për Bujqësi, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(5) Inspektori Shtetëror i Bujqësisë pas mostrave të marra paraprake e lëshon dokumentin shoqëruesh nga paragrafi (4) të këtij neni, më së voni në afat prej tri ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (4) i këtij neni.

(6) Dokumenti shoqëruesh nga paragrafi (4) i

(4) на овој член.

(6) Придружниот документ од став (4) на овој член може да биде издаден и во форма на електронски документ кој се доставува до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Државниот инспекторат за земјоделство или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса заведена на подносителот на барањето, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(7) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (4) на овој член, како и формата и содржината на придружниот документ од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот.

Земање на мостри

Член 43

(1) Пред ставањето во промет производителот на виното е должен да поднесе барање до Министерството во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги, заради добивање на решение за ставање на виното во промет.

(2) Министерството во рок од три работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член истото го доставува до Државниот инспекторат за земјоделство, кој преку

кетиј нени mund tē lëshohet edhe nē formë tē dokumentit elektronik i cili dorëzohet deri tē profilin e personit juridik përdorues i Portalit Nacional pér Shërbime Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësuesit pér shërbime administrative nē mënyrë elektronike deri tē Inspektoratin Shtetëror tē Bujqësisë ose nëpërmjet dërgesës elektronike tē kualifikuar tē regjistruar nē adresën elektronike tē regjistruar te parashtuesi i kërkesës, nē përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(7) Formën dhe përbajtjen e formularit tē kërkesës nga paragrafi (4) tē këtij neni, si dhe formën dhe përbajtjen e dokumentit shoqëruesh nga paragrafi (4) i këtij neni, e përcakton ministri.

Marrja e mostrave

Neni 43

(1) Para vendosjes së verës nē tregtim, prodhuesi i verës është i detyruar tē paraqesë kërkesë deri nē Ministri, nē formë letre ose elektronike, duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional pér Shërbime Elektronike ose me ndërmjetës pér shërbime administrative nē menyrë elektronike nē Ministri, nē përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, për shkak tē pranimit tē vendimit pér vendosjen e verës nē tregtim.

(2) Ministria nē afat prej tri ditëve punë nga dita e pranimit tē kërkesës nga paragrafi (1) tē këtij neni, tē njëjtën e dorëzon deri tē Inspektorati Shtetëror pér Bujqësisë, i cili përmes Inspektorit shtetëror tē bujqësisë merr mostra nē afat prej tre ditëve punë nga dita e pranimit tē kërkesës dhe tē njejtat i

државен инспектор за земјоделство зема мостри во рок од три работни дена од денот на приемот на барањето и истите ги доставува на физичко-хемиска анализа и органолептичко оценување.

(3) Државниот инспектор за земјоделство зема една мостра во пет примероци од кои еден примерок останува кај производителот на вино, до лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон се доставуваат два примерока за физичко-хемиска анализа и еден примерок се доставува за органолептичко оценување, доколку органолептичкото оценување не го врши производителот на виното и еден примерок останува во Државниот инспекторат за земјоделство и се чува во соодветни услови во период од три месеци.

(4) Начинот и постапката за земање и чување на мостри, заради издавање на решение за ставање на виното во промет и заради издавање на придружен документ ги пропишува министерот.

(5) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Физичко-хемиска анализа на виното

Член 44

(1) Физичко-хемиска анализа на виното заради ставање на виното во промет се врши во лаборатории овластени од Министерството.

(2) Лабораториите од ставот (1) на овој член, за вршење на физичко-хемиска анализа на вино треба:

- да поседуваат сертификат за акредитација на лабораторијата за општите барања на компетентност на лаборатории за тестирање и калибрација по стандардот ISO 17025;
- да се акредитирани од страна на Институтот за акредитација на Република Северна Македонија за соодветните методи за вршење на физичко-хемиска анализа на вино од членот 36 од овој

dorëzon në analizë fiziko-kimike dhe vlerësim organoleptik.

(3) Inspektori shtetëror i bujqësisë merr një mostër në pesë mostra, nga të cilat një mostër mbetet te prodhuesi i verës, dy mostra i dorëzohen laboratorit të autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji për analiza fiziko-kimike dhe një mostër dorëzohet për vlerësim organoleptik, nëse vlerësimi organoleptik nuk e kryen prodhuesi i verës dhe një mostër mbetet në Inspektoratin Shtetëror të Bujqësisë dhe mbahet në kushte të përshtatshme për periudhë tre mujore.

(4) Mënyrën dhe procedurën e marrjes dhe ruajtjes së mostrave, për lëshimin e vendimit për vendosjen e verës në tregtim dhe për lëshimin e dokumentit shoqëruesh, e përcakton ministri.

(5) Formën dhe përbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni, e përcakton ministri.

Analiza fiziko-kimike e verës

Neni 44

(1) Analiza fiziko-kimike e verës për shkak të vendosjes së verës në tregtim kryhet në laboratorië të autorizuar nga Ministria.

(2) Laboratoriët nga paragrafi (1) i këtij neni, për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës, duhet:

- të posedojë certifikatë akreditimi laboratori për kërkesat e përgjithshme të kompetencës së laboratoriëve për testim dhe kalibrim sipas standardit ISO 17025;
- të jenë të akredituar nga Institut i Akreditimit i Republikës së Maqedonisë së Veriut për metodat e duhura për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës nga neni 36 i këtij ligji;
- të ketë të punësuar të paktën një laborant me arsim të mesëm të përfunduar, tre profesionistë me arsim të lartë të përfunduar

закон;

- да имаат вработено најмалку еден лаборант со завршено средно образование, три стручни лица со завршено високо образование од областа на агрономијата, хемиските или технолошките науки и најмалку еден раководител со звање магистер на хемиски науки и

- да има соодветни простории и опрема.

(3) Заради вршење на физичко-хемиска анализа на вино Министерството овластува најмалку две лаборатории кои ги исполнуваат условите од ставот (2) на овој член.

(4) Основните параметри кои се предмет на физичко-хемиска анализа на виното, поблиските услови во однос на просториите и опремата кои треба да ги исполнува лабораторијата од ставот (1) на овој член и начинот на издавање на овластувањето за вршење на физичко-хемиска анализа на виното ги пропишува министерот.

(5) На барање на производителот на вино, лабораторијата од ставот (1) на овој член може да врши анализа и на други параметри различни од оние наведени во ставот (4) на овој член.

(6) Лабораторијата од ставот (1) на овој член е должна да изврши физичко-хемиска анализа на виното и да ги достави резултатите од анализата до Министерството, Државниот инспекторат за земјоделство, производителот на вино, како и до увозникот за виното од увоз, само доколку се врши физичко-хемиска анализа на вино од увоз, во рок од три работни дена од денот на приемот на mostrite.

(7) Доколку резултатите од физичко-хемиската анализа на виното од увоз не се во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, лабораторијата од ставот (1) на овој член нема да издаде извештај за физичко-хемиска анализа на виното.

(8) Трошоците за вршење на физичко-

në fushën e shkencave agronomike, kimike ose teknologjike dhe të paktën një udhëheqës më nivel magjistër i shkencave kimike dhe

- të ketë ambiente dhe pajisje të përshtatshme.

(3) Për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës, Ministria autorizon së paku dy laboratorë që i plotësojnë kushtet nga parografi (2) i këtij neni.

(4) Parametrat bazë të cilët i nënshtrohen analizës fiziko-kimike të verës, kushtet më të afërtë në lidhje me ambientet dhe pajisjet të cilët duhet t'i plotësojë laboratori nga parografi (1) i këtij neni dhe mënyra e dhënieς së autorizimit për kryerjen e analizës fiziko-kimike të verës i përcakton ministri.

(5) Më kërkesë të prodhuesit të verës, laboratori nga parografi (1) i këtij neni, mund të bëjë analiza të parametrave të tjera nga ato të përcaktuara në paragrafin (4) të këtij neni.

(6) Laboratori nga parografi (1) i këtij neni është i detyruar të kryeje analizë fiziko-kimike të verës dhe rezultatet e analizave t'i dorëzojë deri të Ministria, Inspektorati Shtetëror për Bujqësi, prodhuesi i verës, si dhe të importuesi për verën e importuar, vetëm nëse kryhet analiza fiziko-kimike e verës së importuar, në afat prej tre ditëve pune nga dita e marrjes së mostrave.

(7) Nëse rezultatet nga analiza fiziko-kimike e verës së importuar nuk janë në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe me dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji, laboratori nga parografi (1) i këtij neni nuk do të lëshoje raport për analizën fiziko-kimike të verës.

(8) Shpenzimet për kryerjen e analizës fiziko-kimike i bartë kërkuesi dhe përcaktohen në varësi të shpenzimeve faktike të bëra.

хемиската анализа се на товар на барателот и се определуваат во зависност од стварно направените трошоци.

(9) Висината и начинот на наплата на трошоците од ставот (8) на овој член ги пропишува министерот.

Суперанализа на виното Член 45

(1) Ако барателот од членот 43 став (1) од овој закон не е задоволен од резултатот од анализата, може во рок од осум дена од денот на доставувањето на резултатите од физичко-хемиската анализа од членот 44 од овој закон, да побара од државниот инспектор за земјоделство кој ја зел мострата, вториот примерок од мострата земена во исто време и на ист начин да ја испрати на суперанализа.

(2) Суперанализа на мостра може да бара и државниот инспектор за земјоделство кој ја зел мострата.

(3) Ако резултатите од суперанализата и од првичната физичко-хемиска анализа не се исти, меродавен е резултатот од суперанализата.

(4) Лабораторијата што ја вршила првичната физичко-хемиска анализа не може да врши и суперанализа.

(5) Физичко-хемиска анализа и суперанализа на вино и други производи од винско грозје и вино се врши со методите донесени во согласност со членот 36 од овој закон.

Аналитичко тестирање Член 46

(1) За утврдување на физичко-хемиските својства и содржината на одредени материји во виното се врши аналитично тестирање.

(2) Аналитичко тестирање од став (1) на овој член вршат лабаратории овластени согласно член 44 од овој закон.

(9) Shumën dhe mënyrën e pagesës së shpenzimeve nga paragrafi (8) i këtij neni i përcakton ministri.

Superanaliza e verës Neni 45

(1) Nëse kërkuesi nga neni 43 paragrafi (1) i këtij ligji nuk është i kënaqur me rezultatin e analizës, mundet në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të rezultateve të analizës fiziko-kimike nga neni 44 të këtij ligji, të kërkoj nga Inspektori Shtetëror i Bujqësisë i cili e ka marr mostrën, që mostrën e dytë të marrë në të njëjtën kohë dhe në të njëjtën mënyrë ta dërgojë për superanalizë.

(2) Superanalizë të mostrës mund të kërkojë edhe Inspektori Shtetëror i Bujqësisë që ka marrë mostrën.

(3) Nëse rezultatet e superanalizës dhe analiza fillestare fiziko-kimike nuk janë të njëjta, rezultati i superanalizës është autoritar.

(4) Laboratori që ka kryer analizën fillestare fiziko-kimike nuk mund të kryejë edhe superanalizë.

(5) Analiza fiziko-kimike dhe superanaliza e verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës kryhet me metodat e miratuara në pajtim me nenin 36 të këtij ligji.

Testimi analistik Neni 46

(1) Testimi analistik kryhet për të përcaktuar vetitë fiziko-kimike dhe përbajtjen e disa materieve në verë.

(2) Testim analistik nga paragrafi (1) i këtij neni i kryejnë laboratorët e autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji.

(3) Testimi analistik nga paragrafi (1) i këtij neni përbëhet nga analiza bazë fiziko-kimike e verës të parametrave bazë të përcaktuara

(3) Аналитичкото тестирање од ставот (1) на овој член се состои од основна физичко-хемиска анализа на виното на основните параметри пропишани со подзаконскиот пропис од член 44 став (4) од овој закон, како и на дополнителни параметри кои може да се предвидат со елаборатот за заштита на ознака на потекло и/или географска ознака или спецификацијата за заштита на традиционална ознака.

(4) Трошоците за вршење на аналитичкото тестирање од ставот (1) на овој член се на товар на барателот и се пропишуваат со подзаконскиот пропис од член 44 став (9) од овој закон.

(5) Дополнителните параметри предмет на аналитичко тестирање ги пропишува министерот со подзаконскиот пропис од член 44 став (4) од овој закон.

Органолептичко оценување на виното Член 47

(1) Вината во однос на органолептичките својства мора да ги исполнуваат барањата во поглед на изгледот (боја и бистрина), арома и вкус.

(2) За вина со ознака на потекло произведени согласно овој закон, со органолептичко оценување, покрај својствата од ставот (1) на овој член треба да се потврдат и својствата типични за виното утврдени во елаборатот за заштита на ознаката на потекло.

(3) Органолептичкото оценување на виното се врши од лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон преку дегустациона комисија составена од пет члена.

(4) Лабораториите овластени согласно член 44 од овој закон, органолептичко оценување можат да вршат по претходно добиено овластување за органолептичко оценување од овластеното службено лице од Министерството.

(5) Овластувањето од ставот (4) на овој член се издава на лабораторија

me aktin nënligjor nga nenii 44 paragrafi (4) të këtij ligji, si dhe të parametrit shështë të cilët mund të parashikohen me elaborimin përmbytjen e treguesit të origines dhe/ose një tregues gjeografik ose specifikimin përmbytjen e treguesit tradicional.

(4) Shpenzimet përmbyt kryerjen e testimit analistik nga paragrafi (1) i këtij neni i bartë kërkuesi dhe janë përcaktuar me aktin nënligjore nga nenii 44 paragrafi (9) të këtij ligji.

(5) Parametrit plotësues që i nënshtronen testimit analistik i përcakton ministri me aktin nënligjore nga nenii 44 paragrafi (4) të këtij ligji.

Vlerësimi organoleptik i verës Neni 47

(1) Verërat përmbyt nga vjetë organoleptike duhet të plotësojnë kërkesat në aspekt të pamjes (ngjyrën dhe qartësinë), aromën dhe shijen.

(2) Përmbyt verërat me treguesit të origjinës të prodhuara në pajtim me këtë ligj, me vlerësim organoleptik, përveç veteve nga paragrafi (1) të këtij neni, duhet të përcaktohem edhe veçoritë tipike të verës të përcaktuara në elaborimin përmbytjen e treguesit të origjinës.

(3) Vlerësimi organoleptik i verës kryet nga laboratori i autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji përmes komisionit degusues të përbërë nga pesë anëtarë.

(4) Laboratorët e autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji mund të bëjnë vlerësim organoleptik pas marjes së autorizimit përmbyt vlerësim organoleptik nga personi zyrtar i autorizuar nga Ministria.

(5) Autorizimi nga paragrafi (4) i këtij neni i lëshohet laboratorit të autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji e cila ka ambient degustimi të përshtatshme përmbyt kryerjen e vlerësimit organoleptik në kushte të njoitura

овластена согласно член 44 од овој закон која има просторија за дегустација соодветна за вршење на органолептичко оценување во познати и контролирани услови и соодветна опрема за органолептичко оценување на вино.

(6) Поблиските услови од ставот (5) на овој член во однос на просториите и опремата кои треба да ги исполнува лабораторијата од ставот (3) на овој член и начинот на издавање на овластувањето за вршење на органолептичко оценување на виното ги пропишува министерот.

(7) Заради издавање на решение за ставање на вино без географски назив и вино со географска ознака во промет, органолептичкото оценување на виното може да го врши и производителот на вино кој го произвел виното кое предмет на оценување.

Дегустациона комисија

Член 48

(1) Лабораториите овластени согласно член 44 од овој закон определуваат лица од листа на дегустатори на вино за членови на дегустациона комисија.

(2) Министерството на својата веб страна објавува листа на дегустатори на вино и листа на меѓународни признаени сертификати за органолептичко оценување на вино.

(3) Во Листата на дегустатори на вино може да биде запишано и објавено физичко лице кое поседува најмалку еден од меѓународно признатите сертификати за органолептичко оценување на вино објавени во Листата од ставот (2) на овој член.

(4) Физичкото лице кое бара да биде запишано и објавено во Листата на дегустатори на вино поднесува барање до Министерството и доказ за поседување на најмалку еден од меѓународно признатите сертификати за органолептичко оценување на вино објавен во Листата од ставот (2) на овој член.

dhe tē kontrolluara dhe pajisje përkatëse përvlerësimin organoleptik tē verës.

(6) Kushtet më tē afërtë nga paragrafi (5) i këtij neni në lidhje me hapësirat dhe pajisjet që duhet t'i plotësojë laboratori nga paragrafi (3) i këtij neni dhe mënyra e dhënies së autorizimit për kryerjen e vlerësimit organoleptik tē verës i përcakton nga ministri.

(7) Për shkak tē dhënies së vendimit përvendosjen në tregtim tē verës pa emërtim gjeografik dhe vera me tregues gjeografik, vlerësimin organoleptik tē verës mund ta kryeje edhe prodhuesi i verës i cili ka prodhuar verën e cila është edhe lëndë vlersimi.

Komisioni i degustimit
Neni 48

(1) Laboratorët e autorizuar në pajtim me nenin 44 tē këtij ligji, për anëtarë tē komisionit për degustim caktojnë persona nga lista e degustuesve tē verës.

(2) Ministria publikon në ueb faqen e saj listën e degusuesit tē verës dhe listën e certifikatave tē njoitura ndërkombëtarisht përvlerësimin organoleptik tē verës.

(3) Në Listën e degusuesve tē verës mund tē regjistrohet dhe publikohet personi fizik i cili posedon së paku një nga certifikatat e njoitura ndërkombëtarisht përvlerësim organoleptik tē verës tē publikuar në Listën nga paragrafi (2) tē këtij neni.

(4) Personi fizik i cili kërkon tē regjistrohet dhe tē publikohet në Listën e degusuesve tē verës parashton kërkesë deri tē Ministria dhe deshmi për posedimin e së paku njërsë nga certifikatat e njoitura ndërkombëtarisht përvlerësim organoleptik tē verës tē publikuar në Listën nga paragrafi (2) tē këtij neni.

(5) Personi i autorizuar zyrtari i Ministrisë i cili e udheheq procedurën sipas kërkesës nga paragrafi (4) tē këtij neni, në afat prej 15

(5) Овластеното службено лице на Министерството кое ја води постапката по барањето од ставот (4) на овој член во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето и доказот од ставот (4) на овој член, донесува решение за усвојување на барањето и го запишува и објавува физичкото лице во Листата на дегустатори на вино.

(6) Лабораторијата овластена согласно член 44 од овој закон е должна да изврши органолептичко оценување на виното и да ги достави резултатите до Министерството во рок од пет работни дена од денот на приемот на мостратата.

(7) Начинот на оценување на органолептичките својства на виното го пропишува министерот.

(8) Трошоците за вршење на органолептичкото оценување на вино заради добивање на решение за ставање на виното во промет се на товар на барателот и се определуваат во зависност од стварно направените трошоци потребни за спроведување на органолептичкото оценување на вино.

(9) Висината и начинот на наплата на трошоците од ставот (8) на овој член ги пропишува министерот.

Решение за ставање на виното во промет Член 49

(1) Производителот на вино може да врши промет на вино врз основа на решение за ставање на виното во промет.

(2) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за ставање на виното во промет, врз основа на поднесено барање за ставање на виното во промет во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на

ditësh nga dita e pranimit të kërkesës dhe dëshmisë nga paragrafi (4) të këtij neni, merr vendimin për miratimin e kërkesës dhe regjistron dhe publikon personin fizik në Listën e degustuesve të verës.

(6) Laboratori i autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji, është i obliguar të bëjë vlerësimin organoleptik të verës dhe rezultatet t'ia dorëzojë Ministrisë në afat prej pesë ditësh pune nga dita e pranimit të mostrës.

(7) Mënyra e vlerësimit të vetic organoleptike të verës e përcakton ministri.

(8) Shpenzimet për kryerjen e vlerësimit organoleptik të verës për marrjen e vendimit për vendosjen e verës në tregtim i bartë kërkuesi dhe përcaktohen në varësi nga shpenzimet të bëra realisht të nevojshme për kryerjen e zbatimin e vlerësimit organoleptik të verës.

(9) Shumën dhe mënyrën e pagesës së shpenzimeve nga paragrafi (8) të këtij neni i përcakton ministri.

Vendim për vendosjen e verës në tregtim
Neni 49

(1) Prodhuesi i verës mund të kryeje tregtim të verën në bazë të vendimit për vendosjen e verës në tregtim.

(2) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për vënien në shitje të verës, në bazë të kërkesës së parashtruar për vënien në shitje të verës në formë letre ose elektronike me perdonim të mjetit për identifikim elektronik përmes Portalit Nacional për Sherbime Elektronik ose nëpërmjet ndërmjetësuesit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, si dhe në bazë të rezultateve të analizës fiziko-

електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги, како и врз основа на резултатите од физичко-хемиската анализа и органолептичкото оценување на виното и записникот од државниот инспектор за земјоделство за земање на мостри донесува решение за ставање на виното во промет.

(3) Со решението за ставање на виното во промет се утврдува:

- комерцијално име/имиња под кое виното се става во промет;
- традиционален назив на виното, во случај на вино со традиционален назив;
- географски назив, во случај на вино со географски назив;
- годината на берба и
- количината на вино.

(4) Решението од ставот (3) на овој член важи до исцрпувањето на количината на која се однесува решението, освен доколку производителот на вино не поднесе барање за престанување на важност на решението пред исцрпување на количината.

(5) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за ставање на вино во промет во рок од десет дена од денот на приемот на барањето од став (2) на овој член донесува решение за ставање на виното во промет, односно решение за одбивање на барањето за ставање на виното во промет.

(6) Овластеното службено лице од Министерството во рок од десет дена од денот на приемот на барањето од став (4) на овој член донесува решение за престанување на важност на решението за ставање на виното во промет пред исцрпување на количината, односно решение за одбивање на барањето за престанување на важност на решението за ставање на виното во промет пред исцрпување на количината.

kimike dhe vlerësimi organoleptik të verës dhe Procesverbali nga Inspektor i Shtetëror për Bujqësisë për marrjen e mostrave merr vendim për vendosjen e verës në tregtim.

(3) Me vendimin për vendosjen e verës në tregtim është përcaktuar:

- emri komercial me të cilët vera është vendosur në tregtim;
- titulli tradicional i verës, në rast të verës me titull tradicional;
- tutulli gjeografik, në rast të verës me emërtim gjeografik;
- viti i mbledhjes dhe
- sasia e verës.

(4) Vendimi nga paragrafi (3) i këtij neni është i vlefshëm deri në shterimin e sasisë së cilës i referohet vendimi, përvèç nëse prodhuesi i verës nuk parashtron kërkesë për ndërprerjen e vlefshmërisë së vendimit para shterjes së sasisë.

(5) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për vendosjen e verës në tregtim në afat prej dhjetë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (2) të këtij neni, merr vendim për vendosjen e verës në tregtim, respektivisht vendim për refuzimin e kërkesës për vendosjen e verës në tregtim.

(6) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria në afat prej dhjetë ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (4) të këtij neni, merr vendim për ndërprerjen e vlefshmërisë së vendimit për vendosjen e verës në tregtim para shterjes së sasisë, respektivisht vendim për refuzimin e kërkesës për përfundimin e vlefshmërisë së vendimit për vendosjen e verës në treg përpara se sasia të jetë shteruar.

(7) Formën dhe përbajtjen e kërkesave nga paragrafët (2) dhe (4) të këtij neni e përcakton ministri.

(7) Формата и содржината на барањата од ставовите (2) и (4) на овој член ги пропишува министерот.

(8) Решенијата од ставовите (5) и (6) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(9) Против решенијата од ставот (5) на овој член и решенијата од ставот (6) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(10) Жалбата од ставот (9) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Исклучок при ставање на вино во промет Член 50

(1) По исклучок од членот 42 став (1) од овој закон, вино во промет може да стави и производител на вино кој е избришан од Регистарот на производители на вино, како и производител на вино на кој е издадено решение за бришење од Регистарот на производители на вино и има поднесено жалба, а има произведени количини на вино за кои не е издадено решение за ставање на виното во промет или придржен документ.

(2) Производителот на вино од ставот (1) на овој член може да поднесе барање за

(8) Vendimet nga paragrafët (5) dhe (6) të këtij neni mund të lëshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike të cilët dërgohen deri të profili i personit juridik përdorues të Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(9) Kundër vendimeve nga paragrafi (5) të këtij neni dhe vendimeve nga paragrafi (6) të këtij neni, mund të parashtrohet ankesë deri të Komisionit Shtetëror për vendimmarrje në procedurën administrative dhe në procedurë të punësimit të shkallës së dytë në afat prej 15 ditë nga dita e pranimit të vendimit.

(10) Ankesa nga paragrafi (9) të këtij neni mund të parashtrohet edhe në formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

Përjashtim gjatë vendosjes së verës në
tregtim
Neni 50

(1) Me përjashtim të nenit 42 paragrafi (1) të këtij ligji, verë mund të vends në tregti edhe prodhuesi i verës i cili është fshirë nga Regjistri i Prodhuesve të Verës, si dhe prodhuesi i verës të cilit i është lëshuar vendim për fshierje nga Regjistri i Prodhuesve të Verës dhe ka parashtruar ankesë, kurse ka sasi të prodhua të verës për të cilët nuk është lëshuar vendim për vendosjen e verës në tregti ose dokument shoqëruesh.

(2) Prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të parashtrojë kërkesë për marrjen e vendimit për vendosjen e verës në tregti në formë letre ose elektronike, duke përdorur mjete për identifikim elektronik

добивање на решение за ставање на виното во промет во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги, најдоцна во рок од 60 дена од денот на приемот на решението за бришење од Регистарот на производители на вино.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член, односно кон барањето за издавање на придружен документ, производителот на вино од став (1) на овој член доставува и изјава од одговорното лице дадена на нотар под материјална и кривична одговорност, дека финансиските средства остварени од продажбата на виното ставено во промет согласно поднесено барање од став (2) на овој член, ќе ги употреби првенствено за исплата на долгови по основ на купено, а неплатено грозје.

(4) За финансиските средства остварени од продажбата на виното кое ќе го стави во промет согласно овој член и за начинот на трошење на истите, производителот на вино од ставот (1) на овој член доставува извештај до Државниот инспекторат за земјоделство на секои 15 дена од денот на приемот на решението за ставање на виното во промет.

(5) По исклучок на ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член решение за ставање на вино во промет согласно членовите 42, 43, 44, 45, 47 и 49 од овој закон, може да се издаде на производителот на вино од ставот (1) на овој член за кој е во тек стечајна постапка, а произведеното вино е дел од стечајна маса која треба да се продаде согласно одлуките на стечајните органи или за кој е одобрен план за

përmes Portalit Nacional për Sherbime Elektronik ose me ndërmjetësues për shërbime administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, më së voni në afat prej 60 ditëve nga dita e pranimit të vendimit përfshirje nga Regjistri i Prodhuesve të Verës.

(3) Pranë kërkesës nga paragrafi (2) të këtij neni, gjegjësisht kërkesës për lëshimin e dokumentit shoqëruesh, prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni dorëzon edhe deklaratë nga personi përgjegjës të dhënë në Noter nën përgjegjësi materiale dhe penale, se mjetet financiare të fituara nga tregtimi i verës së vendosur në tregti, sipas kërkesës së parashtruar nga paragrafi (2) i këtij neni, do të përdoren kryesisht për pagesën e borxheve në bazë të rrushit të blerë, por të papaguar.

(4) Lidhur me mjetet financiare të fituara nga shitja e verës e cila do të vendoset në tregti në pajtim me këtë nen dhe për mënyrën e shpenzimit të tyre, prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni dorëzon raport deri të Inspektorati Shtetëror për Bujqësisë çdo 15 ditë nga dita e pranimit të vendimit përvendosjen në tregti të verës.

(5) Me përjashtim të paragrafëve (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni, vendim përvendosjen e verës në tregti në pajtim me nenet 42, 43, 44, 45, 47 dhe 49 nga ky ligj, mund t'i lëshohet prodhuesit të verës nga paragrafi (1) të këtij neni, për të cilin është në procedurë falimentimi, kurse vera e prodhuar është pjesë e masës falimentuese që duhet të shitet në pajtim me vendimet e organeve të falimentimit ose për të cilat është miratuar një plan riorganizimi.

реорганизација.

Registri i importuesve të verës
Neni 51

Регистар на увозници на вино

Член 51

(1) Министерството води Регистар на увозници на вино во електронска форма.

(2) Во Регистарот од ставот (1) на овој член може да се запише правно лице кое е регистрирано за вршење трговска дејност.

(3) За запишување во Регистарот на увозници на вино правното лице од ставот (2) на овој член поднесува барање до Министерството во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Кон барањето од ставот (3) на овој член се доставува и Документ за регистрирана дејност издаден од Централниот регистар на Република Северна Македонија, не постар од еден месец.

(5) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за запишување во Регистарот од ставот (1) на овој член е должно доказот од ставот (4) на овој член по службена должност да го побара од Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(6) Овластеното службено лице од Централниот регистар на Република Северна Македонија од кое е побаран

(1) Ministria drejton Regjistër të importuesve të verërave në formë elektronike.

(2) Në Regjistrin nga paragrafi (1) të këtij nenii mund të regjistrohet personi juridik i cili është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë tregtare.

(3) Për regjistrim në Regjistrin e importuesve të verës, personi juridik nga paragrafi (2) i këtij nenii parashtron kërkesë deri në Ministri në formë letre ose elektronike duke përdorur mjetin e identifikimit elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përpjekje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(4) Pranë kërkesës nga paragrafi (3) të këtij nenii, dorëzohet dokument për veprimtarinë e regjistruar të lëshuar nga Registri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut, jo më i vjetër se një muaj.

(5) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për regjistrim në Regjistër nga paragrafi (1) të këtij nenii, është i obliguar që dëshminë nga paragrafi (4) të këtij nenii, sipas detyrës zyrtare t'i kërkojë nga Registri Qendror i Republikës së Maqedonia e Veriut në afat prej tre ditëve nga dita e pranimit të kërkesës.

(6) Personi zyrtari i autorizuar nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut nga i cili është kërkuar dëshmja nga paragrafi (4) të këtij nenii, është i obliguar t'ia dorëzojë Ministrisë në formë elektronike përmes Platformës nationale për

доказот од ставот (4) на овој член е должно истиот да го достави до Министерството во електронска форма преку Националната платформа за интероперабилност согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги во рок од три работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член.

(7) Овластеното службено лице од Министерството, во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член донесува решение за упис во Регистарот на увозници на вино или решение за одбивање на барањето како неосновано.

(8) Решенијата од ставот (7) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(9) Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на образецот на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

Увоз на вино

Член 52

(1) Пред ставањето на виното во промет увозникот на виното е должен да поднесе барање до Државниот инспекторат за земјоделство во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Државниот инспекторат за земјоделство, согласно прописите од областа на електронското

ndërveprueshmëri në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike në afat prej tri ditësh pune nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (5) të këtij neni.

(7) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (3) të këtij neni, merr vendim për regjistrim në Regjistrin e Importuesve të Verës ose vendim për refuzimin e kërkesës si të pabazuar.

(8) Vendimet nga paragrafi (7) të këtij neni mund të lëshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike të cilët dorëzohen deri të Profili personit juridik përdoruesit i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(9) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e drejtimit të Regjistrat nga paragrafi (1) të këtij neni, si dhe formën dhe përbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (3) të këtij neni, e përcakton ministri.

Importi i verës

Neni 52

(1) Para vendosjes së verës në tregti, importuesi i verës është i detyruar të parashtojë kërkesë deri të Inspektorati Shtetëror për Bujqësisë në formë letre ose elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësuesit për shërbime administrative në menyrë elektronike pranë Inspektoratit Shtetëror të Bujqësisë, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, përsye të marrjes së raportit

управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги заради добивање на извештај за физичко-хемиска анализа на виното и уверение за квалитет/сертификат издаден согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член увозникот на виното пред ставање на виното во промет не е должен да поднесе барање до Државниот инспекторат за земјоделство заради добивање на извештај за физичко-хемиска анализа на виното и уверение за квалитет/сертификат издаден согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство, во случај кога виното е со потекло од земјите членки на Европската

Унија и/или е со потекло од земји со кои Република Северна Македонија има склучено билатерални договори за меѓусебно признавање на уверенијата за физичко-хемиска анализа на виното.

(3) Државниот инспектор за земјоделство е должен во рок од седум работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член да земе мостри и истите да ги достави на физичко-хемиска анализа до лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон.

(4) Државниот инспектор за земјоделство зема една мостра во четири примероци од кои еден примерок останува кај увозникот на виното, два примерока се доставуваат за физичко-хемиска анализа до лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон и еден примерок останува во Државниот инспекторат за земјоделство и се чува во соодветни услови во период од три месеци.

(5) Начинот и постапката на земање и чување на мостри заради издавање на извештајот за физичко-хемиска анализа на виното од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

(6) Формата и содржината на образецот

пër analizë fiziko-kimik të verës dhe certifikatë pér cilësi të lëshuar në përputhje me Ligjin pér Inspektoratin Shtetëror pér Bujqësi.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij nenii, importuesi i verës para vendosjes së verës ne tregti nuk është i obliguar që të parashtrojë kërkësë deri të Inspektorati Shtetëror pér Bujqësi me qëllim të marrjes së raportit pér analizën fiziko-kimike të verës dhe certifikatë pér cilësinë të lëshuar në përputhje me Ligjin pér Inspektoratin Shtetëror të Bujqësisë, në rast se vera është me origjinë nga shtetet anëtare të Unionit Evropian dhe/ose e ka origjinën nga vendet me të cilat Republika e Maqedonija e Veriut ka lidhur marrëveshje dypalëshe pér njohjen reciproke të certifikatave pér analizën fiziko-kimike të verës.

(3) Inspektori Shtetëror pér Bujqësi është i obliguar që në afat prej shtatë ditësh pune nga dita e pranimit të kërkësës nga paragrafi (1) të këtij nenii, të marrë mostra dhe të njejtat t'i dorëzojë pér analiza fiziko-kimike në laboratorin e autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji.

(4) Inspektori Shtetëror pér Bujqësi merr një mostër në katër mostra prej të cilave një mostër mbetet te importuesi i verës, dy mostra dorëzohen pér analizë fiziko-kimike në laboratorin e autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji dhe një mostër mbetet në Inspektorati Shtetëror pér Bujqësi dhe ruhet në kushte të përshtatshme pér një periudhë tre mujore.

(5) Mënyrën dhe procedurën e marrjes dhe ruajtjes së mostrave pér lëshimin e rapportit pér analizën fiziko-kimike të verës nga paragrafi (1) të këtij nenii, e përcakton ministri.

(6) Formën dhe përbajtjen e formularit të kërkësës nga paragrafi (1) të këtij nenii, e përcakton ministri.

на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Dokumentet shoqëruese për produktet e rrushit të verës, verës dhe produkteve nga vera
Neni 53

Придружни документи за производи од винско грозје, вино и производи од вино
Член 53

(1) Производите од винско грозје, вино и производи од вино опфатени со овој закон, во внатрешниот промет мора да бидат придружени со придружен документ официјално проверен од страна на државен инспектор за земјоделство во инспекциски надзор.

(2) Придружниот документ од ставот (1) на овој член и една негова копија производителот на винско грозје, вино или производи од вино ги чува најмалку пет години од крајот на календарската година во која биле издадени.

(3) Формата, содржината и начинот на издавањето на придружниот документ од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Влезни и излезни регистри
Член 54

(1) Правните и физичките лица кои вршат производство и/или промет на вино за производите од винско грозје, вино и производи од вино се должни да водат одделни влезни и излезни регистри за истите производи.

(2) Влезните и излезните регистри од ставот (1) на овој член содржат континуирани податоци најмалку за:

- описот на производот кој бил внесен и/или изнесен;
- точната количина на производот кој што била внесена и/или изнесена и
- датумот на влез и/или излез.

(3) Влезните и излезните регистри од ставот (1) на овој член се чуваат најмалку

(1) Produktet e rrushit të verës, verës dhe produkteve të verës të përfshirë nga ky ligj, në tregtinë e mbrendëshme duhet të shoqërohen me dokument shoqërues të verifikuar zyrtarisht nga Inspektori shtetëror për bujqësi në mbikëqyrjen inspektuese.

(2) Dokumentin shoqërues nga paragrafi (1) të këtij neni dhe një kopje të tij prodhuesi i rrushit të verës, verës ose produkteve të verës i ruan së paku pesë vjet nga fundi i vitit kalendarik në të cilin janë lëshuar.

(3) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e lëshimit të dokumentit shoqërues nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ministri.

Regjistrat hyrës dhe dalës
Neni 54

(1) Personat juridikë dhe fizikë të cilët prodhojnë dhe/ose tregtojnë verë për prodhimet e rrushit të verës, verës dhe produkteve nga vera janë të detyruar të mbajnë regjistra të veçantë hyrës dhe dalës për të njëjtat produkte.

(2) Regjistrat hyrës dhe dalës nga paragrafi (1) të këtij neni përbajnë të dhëna të vazhdueshme, së paku për:

- përshkrimin e produktit që është importuar dhe/ose eksportuar;
- sasinë e saktë të produktit e cila ka hyrë dhe/ose dalë dhe
- datën e hyrjes dhe/ose daljes.

(3) Regjistrat hyrës dhe dalës nga paragrafi (1) të këtij neni ruhen së paku pesë vjet nga fundi i vitit kalendarik në të cilin janë plotësuar për herë të fundit.

(4) Regjistrat hyrës dhe dalës nga paragrafi (1) të këtij neni i kontrollon Inspektorati

пет години од крајот на календарската година во која последно биле пополнети.

(4) Влезните и излезните регистри од ставот (1) на овој член ги контролира Државниот инспекторат за земјоделство.

(5) Формата, содржината и начинот на водење на влезните и излезните регистри од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

V. РЕГИСТРАЦИЈА И ЗАШТИТА НА ГЕОГРАФСКИОТ НАЗИВ НА ВИНОТО СО ОЗНАКА НА ПОТЕКЛО И ГЕОГРАФСКА ОЗНАКА И НА ТРАДИЦИОНАЛНИОТ НАЗИВ НА ВИНОТО СО ТРАДИЦИОНАЛНА ОЗНАКА

Примена на ознака на потекло,
географска ознака и традиционална
ознака
Член 55

(1) Географскиот назив на виното на национално и меѓународно ниво се заштитува со ознака на потекло (ЗОП) или географска ознака (ЗГО).

(2) Традиционалниот назив на виното на национално и меѓународно ниво се заштитува со традиционална ознака.

Ознака на потекло и географска ознака
Член 56

(1) Ознаката на потекло е назив, вклучително и традиционално користено име, кое се користи за опис на вино кое ги исполнува следните барања:

- потекнува од одредено место, регион или во исклучителни и во соодветно оправдани случаи, земја;

- чиј квалитет или карактеристики, во најголем дел или исклучиво се под влијание на географското подрачје и неговите природни и човечки фактори;

- е произведено од винско грозје кое потекнува исклучиво од дефинираното географско подрачје и

- сите производствени процеси на вино во

Shtetëror për Bujqësi.

(5) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së regjistrave hyrës dhe dalës nga paragrafi (1) të këtij neni, e përcakton ministri.

V. REGJISTRIMI DHE MBROJTJA E EMËRTIMIT GJEOGRAFIK TË VERËS ME ETIKETË TË ORIGJINËS DHE ETIKETË GJEOGRAFIKE DHE TË EMËRTIMIT TRADICIONAL TË VERËS ME ETIKETË TRADICIONALE

Aplikimi i etiketës së origjinës, etiketës gjeografike dhe etiketës tradicionale
Neni 55

(1) Emërtimi gjeografik i verës në nivel nacional dhe ndërkombëtar mbrohet më etiketë të origjinës (MEO) ose etiketë gjeografike (MEG).

(2) Emërtimi tradicional i verës në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar mbrohet me etiketë tradicionale.

Etiketa e origjinës dhe etiketa gjeografike
Neni 56

(1) Etiketa e origjinës është titull, duke përfshirë emër të përdorur tradicional, i cili përdoret për përshkrimin e verës e cila i plotëson kërkesat, si në vijim:

- e ka origjinën nga vend i caktuar, rajon ose në raste të jashtëzakonshme dhe në raste të justifikuara, nga një vend;
- cilësia ose karakteristikat e së cilës ndikohen kryesisht ose ekskluzivisht nga zona gjeografike dhe faktorët e saj natyrorë dhe njëzorë;

- prodhohet nga rrushi i verës i cili e ka origjinën ekskluzivisht nga zona e përcaktuar gjeografike dhe

- të gjitha proceset e prodhimit të verës zhvillohen tëresisht në zonën e përcaktuar gjeografike.

(2) etiketa gjeografike është titull, duke përfshirë emër të përdorur tradicional, i cili

целост се одвиваат во дефинираното географско подрачје.

(2) Географска ознака е назив, вклучително традиционално користено име, кое се користи за опис на вино кое ги исполнува следните барања:

- потекнува од одредено место, регион или во исклучителни и во соодветно оправдани случаи, земја;
- со специфичен квалитет, углед или друго обележје кои се припишуваат на географското потекло;
- е произведено од најмалку 85% од винско грозде кое потекнува од дефинираното географско подрачје и
- сите производствени процеси на вино во целост се одвиваат во дефинираното географско подрачје.

(3) Означување на вината со ознака на потекло се врши со географски или негеографски поими.

(4) Негеографските поими од ставот (3) на овој член може да се користат само доколку истите со долга употреба во прометот станале општознати како традиционални за означување на виното.

Традиционален назив Член 57

(1) Традиционален назив е поим кој традиционално се користел за означување на вино кое има:

- ознака на потекло или географска ознака или
- е произведено со специфичен произведен метод, метод на созревање, квалитет, боја, вид, место, настан или друго обележје кои се припишуваат на традицијата на виното со ознака на потекло или географска ознака.

(2) Традиционалниот назив кој се користи за означување на виното кое ги исполнува условите од ставот (1) на овој член се означува со традиционална ознака.

Генерички назив, називи на вински сорти, хомоними и трговска марка

përdoret për përshkrimin e verës e cila plotëson kërkessat, si në vijim:

- e ka origjinën nga vend i caktuar, rajon ose në raste të jashtëzakonshme dhe në raste të justifikuara, nga një vend;
- me një cilësi specifike, reputacion ose karakteristikë tjetër që i atribuohet origjinës gjeografike;
- prodhohet nga të paktën 85% e rrushit për verë me origjinë nga zona e përcaktuar gjeografike dhe
- të gjitha proceset e prodhimit të verës zhvillohen tërësisht në zonën e përcaktuar gjeografike.

(3) Etiketimi i verërave me etiketë të origjinës bëhet me terma gjeografik ose jogjeografik.

(4) Shprehjet jogjeografike nga paragrafi (3) i këtij nenii mund të përdoren vetëm nëse me përdorim të gjatë në tregti janë bërë përgjithësisht të njohura si emërtim tradicionalne të verërave.

Emërtimi tradicional Neni 57

(1) Emërtimi tradicional është term i cili tradicionalisht është përdorur për të etiketuar verë, e cila ka:

- etiketë të origjinës ose etiketë gjeografike ose
- është prodhuar me metodë specifike prodhimi, metodë maturimi, cilësi, ngjyrë, lloj, vend, ngjarje ose karakteristikë tjetër që i atribuohet traditës së verës me emertim të origjinës ose emertim gjeografik.

(2) Emërtimi tradicional i cili është përdorur për emertimin e verës që i plotëson kushtet nga paragrafi (1) të këtij neni, do të shënohet me emërtim tradicional.

Emërtimi gjenerik, emërtimi i llojeve të verës, homonimet dhe marka tregtare Neni 58

(1) Emërtimi gjenerik nuk mund të regjistrohet si etiketë e origjinës, etiketë

- (1) Генерички назив не може да се регистрира како ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака на вино.
- (2) Називот на винската сорта на грозје не може да биде содржан или составен дел од ознаката на потекло или географската ознака.
- (3) Називот кој во целост или делумно е хомонимен со називот кој веќе е регистриран во согласност со овој закон ќе се регистрира со соодветно почитување на локалната и традиционалната употреба на називот, освен ако не постои ризик од доведување во заблуда на потрошувачите.
- (4) Хомонимен назив кој погрешно ги упатува потрошувачите дека производот доаѓа од некое друго географско подрачје нема да се регистрира, дури и кога таквиот назив се однесува за вистинско подрачје, регион или место на потекло.
- (5) При употреба на регистриран назив кој е хомоним се води сметка да постои соодветна разлика меѓу хомонимот кој е регистриран подоцна и називот кој веќе е запишан во соодветниот регистар од член 71 од овој закон.
- (6) Кога барањето за регистрација на трговската марка е поднесено по денот на поднесување на барањето за заштита на ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, барањето за регистрирање на трговската марка ќе биде одбиено.
- (7) Државниот завод за индустриска сопственост по службена должност од Министерството треба да обезбеди доказ дека за виното за кое е поднесено барање за трговска марка не е претходно поднесено барање, односно истото не е регистрирано со ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака.
- (2) Emërtimi i llojit të verës së rrushit nuk mund të përbahet ose pjesë përbërëse e përcaktimit të origjinës ose treguesit gjeografik.
- (3) Emërtimi i cili është plotësish ose pjesërisht homonim me titullin i cili tashmë është regjistruar në përputhje me këtë ligj, do të regjistrohet duke respektuar përdorimin lokal dhe tradicional të emrit, përvеç nëse ekziston rreziku i mashtrimit të konsumatorëve.
- (4) Emërtimi homonim i cili çorienton konsumatorët se produkti vjen nga zonë tjeter gjeografike nuk do të regjistrohet, edhe kur titulli i tillë i referohet zonës së verës, rajoni ose vendi të origjinës.
- (5) Gjatë përdorimit të titullit të regjistruar i cili është homonim, duhet pasur kujdes që të ketë dallim të duhur ndërmjet homonimit i cili është regjistruar më vonë dhe titullit që tashmë është regjistruar në regjistrin përkatës nga neni 71 të këtij ligji.
- (6) Kur kërkesa për regjistrimin e markës tregtare paraqitet pas datës së paraqitjes së kërkesës për mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose emërtimit gjeografik ose emërtimit tradicional në pajtim me dispozitat të këtij ligji dhe me dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji, kërkesa për regjistrimin e markës tregtare do të refuzohet.
- (7) Enti Shtetëror për Pronësi Industriale, sipas detyrës zyrtare nga Ministria, duhet të dëshmojë se vera për të cilën është paraqitur kërkesa për markë nuk është dorëzuar më parë, gjegjësisht e njejta nuk është regjistruar me emërtim të origjinës, emërtimi gjeografik ose emërtimi tradicional.

Zonat gjeografike
Neni 59

- (1) Për shkak e emërtimeve gjeografikë të

Географски области

Член 59

(1) Заради заштита на географските називи на виното областите погодни за производство на вино се делат на:

- региони и реони
- виногорја, локалитети и месности.

(2) Региони и реони се прецизно дефинирани географски области со физички или административни граници за производство на вино со географска ознака.

(3) Виногорја, локалитети и месности се прецизно дефинирани географски области со физички или административни граници за производство на вино со ознака на потекло.

(4) Границите на географските области од ставовите (2) и (3) на овој член се утврдуваат со елаборатот од член 63 од овој закон.

Класификација на вината со географски назив и традиционален назив

Член 60

(1) Традиционални називи за вина со ознака на потекло и географска ознака од член 57 став (1) алинеја 1 од овој закон се:

- вина со географска ознака (ВГО),
- вино со контролирано потекло (ВКП) и
- вино со контролирано и гарантирано потекло (ВКГП).

(2) Виното со географска ознака (ВГО) од ставот (1) алинеја 1 на овој член е вино со географска ознака, чија област на потекло е регион и/или реон и е произведено во согласност со следните барања:

- 85% од винското грозје потекнува од областа на потекло (реон/регион) чие име го носи,
- е произведено целосно од одобрени и/или препорачани сорти на грозје согласно член 37 од овој закон и во согласност со елаборатот од член 63 од овој закон,

verërave, зонат е përshtatshme për prodhimin e verës ndahen në:

- regionet dhe rajonet dhe
- vreshtat, vendndodhja dhe vendet.

(2) Regionet dhe rajonet janë zona gjeografike të përcaktuara saktësisht me kufij fizik ose administrativ për prodhimin e verës me tregues gjeografik.

(3) Vreshtat, vendndodhjet dhe vendet janë zona gjeografike të përcaktuara saktësisht me kufij fizik ose administrativ për prodhimin e verës me emërtim të origjinës.

(4) Kufijtë e zonave gjeografike nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni përcaktohen me ellaboratin e nenit 63 të këtij ligji.

Klasifikimi i verërave me emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional

Neni 60

(1) Emërtimet tradicionale të verërave me etiketë të origjinës dhe etiketë gjeografike nga neni 57 parografi (1) alineja 1 të këtij ligji janë:

- verërat me etiketë gjeografike (VEGJ),
- verë me origjinë të kontrolluar (VOK) dhe
- verë me origjinë të kontrolluar dhe të garantuar (VOKG).

(2) Vera me etiketë gjeografike (VEGJ) nga parografi (1) alineja 1 të këtij neni është verë me etiketë gjeografike, zona e origjinës e të cilës është region dhe/ose rajon dhe është prodhuar në përputhje me kërkosat e mëposhtme:

- 85% e rrushit të verës vjen nga zona e origjinës (rajon/ region) emrin i së cilës mban,
- është prodhuar tërësisht nga llojet e rrushit të miratuar dhe/ose llojet e rekomanduara të rrushit në përputhje me nenin 37 të këtij ligji dhe në përputhje me elaboratin nga neni 63 të këtij ligji,
- i ka të gjitha karakteristikat e përcaktuara në përputhje me këtë ligj
- ka një forcë të vërtetë alkooli në vëllim jo

- ги има сите карактеристики утврдени согласно со овој закон,
- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 9,5% вол. и
- ја поминало физичко-хемиската анализа на вино.

(3) Виното со контролирано потекло (ВКП) од ставот (1) алинеја 2 на овој член е вино со ознака на потекло, чија област на потекло е прецизно обележена во рамки на виногорје или во рамки на помала географска единица од истото и е произведено во согласност со следните барања:

- 100% од винското грозје потекнува од областа на потекло (виногорје) чие име го носи,

- е произведено целосно од препорачани сорти на грозје согласно член 37 од овој закон и во согласност со елаборатот од член 63 од овој закон,

- е произведено според барањата за производство на тоа вино со контролирано потекло од елаборатот од членот 63 од овој закон,

- винификацијата се извршува во рамки на самата област на потекло на грозјето,

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 11% вол. за суви вина, односно вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 9,5% вол. за полу суви, полу слатки и слатки вина,

- ја поминало физичко-хемиската анализа на вино и

- го поминало органолептичкото оценување на вино.

(4) Виното со контролирано и гарантирано потекло (ВКГП) од ставот (1) алинеја 3 на овој член е вино со ознака на потекло препознатливо по специфичните карактеристики и високиот квалитет, чија област на потекло е прецизно обележена во рамки на еден или неколку локалитети или помали лозарски единици (месности) и е произведено во согласност со следните барања:

- 100% од винското грозје потекнува од

мë pak se 9,5% vol. dhe

- е калој анализиен fiziko-kimike тë verës.

(3) Vera me origjinë тë kontrolluar (VOK) nga paragrafi (1) alinea 2 e кëtij nenii ёshtë verë me tregues тë origjinës, zona e origjinës тë secilës ёshtë shënuar saktësisht në kornizë тë vreshtës ose brenda një kornize мë тë vogël gjeografike nga e njëjta dhe ёshtë prodhuar në përputhje мë kërkesat e mëposhtme:

- 100% rrushi i verës vjen nga zona e origjinës (vreshtha) emri e тë cilës mban,

- ёshte prodhuar tërësisht nga llojet e rekomanduara тë rrushit në përputhje me nenin 37 тë кëtij ligji dhe në përputhje me elaboratin e nenit 63 тë кëtij ligji,

- ёshtë prodhuar sipas kërkesave për prodhimin тë asaj vere me origjinë тë kontrolluar nga elaborati nga nenii 63 тë кëtij ligji,

- vinifikimi kryhet në korniza нë vetë zonën e origjinës së rrushit,

- ka një fuqi тë vërtetë alkooli нë vëllim jo мë pak se 11% vol. për verërat e thata, pra fuqia e vërtetë e alkoolit për nga vëllimi jo мë pak se 9,5% vol. për verëra gjysmë тë thata, gjysmë тë embla dhe тë embla,

- e kaloi analiziен fiziko-kimike тë verës dhe

- kaloi vlerësimin organoleptik тë verës.

(4) Vera me origjinë тë kontrolluar dhe тë garantuar (VOKG) nga paragrafi (1) alineja 3 e кëtij nenii ёshtë verë me emërtim тë origjinës që nijhet sipas karakteristikave specifike dhe cilësisë së lartë, zona e origjinës së тë cilës ёshtë shënuar saktësisht brenda një ose disa vendndodhjeve ose njësive мë тë vogla тë vreshtarisë (vende) dhe prodhohet në përputhje me kërkesat e mëposhtme:

- 100% e rrushit тë verës vjen nga vendndodhja ose njësi мë тë vogla тë kultivimit тë verës, emri i тë cilave mban,

- ёshte prodhuar tërësisht nga llojet e rekomanduara тë rrushit në përputhje me

локалитетот или помалите лозарски единици чие што име го носи,

- е произведено целосно од препорачани сорти на грозде согласно член 37 од овој закон и во согласност со елаборатот од член 63 од овој закон,

- е произведено според барањата за производство на тоа вино со контролирано и гарантирано потекло од елаборатот од членот 63 од овој закон,

- винификацијата се извршува во рамки на самата област на потекло на грозде или во непосредна близина на локалитетот или помалите лозарски единици (месности) од каде потекнува винското грозде, но не надвор од виногорјето на кое што припаѓа,

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% вол. за суви вина, односно вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 10% вол. за полу суви, полу слатки и слатки вина,

- ја поминало физичко-хемиската анализа на вино и
- го поминало органолептичкото оценување на вино.

Вино без географски назив

Член 61

Вино без географски назив е вино кое:

- е произведено од одобрени и/или препорачани сорти на грозде согласно членот 37 од овој закон;

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 9 % вол. и

- има вкупна содржина на киселост, изразена како винска киселина, не помала од 3,5 грама по литар или 46,6 милиеквиваленти по литар.

Барање за заштита на ознака на потекло

или географска ознака или традиционнa ознака

Член 62

(1) Барање за заштита на ознака на

nenin 37 тë këtij ligji dhe në përputhje me elaboratin e nenit 63 të këtij ligji,

- është prodhuar sipas kërkesave për prodhimin e asaj vere me origjinë të kontrolluar dhe të garantuar nga përpunimi i nenit 63 të këtij ligji,

- vinifikimi kryhet në korniza në vetë zonën e origjinës së rrushit ose në afërsi të vendndodhjes ose njësive më të vogla të kultivimit të verës (vende) nga vjen rrushi i verës, por jo jashtë vreshtit të cilit i përket;

- ka një fuqi të vërtetë alkoolike në vëllim jo më pak se 12% vol. për verërat e thata, pra fuqia e vërtetë e alkoolit në vëllim jo më pak se 10% vol. për verëra gjysmë të thata, gjysmë të embla dhe të embla,

- kaloi analizën fiziko-kimike të verës dhe

- kaloi vlerësimin organoleptik të verës.

Verë pa emërtim gjeografik

Neni 61

Një verë pa emërtim gjeografik është një verë e cila:

- është prodhuar nga llojet e rrushit të miratuarë dhe/ose të rekomanduarë në përputhje me nenin 37 të këtij ligji;

- ka një fuqi të vërtetë alkooli në vëllim jo më pak se 9% vol. dhe

- ka një përbajtje acidike totale, të shprehur në acide vertare , jo më pak se 3,5 gram për litër ose 46,6 miliekuivalentë për litër.

Kërkesë për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose të etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale

Neni 62

(1) Kërkesë për mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose të emërtimit gjeografik ose të emërtimit tradicional mund të parashtrohejnë grupi i prodhuesve të verës deri të Ministria. Palët e tjera të interesuara mund t'i

потекло или географска ознака или традиционална ознака може да поднесат група на производители на вино до Министерството. Други заинтересирани страни може да се приклучат на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, барање за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака може да поднесе и еден (поединечен) производител на вино доколку:

- е единствен производител на вино заинтересиран да поднесе барање во дефинираното географско подрачје и
- дефинираното географско подрачје поседува карактеристики по кои значително се разликува од соседните подрачја или карактеристиките на виното, односно начинот на производство, значително се разликуваат од карактеристиките на вината кои се произведуваат во соседните подрачја.

(3) Во случај на ознака на потекло или географска ознака која означува прекугранична географска област или традиционална ознака поврзана со прекугранична географска област, може да се поднесе заедничко барање од група на производители на вино.

(4) Група на производители на вино во смисла на овој закон преставуваат најмалку два или повеќе производители на вино.

(5) Групата на производители на вино од ставот (1) на овој член, единствениот производител на вино од ставот (2) на овој член и групата на производители на вино од ставот (3) на овој член може да поднесат барање за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака само за виното кое го произведуваат.

(6) Барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака особено содржи:

bashkohen kérkesës pér mbrojtjen e një emërtimi të origjinës ose të një treguesi gjeografik ose një emërtimi tradicional.

(2) Me pérjashtim të paragrafit (1) të këtij nenit, kérkesë pér mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose të emërtimit gjeografik ose të emërtimit tradicional mund të paraqesë edhe një prodhues i vetëm (individual) i verës nëse:

- është i vetmi prodhues i verës i interesuar pér të paraqitur një kérkesë në zonën e përcaktuar gjeografike dhe
- zona gjeografike e përcaktuar ka karakteristika që ndryshojnë dukshëm nga zonat fqinje ose karakteristikat e verës, pramënyra e prodhimit, ndryshojnë dukshëm nga karakteristikat e verërave të prodhua në zonat fqinje.

(3) Në rastin e një përcaktimi të origjinës ose një tregues gjeografik që tregon një zonë gjeografike ndërkufitare ose një emërtim tradicional që lidhet me një zonë gjeografike ndërkufitare, një kérkesë e përbashkët mund të parashtronet nga një grup i prodhuesve të verës.

(4) Grupi i prodhuesve të verës në kuptim të këtij ligji përfaqësoon së paku dy ose më shumë prodhues të verës.

(5) Grupi i prodhuesve të verës nga paragrafi (1) të këtij nenit, prodhuesi i vetëm i verës nga paragrafi (2) të këtij nenit dhe grupi i prodhuesve të verës nga paragrafi (3) i këtij nenit mund të parashtronë kérkesë pér mbrojtje të treguesit të origjinës ose emërtim gjeografik ose emërtimi tradicional vetëm pér verën të cilën e prodhojnë.

(6) Kérkesa pér mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose emërtim gjeografik, veçënarisht përmban:

- emri/titulli i cili duhet të mbrohet,
- titullin/emrin dhe adresën e parashtruesit/parashtruesve të kérkesës,
- aktin pér themelimin e komisionit

- името/називот кој треба да се заштити,
- назив/име и адреса на подносителот/подносителите барањето,
- акт за основање на рецензионата комисија од член 64 од овој закон и докази за исполнување на условите на членовите на рецензионата комисија,
- елаборат со критериуми за производство на вино со географски назив,
- единствен документ со резиме на елаборатот од член 63 од овој закон и
- наративен извештај за извршена рецензија на елаборатот од член 63 од овој закон.

(7) Барањето за заштита на традиционална ознака особено содржи:

- називот кој треба да се заштити како традиционална ознака,
- вид на традиционалниот назив согласно членот 57 став (1) алинеја 1 или алинеја 2 од овој закон,
- назив/име и адреса на подносителот/подносителите на барањето,
- спецификација за начин и услови на употреба на традиционалната ознака од член 63 од овој закон и
- соодветните ознаки на потекло и географски ознаки за кои се однесува традиционалниот назив.

(8) Со едно барање може да се побара заштита само на една ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака.

(9) Формата и содржината на барањата од ставовите (6) и (7) на овој член ги пропишува министерот.

Елаборат и Спецификација
Член 63

(1) Виното добива ознака на потекло или географска ознака, врз основа на елаборат изработен од подносителот на барањето за заштита на ознака на

- srecenzues nga neni 64 тѣ кѣтij ligji dhe dëshmi për plotësimin e kërkesave të anëtarëve të komisionit recenzues;
- elaborati me kriteret për prodhimin e verës me emërtim gjeografik,
- dokument i vetëm më rezyme të elaboratit nga neni 63 тѣ кѣтij ligji dhe
- raporti narativ  për recenzionin e kryer të elaboratit nga neni 63 тѣ кѣтij ligji.

(7) Kërkesa për mbrojtjen e emertimit tradicionale në veçanti përmban:

- titulli që duhet të mbrohet si tregues tradicionale,
- lloji i titullit tradicional në përputhje me nenin 57 paragrafi (1) aliena 1 ose aliena 2 тѣ кѣтij ligji,
- titulli/emri dhe adresa e parashtruesit/parashtruesve të k rkes s,
- specifikimi për mënyrën dhe kushtet e përdorimit të emertimit tradicionale nga neni 63 тѣ кѣтij ligji dhe
- treguesit e duhur të origjinës dhe treguesit gjeografikë për të cilët referoh emërtimi tradicional.

(8) Me një k rkes  mund të kërkohet mbrojtje vetëm e një emërtimi të origjinës, tregues gjeografik ose tregues tradicional.

(9) Format dhe përmbajtjet e kërkesave nga paragrafët (6) dhe (7) të кѣтij neni e përcakton ministri.

Elaborim dhe specifikimi
Neni 63

(1) Vera merr etiketë të origjinës ose etiketë gjeografike, në bazë të elaborimit të përgatitur nga parashtruesi i k rkes s për mbrojtjen etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike.

(2) Elaborimi nga paragrafi (1) të кѣтij neni, veçanërisht përmban:

1. llojin e etiketës gjeografike që duhet të

потекло или географска ознака.

(2) Елаборатот од ставот (1) на овој член особено содржи:

1. вид на географскиот назив што треба да се заштити,

2. име на географската област кое треба да се заштити,

3. опис на виното:

- во однос на ознаката за потекло, главните аналитички и органолептички карактеристики,

- во однос на географската ознака, главните аналитички карактеристики, како и проценка или индикација на органолептичките карактеристики,

4. кога е применливо, специфичните енолошки практики што се користат за производство на виното, како и соодветните ограничувања при производството,

5. дефинирање на соодветното географско подрачје,

6. максималниот принос по хектар,

7. сортата или сортите на винско грозде од кои се добива виното,

8. податоци за поврзаноста на виното со карактеристиките наведени во членот 56 став (1) алинеја 2 и став (2) алинеја 2 од овој закон,

9. применливи, објективни и недискриминирачки барања во согласност со овој закон или барања од производителите на вино од член 62 ставови (1) и (2) од овој закон и

10. план за контроли, кој е изработен однапред од телото за верификација.

(3) Виното добива традиционална ознака врз основа на спецификација изработена од подносителот на барањето за заштита на традиционална ознака.

(4) Спецификацијата од ставот (3) на овој член особено содржи:

1. назив кој треба да се заштити како традиционална ознака,

2. видот на традиционалниот назив, во согласност со член 57 став (1) алинеја 1 или алинеја 2 од овој закон,

3. резиме на начинот и условите на

mbrohet;

2. emri i zonës gjeografike që duhet të mbrohet;

3. përshkrimi i verës:

- në lidhje me përcaktimin e origjinës, karakteristikat kryesore analitike dhe organoleptike;

- në lidhje me emërtimin gjeografik, karakteristikat kryesore analitike, si dhe vlerësimin ose indikacionin e karakteristikave organoleptike;

4. kur është e aplikueshme, praktikat enologjike specifike të cilat përdorën për prodhimin e verës, si dhe kufizimet përkatëse gjatë prodhimit;

5. definimi i zonës së duhur gjeografike;

6. kontribut, maksimal për hektar;

7. Shumëllojshmëritë ose llojet e rrushit për verë nga i cili merret vera;

8. të dhënat për lidhjen e verës me karakteristikate përcaktuara në nenin 56 parografi (1) alinea 2 dhe parografi (2) alinea 2 të këtij ligji;

9. Kërkesat e zbatueshme, objektive; jodiskriminuese në përputhje me këtë ligj ose kërkesa nga parashtruesi i verës nga neni 62 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji dhe

10. plani për kontroll, i cili është përgaditur paraprakisht nga organi për verifikim.

(3) Vera merr emërtim tradicional bazuar në bazë të specifikimit të bërë nga parashtruesi për mbrojtjen e emërtimit tradicionale.

(4) Specifikimi nga parografi (3) të këtij neni, veçanërisht përmban:

1. titull që duhet të mbrohet si shenjë tradicionale;

2. lloji i titullit tradicional, në pajtim me nenin 57 parografi (1) alinea 1 ose alineaa 2 të këtij ligji;

3. rezyme e mënyrës dhe kushteve të përdorimit të emërtimit tradicional;

4. emërtimet përkatëse të origjinës ose emërtimi gjeografikë për të cilët zbatohet emërtimi tradicional dhe

употреба на традиционалната ознака,
4. соодветните оznаки на потекло или географски оznаки за кои се однесува традиционалниот назив и

5. план за контроли, кој е изработен однапред од телото за верификација.

(5) Формата и содржината на елаборатот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

(6) Формата и содржината на спецификацијата од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

Рецензионна комисија

Член 64

(1) Елаборатот и спецификацијата од членот 63 од овој закон, како и приговорот од член 66 од овој закон заради потврдување на нивната содржина, треба да бидат рецензирани од страна на рецензионна комисија формирана од страна на подносителот на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака односно од подносител на приговорот поднесен согласно член 66 од овој закон.

(2) Рецензионата комисија од ставот (1) на овој член треба да биде составена од:

- еден член од високо образовни и научни институции од областа на лозарството и винарството кој е со титула доктор на науки,

- еден член кој е стручно лице од практиката со високо образование и со работен стаж од најмалку десет години во областа на винарството кај производител на вино или лице со завршено WSET (Wine and Spirits Education Trust) Diploma или Master Sommelier Diploma и

- еден член кој е стручно лице од практиката со високо образование и со работен стаж од најмалку десет години во областа на лозарството кај производител на винско грозје.

(3) Лицата од ставот (2) на овој член не смеат да бидат вработени кај

5. plani i kontrollit, i cili është përgaditur paraprakisht nga organi për verifikim.

(5) Formën dhe përbajtjen e elaboratit nga paragrafi (1) të këtij neni, e përcakton ministri.

(6) Formën dhe përbajtjen e specifikimit nga paragrafi (3) të këtij neni, e përcakton ministri.

Komisioni recenzues

Neni 64

(1) Elaborimi dhe specifikimi nga neni 63 të këtij ligji, si dhe kundërshtimi nga neni 66 nga kz ligj, për shkak të vertetimit të përbajtjes së tyre, duhet të jenë të recenzuar nga komisioni recenzues i krijuar nga parashtruesi për mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose emërtimit gjeografik ose emërtimit tradicional, gjegjësishtë nga parashtruesi i kundërshtimit të parashtruar në përputhje me nenin 66 të këtij ligji.

(2) Komisioni recenzues nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të jetë i përbërë nga:

- një anëtar nga institucionet e larta arsimore dhe shkencore nga fusha e vreshtarisë dhe verëtarisë, i cili mban titullin Doktor i Shkencave,

- një anëtar i cili është ekspert nga praktika me arsim të lartë dhe me përvojë pune të paktën dhjetë vjet në fushën e prodhimit të verës pranë një prodhuesit të verës ose person me arsim të përfunduar WSET (Wine and Spirits Education Trust) Diplomë ose Master Sommelier Diplomë dhe

- një anëtar i cili është ekspert nga praktika me arsim të lartë dhe të paktën dhjetë vjet përvojë pune në fushën e vreshtarisë pranë prodhuesit të rrushit për verë.

(3) Personat nga paragrafi (2) të këtij neni nuk mund të jenë të punësuar tek parashtruesi i kërkesës për mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose emërtimit gjeografik ose emërtimit tradicional ose tek anëtarët e parashtruesit të kërkesës, nëse

подносителот на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака или кај членовите на подносителот, доколку подносител е организација за заштита на географски називи и традиционални називи, ниту да бидат сопственички поврзани со истите, ниту кај подносителот на приговорот во случај кога рецензионата комисија е формирана за рецензија на содржина на приговор.

(4) Рецензијата од став (1) на овој член се изготвува во форма на наративен извештај за секој од елементите содржани во елаборатот или спецификацијата или приговорот.

Постапка по барање за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака
Член 65

(1) Барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака од членот 62 од овој закон се поднесува до Министерството во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(2) Во случај кога барател е група на странски производители на вино или на странски преработувачи на винско грозје или на правни или физички лица за заштитен географски назив од странска земја, барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака се поднесува до Министерството директно од групата или преку надлежната институција од странската земја.

parashtruesi i kërkesës është organizatë për mbrojtjen e emrave gjeografikë dhe të emrave tradicionalë, as të jetë në lidhje pronësore me të njëjtit, as tek parashtruesi ikundërshtimit në rast se është formuar komisioni recenzues për recenzionin e përbajtjes së kundërshtimi.

(4) Recenzioni nga paragrafi (1) të këtij neni përgatitet në formë të raportit narrativ për secilin nga elementet e përfshira në raport ose specifikim ose kundërshtim.

Procedura sipas kërkesës për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale

Neni 65

(1) Kërkesa për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale nga neni 62 të këtij ligji, parashtrohet deri të Ministria në formë letre ose elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose nëpërmjet ndërmjetësuesit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(2) Në rast se parashtruesi është grup prodhuesish të huaj të verës ose përpunues të huaj të rrushit të verës ose persona juridikë ose fizikë për titull të mbrojtur gjeografik nga vend i huaj, kërkesa për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose të etiketës gjeografike parashtrohet deri të Ministria drejtpërdrejt nga grapi ose përmes institucionit kompetent nga shteti i huaj.

(3) Kërkesa nga paragrafi (2) të këtij neni duhet të mbështetet me dëshmi se titulli i verës për të cilën kërkohet mbrojtja është tashmë i mbrojtur në shtetin nga i cili vjen

(3) Барањето од ставот (2) на овој член мора да е поткрепено со доказ дека називот на виното за кој се бара заштитата е веќе заштитен во земјата од каде доаѓа барањето.

(4) Министерот формира стручна комисија за спроведување на постапка по барањето за заштита на ознака за потекло или географска ознака или традиционална ознака од став (1) на овој член.

(5) Стручната комисија од ставот (4) на овој член е составена од пет члена од кои три члена се од Министерството, а два члена се лица од високо образовни и научни институции од областа на лозарството и винарството кои се со титула доктор на науки. Членовите на стручната комисија не можат истовремено да бидат членови и на рецензионата комисија формирана од субјектите од член 64 став (1) од овој закон.

(6) Стручната комисија од ставот (4) на овој член по приемот на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака од ставот (1) на овој член со потребната документација од член 62 ставови (6) и (7) од овој закон, елаборатот за географски назив или спецификацијата за традиционалниот назив го објавува на веб страницата на Министерството во времетраење од 60 дена заради јавен увид на заинтересираните лица.

(7) Стручната комисија од ставот (4) на овој член по однос на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака најдоцна во рок од шест месеци од денот на поднесувањето на барањето доставува до Министерството предлог за регистрација на бараната заштита или предлог за одбивање на барањето како неосновано.

(8) Начинот на работа на Стручната комисија од ставот (4) на овој член ја пропишува министерот.

кérkesa.

(4) Ministri formonë komision ekspertësh për zbatimin e procedurës pas kérkesës për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale nga parografi (1) të këtij neni.

(5) Komision i ekspertëve nga parografi (4) të këtij neni përbëhet nga pesë anëtarë, tre prej të cilëve janë nga Ministria, dhe dy anëtarë janë persona nga institucionet e larta arsimore dhe shkencore nga lëmia e vreshtarisë dhe verëtarisë të cilët e posedojnë titullin e Doktorit të Shkencave. Anëtarët e komisionit të ekspertëve nuk mund të jenë njëkohësisht edhe anëtarë të komisionit recenzues të formuar nga subjektet nga neni 64 parografi (1) të këtij ligji.

(6) Komision i ekspertëve nga parografi (4) të këtij neni pas pranimit të kérkesës për mbrojtjen e etiketës së prejardhjes ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale nga parografi (1) të këtij neni me dokumentacionin e nevojshëm nga neni 62 paragrafët (6) dhe (7) të këtij ligji, elaborati për titullin gjeografik ose specifikimi për etiketën tradicionale e publikon në ueb faqen e Ministrisë për periudhë prej 60 ditësh për inspektim publik të personave të interesuar.

(7) Komision i ekspertëve nga parografi (4) të këtij neni, në lidhje me kérkesën për mbrojtjen e etiketës së prejardhjes ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale, në afat prej gjashtë muajve nga data e parashtrimit të kérkesë, paraqet deri të Ministria propozimin për regjistrimin e mbrojtjes së kérkuar ose propozim përfuzim të kérkesës si të pabazuar.

(8) Mënyra e punës së Komisionit të ekspertëve nga parografi (4) të këtij neni e përcakton ministri.

Kundërshtimi
Neni 66

Приговор
Член 66

(1) Секое домашно и странско правно или физичко лице кое има правен интерес има право да поднесе приговор на елаборатот за географски назив или на спецификацијата за традиционален назив до Министерството во рок од 60 дена од денот на објавувањето од членот 65 став (6) од овој закон, доколку:

а) географскиот назив:

- не е во согласност со одредбите од членот 56 од овој закон,

- заштитата на предложениот географски назив би го загрозила опстојувањето на виното со целосен или делумно идентичен назив или трговска марка, кое било законски присутно на пазарот во последните пет години пред денот на објавувањето од членот 65 став (6) од овој закон и

- содржи податоци од кои може да се заклучи дека називот за кој е побарана заштита е генерички, во смисла на членот 58 став (1) од овој закон и

б) традиционалниот назив:

- не е во согласност со одредбите од членот 57 од овој закон,

- заштитата на предложениот традиционален назив би го загрозила опстојувањето на виното со целосен или делумно идентичен назив или трговска марка, кое било законски присутно на пазарот во последните пет години пред денот на објавувањето од членот 65 став (6) од овој закон и

- содржи податоци од кои може да се заклучи дека називот за кој е побарана заштитата е генерички, во смисла на членот 58 став (1) од овој закон.

(2) Приговорот од став (1) на овој член треба да биде образложен и поткрепен со докази кои ги потврдуваат наводите во приговорот.

(3) Министерството во управна постапка во рок од 15 дена од денот на приемот на

(1) Çdo person juridik ose fizik vendas ose i huaj i cili ka interes juridik ka të drejtë të paraqesë kundërshtim ndaj elaboratit për titullin gjeografik ose specifikimin për titullin tradicional deri në Ministri në afat prej 60 ditësh nga dita e publikimit nga neni 65 paragrafi (6) të këtij ligji, nëse:

a) emërtimi gjeografik:

- nuk është në përputhje me dispozitat e nenit 56 të këtij ligji;

- mbrojtja e emërtimit të propozuar gjeografik do të kërcënonte mbijetesën e verës me emërtim të plotë ose pjesërisht identike ose banderolës tregtare, e cila ishte e pranishme ligjërisht në treg në pesë vitet e fundit para ditës së publikimit nga neni 65 paragrafi (6) nga ky ligj dhe

- përmban të dhëna nga të cilat mund të konstatohet se titulli për të cilin kërkohet mbrojtja është gjenerike, në kuptim të nenit 58 paragrafi (1) të këtij ligji dhe

b) emërtimi tradicional:

- nuk është në përputhje me dispozitat e nenit 57 të këtij ligji,

- mbrojtja e emërtimit tradicional të propozuar do të kërcënonte mbijetesën e verës me emërtim të pësshëm ose të plotë identik ose banderolës tregtare, i cili ligjërisht ka qenë prezent në treg në pesë vitet e fundit para ditës së shpalljes nga neni 65 paragrafi (6) të këtij ligji dhe

- përmban të dhëna nga të cilat mund të konstatohet se emri për të cilin kërkohet mbrojtja është gjenerike, në kuptim të nenit 58 paragrafi (1) të këtij ligji.

(2) Kundërshtimi nga paragrafi (1) të këtij neni duhet të jetë i arsyetuar dhe i mbështetur me deshmi të cilët i vërtetojnë pretendimet në kundërshtim.

(3) Ministria në procedur administrative në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të kundërshtimit shqyrton nëse i njejti është parashtruar në kohë, nëse është parashtruar nga personi i autorizuar, nëse është i lejueshëm dhe nëse është i arsyetuar dhe

приговорот испитува дали истиот е навремено поднесен, дали е допуштен, дали е поднесен од овластено лице и дали е образложен и поткрепен со докази кои ги потврдуваат наводите во приговорот.

(4) Ненавремениот, недопуштениот, приговорот поднесен од неовластено лице и приговорот кој не е образложен и поткрепен со докази, овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака во рокот од став (3) на овој член ќе го отфрли со решение.

(5) Доколку приговорот не биде отфрлен, овластеното службено лице од Министерството во рок од пет дена од истекот на рокот од став (3) на овој член го доставува приговорот на разгледување до Стручната комисија од член 65 од овој закон.

(6) Стручната комисија ја разгледува основаноста на приговорот во рок од 15 дена од денот на приемот на приговорот и доколку приговорот е основан до поднесителот на приговорот и подносителите на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака доставува предлог за постигнување на спогодба во рок од 30 дена.

(7) Заинтересираните страни за постигнатата спогодба треба да достават информација до Стручната комисија во рокот од ставот (6) на овој член.

(8) Доколку заинтересираните страни не достават информација за постигната спогодба во рокот од 30 дена од ставот (6) на овој член, Стручната комисија во рок од 15 дена од истекот на рокот од ставот (6) на овој член до овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака доставува предлог за одбивање на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака

mbështetur me deshmi të cilët vërtetojnë pretendimet në kundërshtim.

4) I parakohshëm, i palejueshëm, kundërshtimi i parashtruar nga personi i paautorizuar dhe kundërshtimi që nuk është i arsyetur dhe mbështetet me prova, personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale në afat nga paragrafi (3) të këtij neni do ta refuzojë me vendim.

(5) Nëse kundërshtimi nuk refuzohet, personi zyrtari i autorizuar nga Ministria në afat prej pesë ditësh nga skadimi i afatit nga paragrafi (3) të këtij neni, ia paraqet kundërshtimin për shqyrtim Komisionit të eksperteve nga neni 65 të këtij ligji.

(6) Komisioni i ekspeteve e shqyrton vlefshmërinë e kundërshtimit në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të kundërshtimit dhe nëse kundërshtimi është i bazuar deri parashtruesi i kundërshtimit dhe parashtruesi i kerkëses për mbrojtjem e etiketës së origjinëse ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale paraqet propozim për arritjen e marrëveshjes në afat prej 30 ditëve.

(7) Palët e interesuara për marrëveshjen e arritur duhet të paraqesin informacion të Komisionit i eksperteve në afatin nga paragrafi (6) të këtij neni.

(8) Nëse palët e interesuara nuk paraqesin informacion për marrëveshjen e arritur në afat prej 30 ditësh nga paragrafi (6) të këtij neni, Komisioni i eksperteve në afat prej 15 ditësh nga skadimi i afatit nga paragrafi (6) të këtij neni, deri të personi zyrtarit i autorizuar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale dorëzon propozim për të refuzuar kërkesën për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale ose propozim për të refuzuar kundërshtimin si të pabazuar.

(9) Në bazë të propozimit nga paragrafi (8) të këtij neni në afat prej 15 ditësh nga dita e

или традиционална ознака или предлог за одбивање на приговорот како неоснован.

(9) Врз основа на предлогот од став (8) на овој член во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака донесува решение за одбивање на барањето за заштита или решение за одбивање на приговорот.

(10) Решенијата од ставовите (4) и (9) од овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(11) Против решението од став (4) на овој член и решенијата од став (9) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(12) Жалбата од став (11) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(13) Образецот за поднесување на приговор од ставот (1) на овој член и образецот за доставување на информација од спогодбената постапка од ставот (7) на овој член ги пропишува министерот.

Решение за заштита на ознака на потекло

pranimit të propozimit, personi zyrtarit i autorizuar nga Ministria që udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale, merr vendim për refuzimin e kërkesës për mbrojtje ose vendim për refuzimin e kundërshtimit.

(10) Vendimet nga paragrafët (4) dhe (9) të këtij neni mund të leshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike të cilët dorëzohen deri të profili i përdoruesit të personit juridik të Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(11) Kundër vendimit nga paragrafi (4) të këtij neni dhe kundër vendimeve nga parografi (9) të këtij neni, mund të parashtrohet ankesë deri të Komisioni shtetëror për vendimmarrje në procedurën administrative dhe procedurën e punësimit në shkallë të dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të vendimit.

(12) Ankesa nga paragrafi (11) të këtij neni mund të parashtrohet edhe në formë elektronike duke përdorur mjet për identifikim elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbime elektronike nga fushën e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(13) Formularin për parashtrimin e kundërshtimit nga paragrafi (1) të këtij neni dhe formularin për dorëzimin të informacionit nga procedura e zgjidhjes nga paragrafi (7) të këtij neni, e përcakton ministri.

Vendim për mbrojtjen e etiketës së origjinës
ose etiketës gjeografike ose etiketës
tradicionale
Neni 67

или географска ознака или
традиционална ознака
Член 67

(1) По разгледување на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака за кое не е донесено решение за одбивање по поднесен приговор согласно член 66 од овој закон, овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака на предлог на Стручната комисија во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот донесува решение за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака или решение за одбивање на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака.

(2) Решенијата од ставот (1) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(3) Решенијата од ставот (1) на овој член се конечни и извршни во управна постапка.

(4) Решението за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ во рок од 15 дена од денот на донесувањето на решението.

(5) Елаборатот за географскиот назив и спецификацијата за традиционалниот назив во рок од 30 дена по објавувањето на решението согласно ставот (4) на овој член се објавуваат на веб страницата на Министерството.

(1) Pas shqyrtimit të kërkesës për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale për të cilën nuk është miratuar vendim për refuzim pas kundërshtimit të parashtruar në pajtim me nenin 66 të këtij ligji, personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale me propozim të Komisionit të ekspertëve në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të propozimit miraton vendim për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale ose vendim për të refuzuar kërkesën për mbrojtjen etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale.

(2) Vendimet nga paragrafi (1) të këtij neni mund të leshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike të cilët dorëzohen deri të profilin i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime në përputhje me dispozitat nga fusha e administrativit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(3) Vendimet nga paragrafi (1) të këtij neni janë të formës së prerë dhe të ekzekutueshmë në procedurë administrative.

(4) Vendimi për mbrojtjen e etiketës së prejardhjes ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale shpallët në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit të vendimit.

(5) Elaborati për emrin gjeografik dhe specifikimi për emrin tradicional në afat prej 30 ditësh pas publikimit të vendimit në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni, publikohet në ueb faqen e Ministrisë.

Regjistrat e etiketave të origjinës, të
etiketave gjeografike dhe të etiketave
tradicionale
Neni 68

**Регистри на ознаки на потекло, на
географски ознаки и на традиционални
ознаки**
Член 68

- (1) Министерството води регистар на ознаки на потекло, регистар на географски ознаки и регистар на традиционални ознаки во електронска форма, кои се јавно достапни на веб страницата на Министерството.
- (2) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на ознака на потекло по службена должност во рок од 15 дена од денот на конечноста на решението за заштита на ознака на потекло, ознаката на потекло ја запишува во Регистарот на ознаки на потекло.
- (3) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на географска ознака по службена должност во рок од 15 дена од денот на конечноста на решението за заштита на географска ознака, географската ознака ја запишува во Регистарот на географски ознаки.
- (4) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за заштита на традиционална ознака по службена должност во рок од 15 дена од денот на конечноста на решението за заштита на традиционална ознака, традиционалната ознака ја запишува во Регистарот на традиционални ознаки.
- (5) Формата, содржината и начинот на водење на регистрите од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

**Организации за заштита на географски
називи и традиционални називи**
Член 69

- (1) Ministria drejtton Regjistrin e etiketave të origjinës, Regjistrin e etiketave gjeografike dhe Regjistrin e etiketave tradicionale në formë elektronike, të cilat kanë qasje publike në ueb faqen e Ministrisë.
- (2) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës së origjinës sipas detyrës zyrtare në afat prej 15 ditëve nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit për mbrojtjen e etiketës së origjinës, etiketën e origjinës e regjistrojnë në Regjistrin e etiketave të origjinës.
- (3) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës gjeografike sipas detyrës zyrtare në afat prej 15 ditësh nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit për mbrojtjen e etiketës gjeografike, etiketën gjeografike e shënon në Regjistrin e etiketave gjeografike.
- (4) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili e udhëheq procedurën për mbrojtjen e etiketës tradicionale sipas detyrës zyrtare në afat prej 15 ditësh nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit për mbrojtjen e etiketës tradicionale, etiketën tradicionale e shënon në Regjistrin e etiketave tradicionale.
- (5) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e udhëheqjes së regjistrave nga paragrafi (1) të këtij neni, e përcakton ministri.

Organizatat për mbrojtjen e emërtimeve
gjeografike dhe të emërtimeve tradicionale
Neni 69

- (1) Organizatat për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale janë shoqata të prodhuesve të verës dhe

(1) Организации за заштита на географски називи и традиционални називи се здруженија на производители на вино и производители на винско грозје кои се формираат посебно за секој географски назив и традиционален назив и кои се признаени од Министерството како организација за заштита на географски називи и традиционални називи.

(2) Здруженијата од ставот (1) на овој член можат да бидат признаени како организации за заштита на географски називи и традиционални називи ако:

- се регистрирани согласно Законот за здруженија и фондации;
- унапредувањето на производството на винското грозје и вино со географски назив се цели на здружението уредени како такви во статутот на здружението;
- во истото членуваат производители на вино кои произведуваат најмалку 51% од вкупното произведено вино во заштитената географска област за која бараат признавање, како просек од две последни производни години,

- во истото членуваат производители на винско грозје кои обработуваат најмалку 30% од вкупната површина на лозови насади во заштитената ознака на потекло односно 20% од вкупната површина на лозови насади во заштитената географска ознака за која бараат признавање и

- физичките и правните лица од алинеите 3 и 4 на овој став се запишани во Регистарот на производители на вино и/или во Единствениот регистар на земјоделски стопанства како производители на винско грозје.

(3) Барање за признавање на здружение како организација за заштита на географски називи и традиционални називи се поднесува до Министерството во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски

prodhuesve тे rrushit те verës те cilët formohen veçmas për secilin emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional dhe të cilat nga Ministria janë të njojur si organizatë për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimet tradicionale.

(2) Shoqatat nga paragrafi (1) të këtij nenii mund të njihen si organizata për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale, nëse:

- janë të regjistruar sipas Ligjit për shoqata dhe fondacione;
- avancim të prodhimit të rrushit të verës dhe verës me emërtim gjeografik janë qëllimet e shoqatës të rregulluara si të tillë në statutin e shoqatës;
- në të njejtën antarson prodhuesit e verës që prodrojnë të paktën 51% të verës totale të prodhuar në zonën e mbrojtur gjeografike për të cilën ata kërkojnë njojen, si një mesatare e dy viteve të fundit të prodhimit;
- në të njejtën antarson prodhuesit rrushit të verës që kultivojnë të paktën 30% të sipërfaqes totale të vreshtave në etiketën e mbrojtur të origjinës, gjegjësishtë 20% të sipërfaqes totale të vreshtave në etiketën e mbrojtur gjeografike për të cilin ata kërkojnë njojen dhe
- personat fizikë dhe juridikë nga alinejet 3 dhe 4 të këtij parografi janë të regjistruar në Regjistrin e Prodhuesve të Verës dhe/ose në Regjistrin e Vetëm të Ekonomive Bujqësore si prodhues të rrushit të verës.

(3) Kërkesa për njojen shoqatës si organizatë për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale parashtronhet deri të Ministria në formë letre ose elektronike me përdorim të mjeteve të identifikimit elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose përmes një ndërmjetësuesi për shërbimet administrative në mënyrë elektronike pranë Ministrisë, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit

услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Кон барањето од ставот (3) на овој член се доставуваат и докази за исполнување на условите од ставот (2) на овој член и тоа:

- тековна состојба на здружението издадена од Централен регистар на Република Северна Македонија не постар од еден месец;

- статут на здружението;
- список на производителите на вино кои членуваат во здружението со количини на произведено вино во последните две производни години;

- список на производителите на винско грозје кои членуваат во здружението со површини кои ги обработуваат за производство на винско грозје во последните две производни години и

- изјава заверена на нотар под материјална и кривична одговорност на одговорното лице на здружението за веродостојност на податоците од списоците од алинеите 3 и 4 на овој став.

(5) Доколку кон барањето не е доставен доказот од став (4) алинеја 1 на овој член, овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за признавање на здружението е должно по службена должност да го побара од Централен регистар на Република Северна Македонија во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(6) Овластеното службено лице од Централен регистар на Република Северна Македонија од кој е побаран доказот од став (4) алинеја 1 на овој член е должно истиот да го достави до Министерството во електронска форма преку Националната платформа за интероперабилност согласно прописите

elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(4) Drejt kerkësës nga paragrafi (3) të këtij nenii parashtron dëshmire për plotësimin e kushteve nga paragrafi (2) të këtij nenii, dhe atë:

- gjendja aktuale e shoqatës e lëshuar nga Regjistri Qendror në Republikën e Maqedonisë së Veriut jo më e vjetër se një muaj;
- statusi i shoqatës;
- lista e prodhuesve te veres te cilet jane antarë te shoqatës me sasi të prodhua te verës në dy vitet e fundit;
- lista e prodhuesve të verës së rrushit te cilet janë antarë të shoqatës me sipërfaqe të cilët i përpunojn për prodhimin e rrushit të verës në dy vitete e fundit të prodhimit dhe
- deklarata e notarizuar nen përgjegjësi materiale dhe penale të personit përgjegjës për shoqatën për besueshmërinë e të dhënavë nga listat e alinejëve 3 dhe 4 të këtij paragrafi.

(5) Nëse ndaj kérkesës nuk është dorëzuar dëshmia nga paragrafi (4) alinea 1 të këtij nenii personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i cili udhëheq procedurën për njohjen e shoqatës është i obliguar sipas detyrës zyrtare ta kérkojë nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut në afat prej tre ditësh nga dita e pranimit të kérkesës.

(6) Personi zyrtari i autorizuar nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut, nga i cili i është kérkuar dëshmia nga paragrafi (4) alinea 1 të këtij nenii, është i obliguar të dorëzojë deri të Ministrisa në formë elektronike përmes Platformës nationale për ndërveprueshmëri në pajtim me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike në afat prej tre ditëve nga dita e pranimit të kérkesës nga paragrafi (5) të këtij nenii.

(7) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria i

од областа на електронското управување и електронските услуги во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член.

(7) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката ја утврдува исполнетоста на условите од став (2) алинеи 3 и 4 на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од став (3) на овој член, врз основа на споредување на податоците од списоците од став (4) алинеи 3 и 4 на овој член со податоците обезбедени од службени регистри кои се водат во Министерството односно извештаите кои се доставуваат до Министерството согласно закон.

(8) Овластеното службено лице од Министерството во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од став (3) на овој член, одлучува со решение за признавање на организација за заштита на географски називи и традиционални називи или со решение за одбивање на барањето.

(9) Решенијата од став (8) на овој член може да бидат издадени и во форма на електронски документи кои се доставуваат до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(10) Против решенијата од став (8) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(11) Жалбата од став (10) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски

cili udhëheq procedurën e përcakton përbushjen e kushteve nga paragrafi (2) alinejët 3 dhe 4 të këtij neni në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (3) të këtij neni, në bazë të krahasimit të të dhënavët nga listat nga paragrafi (4) alinejët 3 dhe 4 të këtij neni me të dhënat e siguruara nga regjistrat zyrtarë të cilët udhëhiqen në Ministri, gjegjësisht raportet të cilët dorëzohen deri të Ministria në pajtim me ligjin.

(8) Personi zyrtari i autorizuar nga Ministria në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (3) të këtij neni, vendos me vendim për njohjen e organizatës për mbrojtjen e emërtimit gjeografik dhe emërtimit tradicional ose me vendim për refuzimin e kërkesës.

(9) Vendimet nga paragrafi (8) të këtij neni mund të lëshohen edhe në formë të dokumenteve elektronike që dorëzohen deri të profili i personit juridik përdorues të Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose në Një pikë për shërbimet, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrativit elektronik dhe shërbimeve elektronike, identifikimi elektronik dhe shërbime konfidenciale.

(10) Kundër vendimeve nga paragrafi (8) të këtij neni mund të parashtrohet ankesë deri të Komisionit Shtetëror për vendimmarrje në procedurën ligjore dhe në procedurën e marrëdhënieς së punës në shkallën e dyte në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(11) Ankesa nga paragrafi (10) të këtij neni mund të dorëzohet edhe në formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike në përputhje me dispozitat nga fusha e administrativit elektronik dhe shërbimeve elektronike, identifikimi elektronik dhe shërbime konfidenciale.

услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(12) Признатите организации за заштита на географски називи и традиционални називи согласно овој закон се грижат за:

- унапредување на производството на винско грозје и вино со географски назив,
- информирање на потрошувачите,
- целосно заштитување на интересите на корисниците на ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака и
- спроведување на активности предвидени во елаборатот за заштита на ознака на потекло или географска ознака и/или во спецификацијата за традиционалната ознака.

(13) За реализација на надлежносите од став (12) на овој член организацијата наплаќа годишен надоместок од членовите на организацијата и од корисниците на ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака кои не се членови на организацијата, утврден во статутот на организацијата.

(14) Надоместокот од став (13) на овој член се утврдува по листар верифицирано вино со ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака.

(15) Надоместокот од став (14) на овој член за корисниците на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака кои не се членови на организацијата е во висина од најмногу 90% од утврдениот надоместок.

Решение за престанување на важењето
на решението за признавање на
организација за заштита на географски
називи и традиционални називи

Член 70

(1) Одговорното лице на организацијата за заштита на географски називи и

(12) Organizata e njohura për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale në përputhje më këtë ligj, kujdeset për:

- avancimin i prodhimit të rrushit të verës dhe verës me emërtim gjeografik;
- informimi i konsumatorit;
- mbrojtje e plotë e interesave të përdoruesve të etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale dhe
- zbatimi i aktiviteteve të parashikuara në elaboratin për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike dhe/ose në specifikimin për etiketën tradicionale.

(13) Për realizimin e kompetencave nga parografi (12) të këtij neni, organizata benë pagesë vjetore nga anëtarët e organizatës dhe nga përdoruesit e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicional të cilët nuk janë anëtarë të organizatës, të përcaktuar në statutin e organizata.

(14) Pagësa nga parografi (13) të këtij neni përcaktohet për litër verë e verifikuar me etiketën e origjinës ose etiketën gjeografike ose etiketën tradicionale.

(15) Pagësa nga parografi (14) të këtij neni për përdoruesit e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale të cilët nuk janë anëtarë të organizatës është më lastësi më shumë se 90% së pagësa e vendosur.

Vendim për ndalimin e vlefshmërisë së vendimit për njohjen e organizatës për mbrojtjen e emërtimit gjeografik dhe emërtimit tradicional

Neni 70

(1) Personi përgjegjës i organizatës për mbrojtjen e emërtimit gjeografik dhe emërtimit tradicional çdo vit, më së voni deri më 30 Shtator, deri në Ministri dorëzon deklaratë nën përgjegjësinë materiale dhe penale, më të cilën vërteton se plotëson kushtet për njohjen e organizatës për

традиционални називи секоја година најдоцна до 30 септември до Министерството доставува изјава под материјална и кривична одговорност со која потврдува дека ги исполнува условите за признавање на организацијата за заштита на географски називи и традиционални називи.

(2) Овластеното службено лице од Министерството со решение го престанува важењето на решението за признавање на организацијата за заштита на географски називи и традиционални називи на здружението кое престанало да ги исполнува условите за признавање, кое не ја доставило изјавата од став (1) на овој член, кое поднело барање за престанување на организацијата за заштита на географски називи и традиционални називи или кое било признато врз основа на неверодостојни податоци или докази.

(3) Решението од став (2) на овој член се донесува во рок од 15 дена од:

- денот кога е доставен записник од извршен инспекциски надзор во кој е констатирано дека здружението престанало да ги исполнува условите за признавање,
- истекот на рокот од ставот (1) на овој член за доставување на изјавата,
- поднесувањето на барањето за престанување на организацијата за заштита на географски називи и традиционални називи

- приемот на акт од државен орган со кој е утврдена неверодостојност на податоците или доказите врз основа на кои е извршено признавањето.

(4) Решението од став (2) на овој член може да биде издадено и во форма на електронски документ кој се доставува до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на

mbrojtjen e emërtimit gjeografik dhe emërtimit tradicional.

(2) Personi zyrtarit i autorizuar nga Ministria më vendim e pushon vlefshmérinë e vendimit për njohjen e organizatës për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale të shoqatës e cila ka ndaluar së përbushur kushtet për njohje, e cila nuk ka dorëzuar deklaratën nga parografi (1) të këtij neni, e cila ka dorëzuar kërkesë për ndërprerjen e organizatës për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale ose kushdo të jetë njohur në bazë të jobesueshmërisë së të dhënavë apo dëshmive.

(3) Vendimi nga parografi (2) të këtij neni miratohet në afat prej 15 ditësh nga:

- dita kur është dorëzuar procesverbal nga Inspektimi mbikqyres i kryer, në të cilin është konstatuar se shoqata ka ndaluar së plotësuar kushtet për njohje;
- skadimi i afatit nga parografi (1) të këtij neni për dorëzimin e deklaratës;
- parashtrimi i kërkesës për ndërprerjen e organizatës për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe emërtimeve tradicionale dhe
  - pranimi i akti nga organi shtetëror, më të cilin është vërtetuar mosbesueshmëria e të dhënavë ose dëshmive në bazë të së cilës është bërë njohja.

(4) Vendimi nga parografi (2) të këtij neni mund të lëshohen edhe në formë të dokumentit elektronik i cili dorëzohet deri të profili i personit juridik përdorues të Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose në një pikë për shërbimet, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimi elektronik dhe shërbime konfidenciale.

(5) Kundër vendimit nga parografi (2) të këtij neni, mund të parashtronhet ankesë deri të Komisioni Shtetëror për vendimmarrje në

електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(5) Против решението од став (2) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Жалбата од став (5) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Корисници на ознаки

Член 71

(1) Ознаката на потекло и географската ознака од членот 56 од овој закон и традиционалната ознака од членот 57 од овој закон може да ги користи секој субјект кој го произведува виното во согласност со елаборатот или спецификацијата од член 63 од овој закон.

(2) Поединечниот производител на вино од членот 62 став (2) од овој закон и групата на производители на вино од членот 62 став (1) од овој закон кои поднеле барање за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака согласно овој закон, односно секој нејзин член кој ја поминал постапката на верификација на соодветноста на виното со елаборатот и/или спецификацијата, во рок од 30 дена од верификацијата, со решение донесено од овластеното службено лице од Министерството се запишува како корисник во Регистар на ознаки на потекло, Регистар на географски оznаки и Регистар на традиционални ознаки.

(3) Секој нов производител на вино и/или преработувач на винско грозје, се

procedurën ligjore дhe нё procedurën e punësimit tё shkallës sё dytё нё afat prej 15 ditësh nga ditëna pranimit tё vendimit.

(6) Ankesa nga paragrafi (5) tё këtij neni mund tё parashtrohet edhe нё formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional pёr Shërbimet Elektronike нё përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikim elektronik dhe shërbime konfidenciale.

Përdorues tё etiketave

Neni 71

(1) Etiketa e origjinës dhe etiketa gjeografike nga neni 56 tё këtij ligji dhe etiketa tradicionale nga neni 57 tё këtij ligji, mund t'i përdorë çdo subjekt i cili e prodhon verën нё përputhje me elaboratin ose specifikimin nga neni 63 tё këtij ligji.

(2) Prodhuesi individual i verës nga neni 62 paragrafi (2) tё këtij ligji dhe grapi i prodhuesve tё verës nga neni 62 paragrafi (1) tё këtij ligji, tё cilët kanë parashtruar kérkesë pёr mbrojtjen e etiktës sё origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale нё përputhje me këtë ligj, gjegjësisht secil anëtarë i saj që e ka kaluar procedurën e verifikimit tё përshtatshmërisë sё verës me elaboratin dhe/ose specifikimin, нё afat prej 30 ditëve nga verifikimi, me vendim tё miratuar nga personi zyrtar i autorizuar nga Ministria, regjistrohet si shfrytëzues нё Regjistrin e etiketave tё origjinës, Regjistrin e etiketave gjeografike dhe Regjistrin e etiketave tradicionale.

(3) Çdo prodhues i ri i verës dhe/ose përpunues i rrushit tё verës, regjistrohet si përdorues нё regjistrin përkatës nga paragrafi (2) tё këtij neni me vendim tё miratuar nga personi zyrtar i autorizuar nga Ministria нё afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit tё kérkesës sё parashtruar нё formë

запишува како корисник во соодветниот регистар од ставот (2) на овој член со решение донесено од овластеното службено лице од Министерството во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето поднесено во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги, заедно со доказ за исполнување на условите од ставот (1) на овој член.

(4) Доколку од страна на телата за верификација од членот 80 став (3) од овој закон се утврди дека производството на виното не е во согласност со елаборатот или спецификацијата од член 63 од овој закон, овластеното службено лице од Министерството во рок од 15 дена од денот на приемот на доказите дека производството на виното не е во согласност со елаборатот или спецификацијата, донесува решение за бришење на субјектот од Регистарот од ставот (2) на овој член.

(5) Против решението од став (4) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Жалбата од став (5) на овој член може да биде поднесена и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

letre ose formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose përmes ndërmjetësuesit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimi elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, së bashku me dëshmi për plotësimin e kushteve nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Përderisa nga ana organeve verifikuese nga neni 80 paragrafi (3) të këtij ligji është përcaktuar se prodhimi i verës nuk është në përputhje me elaboratin ose specifikimin nga neni 63 të këtij ligji, personit zyrtar i autorizuar nga Ministria në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të dëshmive se prodhimi i verës nuk është në përputhje me elaboratin ose specifikimin, miraton vendim për fshirjen e subjektit nga Regjistri nga paragrafi (2) të këtij ligji.

(5) Kundër vendimit nga paragrafi (4) i këtij neni, mund të parashtrohet ankesë deri të Komisioni shtetëror për vendimmarrje në procedurë administrative dhe në procedurën e punësimit të shkallës së dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të vendimit.

(6) Ankesa nga paragrafi (5) të këtij neni mund të parashtrohet edhe në formë elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbime Elektronike në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

Ndryshimi dhe plotësimi i elaboratit dhe specifikimit
Neni 72

Изменување и дополнување на елаборатот и спецификацијата

Член 72

(1) Групата на производители на вино и/или поединечниот производител на вино кои ги исполнуваат условите од членот 62 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон и кои имаат интерес, како и признатите организации за заштита на географски називи и традиционални називи од член 69 од овој закон можат да поднесат барање во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги, за одобрување на изменување и дополнување на:

- елаборатот од членот 63 став (1) од овој закон со цел да се измени содржината на елаборатот во однос на било која од точките наведени во членот 63 став (2) од овој закон и

- спецификацијата од членот 63 став

(3) од овој закон со цел да се измени содржината на спецификацијата во однос на било која од точките наведени во членот 63 став (4) од овој закон.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член особено содржи:

- повикување на заштитениот назив на кој се однесува изменувањето/дополнувањето,

- име на подносителот на барањето и опис на правниот интерес на барателот,

- детален опис и специфичните причини за секоја од предложените изменувања/дополнувања,

- соодветно изменет и консолидиран

(1) Grupi i prodhuesve të verës dhe/ose prodhuesi individual i verës të cilët i plotësojnë kushtet nga neni 62 paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij ligji dhe të cilët kanë interes, si dhe organizatat e njohura për mbrojtjen e emërtimeve gjeografike dhe tradicionale nga neni 69 të këtij ligji mund të paraqesin kërkesë në formë letre ose elektronike duke përdorur mjet identifikimi elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose përmes ndërmjetësit për shërbime administrative në mënyrë elektronike në Ministrisë, në përputhje me rregulloret nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale, për miratimin e ndryshimit dhe plotësimit në:

- elaborati nga neni 63 parografi (1) të këtij ligji me qëllim për të ndryshuar përbajtjen e elaboratit në lidhje me ndonjëren nga pikat e renditura në nenin 63 parografi (2) të këtij ligji dhe
- specifikimin nga neni 63 parografi (3) të këtij ligji me qëllim për të ndryshuar përbajtjen e specifikimit në lidhje me ndonjëren nga pikat e renditura në nenin 63 parografi (4) të këtij ligji.

(2) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni veçanërisht përmban:

- referencë të titullit të mbrojtur të cilil i referohet ndryshimi/ plotësimi;
- emri i parashtruesit të kërkesës dhe përshkrimi e interesit juridik të kërkuesit;
- përshkrim i detajuar dhe arsyet specifike për secilin nga ndryshimet/plotësuara e propozuara;
- ndryshim dhe konsolidim i duhur i elaboartit ose specifimit dhe
- raporti narativ për recensionin e kryer në elaboratin e konsoliduar ose specifikim, më propozim për pranimin ose mospranimin e kërkesës.

елaborат или спецификација и
- наративен извештај за извршена рецензија на консолидираниот елaborат или спецификација, со предлог за прифаќање или неприфаќање на барањето.

(3) Доколку бараните изменувања и дополнувања од ставот (1) алинеја 1 на овој член вклучуваат една или повеќе изменувања и дополнувања на елаборатот од членот 63 став (1) од овој закон или спецификацијата од членот 63 став (3) од овој закон за барањето за изменување и дополнување се применува постапката од членовите 62, 63, 64, 65, 66 и 67 од овој закон.

(4) Доколку изменувањето и дополнувањата од ставот (1) алинеја 1 на овој член немаат влијание на содржината на елаборатот од членот 63 став (1) од овој закон или спецификацијата од членот 63 став (3) од овој закон, врзластеното службено лице од Министерството, врз основа на барањето од ставот (1) на овој член и предлогот за прифаќање или неприфаќање на бараните изменувања и дополнувања од стручната комисија, одлучува со решение без примена на постапката од членот 65 став (6) од овој закон.

(5) Решението од став (4) на овој член може да биде издадено и во форма на електронски документ кој се доставува до профилот на правното лице корисник на Националниот портал за електронски услуги или во Една точка за услуги, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(6) По исклучок од ставот (4) на овој член, доколку Министерството, врз основа на податоци со кои располага по службена должност од службени бази и регистри кои ги води, смета дека предложените изменувања и дополнувања значајно ќе влијаат на елаборатот од членот 63 став

(3) Нëse ndryshimet dhe plotësimet e kërkua nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni përfshijnë një ose më shumë ndryshime dhe plotësime në elaboratin nga neni 63 paragrafi (1) të këtij ligji ose specifikimin nga neni 63 paragrafi (3) të këtij ligji për kërkesën për ndryshimin dhe plotësimin zbatohet procedura nga nenet 62, 63, 64, 65, 66 dhe 67 të këtij ligji

(4) Nëse ndryshimet dhe plotësimet nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni nuk kanë ndikim në përbajtjen e elaboratit nga neni 63 paragrafi (1) të këtij ligji ose specifikimin nga neni 63 paragrafi (3) të këtij ligji, personi zyrtar i autorizuar nga Ministria, në bazë të kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni dhe propozimin për pranimin ose mospranimin e ndryshimeve dhe plotësimeve të kërkua nga komisioni i eksperteve, vendos me vendim pa zbatuar procedurën nga neni 65 paragrafi (6) të këtij ligji.

(5) Vendimi nga paragrafi (4) të këtij neni mund të lëshohet edhe në formë të dokumentit elektronik i cili dorëzohe deri të profili i personit juridik përdorues i Portalit Nacional për Shërbime Elektronike ose në një pikë për shërbime, në përputhje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimit elektronik dhe shërbimeve konfidenciale.

(6) Me përjashtim nga paragrafi (4) të këtij neni, nëse Ministria në bazë të të dhënavë e cila disponon sipas detyrës zyrtare nga bazat e të dhënavë zyrtare dhe registrat që i udhëheq, konsideron se ndryshimet dhe plotësimet e propozuara do të ndikojnë dukshëm në elaboratin nga neni 63 paragrafi (1) të këtij ligji ose specifikimi nga neni 63 paragrafi (3) të këtij ligji, mund të zbatuje procedurë me aplikimin e neneve 62, 63, 64, 65, 66 dhe 67 të këtij ligji.

(7) Nëse ndryshimet dhe plotësimet nga

(1) од овој закон или спецификацијата од членот 63 став (3) од овој закон, може да спроведе постапка со примена на членовите 62, 63, 64, 65, 66 и 67 од овој закон.

(7) Доколку изменувањата и дополнувањата од ставот (1) на овој член се однесуваат на привремена промена поради задолжителни санитарни или фитосанитарни мерки изречени или превземени од страна на надлежните органи, како и изменувања и дополнувања поврзани со природни катастрофи или неповољни временски услови, утврдени од страна на надлежен орган, нема да се применува постапката од членот 65 став (6) од овој закон.

(8) Начинот на поднесување на барањето, како и формата и содржината на образецот на барањето за изменување и дополнување на елаборатот односно спецификацијата ги пропишува министерот.

(9) Кончното решение за изменување и дополнување за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака во рок од 15 дена од денот на донесувањето се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(10) Изменувањата и дополнувањата на елаборатот за ознака на потекло или географска ознака и спецификацијата за традиционална ознака во рок од 15 дена од денот на донесувањето на решението за изменување и дополнување за заштита на ознаката на потекло или географската ознака или традиционална ознака се објавуваат на веб страницата на Министерството.

Поништување на решението за заштита на ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака

Член 73

(1) Овластеното службено лице од Министерството донесува решение за

paragrafi (1) тë këtij nen i referohen ndryshimit të përkohshëm për shkak të masave sanitare të detyrueshme ose masave fitosanitare të ashtuquajtara ose të ndërmarra nga organet kompetente, si dhe ndryshimet dhe plotësimet lidhur me fatkeqësitet natyrore ose kushtet e pafavorshme atmosferike të përcaktuar nga organi kompetent, nuk do të aplikohet procedura nga nen 65 paragrafi (6) të këtij ligji.

(8) Mënyra e paraqitjes së kërkesës, si dhe forma dhe përbajtja e formularit të kërkesës për ndryshimin dhe plotësimin e elaboratit, përkatesisht specifikimin, gjegjësisht specifikimin e përcakton ministri.

(9) Vendimi përfundimtar për ndryshimin dhe plotësimin e mbrojtjes së emërtimit të origjinës ose të etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

(10) Ndryshimet dhe plotësimet të elaboratit për etiketës së origjinës ose etiketës gjeografik dhe specifikimin për etiketim tradicional në afat prej 15 ditëve nga miratimi i vendimit për ndryshimin dhe plotësimin e mbrojtjes së etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale publikohen në ueb faqen e internetit të Ministrisë.

Anulimi i vendimit për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale
Neni 73

(1) Personi zyrtar i autorizuar nga Ministria merr vendim për anulimin e vendimit për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose vendimit për mbrojtjen e etiketës tradicionale, nëse Ministria sipas detyrës zyrtare verteton se ne shtatë vjet rresht më etiketën e origjinës ose etiketën gjeografike ose etiketën tradicional nuk ka

поништување на решението за заштита на ознака на потекло или географска ознака или решението за заштита на традиционална ознака, доколку

Министерството по службена должност утврди дека во последователни седум години со ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака нема ставено вино во промет или утврди дека ознаката на потекло или географската ознака или традиционалната ознака се регистрирани спротивно на овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, решението за заштита на ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака со решение на овластеното службено лице од Министерството може да биде поништено и доколку се утврди дека виното со ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака не може да биде произведено во постапка и начин утврдени согласно овој закон.

(3) Барање за поништување на решението за заштита согласно став (2) на овој член може да поднесе домашно или странско правно или физичко лице кое има правен интерес, во хартиена форма или во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги или преку посредник за административни услуги по електронски пат во Министерството, согласно прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Барањето од ставот (3) на овој член содржи:

- повикување на заштитениот назив на кое се однесува барањето,

- името и презимето или називот и податоците за контакт на физичкото или правното лице кои сакаат да ја поништат заштитата,

lëshuar verë ne tregtim ose vertëton se etiketimi i origjinës ose etiketimi gjeografik ose etiketimi tradicional janë regjistruar në kundërshtim me këtë ligj.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij nenii, vendimi për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose të etiketës gjeografik ose etiketës tradicionale me vendim të personit zyrtar të autorizuar nga Ministria mund të anulohet nëse vertëtohet se vera me etiketim të origjinës ose etiketim gjeografik ose etiketim tradicional nuk mund të prodhohet më procedurë dhe mënyrë të përcaktuar në pajtim me këtë ligj.

(3) Kërkesën për anulimin e vendimit për mbrojtje në pajtim me paragrafin (2) të këtij nenii mund ta paraqesë personi juridik ose fizik vendor ose i huaj i cili ka interes juridik, në formë të letrés ose në formë elektronike me përdorim të mjeteve për identifikimit elektronik përmes Portalit Nacional për Shërbimet Elektronike ose përmes ndërmjetësit për shërbimet administrative në mënyrë elektronike në Ministri, në përpunje me dispozitat nga fusha e administrimit elektronik dhe shërbimeve elektronike dhe nga fusha e dokumenteve elektronike, identifikimi elektronik dhe shërbimet konfidenciale.

(4) Kërkesa nga parografi (3) të këtij nenii përbën:

- thirje në titullin e mrojtur i cili i referohet kërkesës;
- emri dhe mbiemri ose titull dhe të dhenat për kontakt të personit fizik ose juridik të cilët dëshirojnë të anulojë mbrojtjen;
- përshkrimi i interesit juridik të personit fizik ose juridik të cilët dëshirojnë të anulojë mbrojtjen;
- shkaqet për anulimin e mbrojtjes;
- detaje për faktet, dëshmitë dhe arsyetimi si mbështetje të kërkesës për anulim dhe
- përmisim publik ose raport narativ nga

- опис на правниот интерес на физичкото или правното лице кое сака да ја поништи заштитата,

- основите за поништување на заштитата,

- детали за фактите, доказите и објашњение како поддршка на барањето за поништување и

- јавна исправа или наративен извештај од рецензионата комисија формирана согласно член 64 од овој закон за потврдување на основите за поништување.

(5) На барањето од став (4) на овој член се применува постапката од член 65 ставови (4) и (5) од овој закон.

(6) Заинтересираното домашно или странско правно или физичко лице кое има правен интерес има право да поднесе приговор до Министерството во рокот од 60 дена за јавен увид во барањето за поништување на заштитата.

(7) На постапката по приговор се применуваат одредбите од членот 66 од овој закон.

(8) Формата, содржината и начинот на поднесување на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

(9) Решението за поништување на решението за заштита на ознака на потекло или географска ознака и решението за поништување на решението за заштита на традиционална ознака, во рок од 15 дена од денот на донесувањето се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Министерството.

Трошоци Член 74

(1) Трошоците во постапката за заштита на ознаката на потекло, географската ознака и традиционалната ознака се на товар на подносителот на барањето и се во висина на реално направените трошоци за спроведување на постапката.

(2) Трошоците од ставот (1) на овој член

komision recenzues i formuar në përputhje me nenin 64 të këtij ligji për të vërtetuar shkaqet e anulimit.

(5) Për kërkesën nga paragrafi (4) të këtij neni aplikohet procedura nga neni 65 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji

(6) Personi fizik ose juridik i interesuar vendor ose i huaj, i cili ka interes juridik, ka të drejtë t'i paraqesë kundërshtim deri të Ministri në afat prej 60 ditësh për inspektim publik për anulimin e mbrojtjes.

(7) Në procedurën sipas kundërshtimit aplikohen dispozitat e nenit 66 të këtij ligji.

(8) Forma, përbajtja dhe mënyra e parashimit të kërkesës nga paragrafi (3) të këtij neni e përcakton Ministri.

(9) Vendimi për anulimin e vendimit për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike dhe vendimi për anulimin e vendimit për mbrojtjen e etiketës tradicionale në afat prej 15 ditëve nga dita e miratimit publikohet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e Ministrisë.

Shpenzimet Neni 74

(1) Shpenzimet në procedurën për mbrojtjen të etiketës së origjinës, etiketës gjeografike dhe etiketës tradicionale janë në ngarkesë të parashtruesit të kërkesës dhe në lartësi të shpenimeve të bëra reale për zbatimin e procedurës.

(2) Shpenzimet nga paragrafi (1) të këtij neni i përcakton Ministri.

Mbrojtja e emrave gjeografikë dhe emrave tradicionalë Neni 75

ги пропишува министерот.

Заштита на географските називи и
традиционалните називи

Член 75

(1) Географските називи и вината кои истите ги употребуваат во согласност со овој закон се заштитени од:

- нивно директно или индиректно комерцијално користење за вина кои не се опфатени со заштитата, доколку тие вина се слични со вината кои се заштитени под тие називи или доколку со користење на тој назив се искористува угледот на заштитениот назив,
  - злоупотреба, имитирање, па дури и ако е означено вистинското потекло на виното или ако називот на виното е преведен или ако му е додаден израз сличен на „стил“, „вид“, „метод“, „произведен како во“, „имитација“, „со вкус на“ или сл.;
  - употреба на лажна ознака или ознака која ги доведува во заблуда потрошувачите во однос на изворот, потеклото, природата или значајните карактеристики на виното во која било фаза од маркетингот или на внатрешното или надворешното пакување, на рекламиониот материјал или на документите што се однесуваат на односното вино, како и на пакувањето на вино во контејнер што може да пренесе погрешен впечаток за потеклото и
  - се друго или која било друга практика што може да ги доведе во заблуда потрошувачите во однос на вистинското потекло на виното.
- (2) Географските називи не можат да станат генерички називи.
- (3) Традиционалните називи се заштитени од:
- злоупотреба или користење кое може да ги доведе во заблуда потрошувачите, вклучително и кога му е додаден израз сличен на „стил“, „вид“, „метод“, „произведен како во“, „имитација“, „со вкус на“ или сл.,

(1) Emrat gjeografikë dhe verërat të cilët i përdorin në pajtim me këtë ligj janë të mbrojtur nga:

- përdorimi i tyre tregtar i drejtpërdrejtë ose indirekt për verërat të cilët nuk janë përfshirë nga mbrojtja, nëse ato verëra janë të ngashme me verërat të cilët mbrohen me ato emra ose nëse me përdorimin e atij emri shfrytëzohet reputacioni i emrit të mbrojtur;
- abuzim, imitim, edhe nëse tregohet origjina e vërtetë e verës ose nëse emri i verës përkthehet ose nëse i shtohet një shprehje e ngashme me "stil", "lloj", "metodë", "prodhuar si në", "imitim", "më shije si" ose të ngashme;
- përdorimi i një etikete false ose një etikete e cila mashtron konsumatorët në lidhje burimin, origjinën, natyrën ose karakteristikat e rëndësishme të verës në se cilën fazë të marketingut ose në paketimin e brendshëm ose të jashtëm, në materialin reklamues ose në dokumentet që kanë të bëjnë me verën në fjalë, si dhe në paketimin e verës në një enë që mund të cilat mund të përcjellin një përshtypje të gabuar të originës dhe
- më tjetër ose çdo praktikë tjetër që mund të mashtrojë konsumatorët në lidhje me origjinën e vërtetë të verës.

(2) Emrat gjeografikë nuk mund të bëhen emra gjenerikë.

(3) Emrat tradicionalë mbrohen nga:

- keqpërdorim ose përdorim që mund të mashtrojë konsumatorët, duke përfshirë dhe kur i shtohet një shprehje e ngashme me "stili", "lloji", "metodë", "prodhuar si në", "imitim", "me shije të" ose të ngashme,
- përdorimi i një etikete të rreme ose një etikete që mashtron konsumatorët në lidhje me natyrën ose karakteristikat e rëndësishme të verës në çdo fazë të marketingut ose në paketimin e brendshëm ose të jashtëm, në materialin reklamues ose në dokumentet që kanë të bëjnë me verën në fjalë, si dhe në paketimin e verës në një

- употреба на лажна ознака или ознака која ги доведува во заблуда потрошувачите во однос на природата или значајните карактеристики на виното во која било фаза од маркетингот или на внатрешното или надворешното пакување, на рекламиот материјал или на документите што се однесуваат на односното вино, како и на пакувањето на виното во контејнер што може да пренесе погрешен впечаток за потеклото и - се друго или која било друга практика што може да ги доведе во заблуда потрошувачите дека виното се квалификува за традиционален назив.

(4) Во случај ако употребата на географски називи и традиционални називи не е во согласност со овој закон, Министерството и Државниот инспекторат за земјоделство по службена должност или по барање на заинтересирана страна, ги преземаат сите мерки за превенција или запирање на прометот, вклучително и извозот на виното согласно овој закон.

Меѓународна заштита на ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните ознаки

Член 76

(1) Ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните ознаки можат да се заштитат и во странство врз основа на билатерални договори за заемна заштита или меѓународни договори кои се ратификувани од Република Северна Македонија, како и врз основа на поднесено барање за заштита согласно со прописите на земјата во која се врши заштитата.

(2) Ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните ознаки можат да се заштитат во Република Северна Македонија од страна на трети земји врз основа на билатерални договори за заемна заштита или меѓународни договори кои се ратификувани од Република Северна Македонија, како и

енë që mund të cilat mund të përcjellin një përshtypje të gabuar të origjinës dhe - çdo gjë tjetër ose çdo praktikë tjetër që mund të mashtrojë konsumatorët se vera kualifikohet për një emërtim tradicional.

(4) Në rast se përdorimi i emrave gjeografikë dhe emrave tradicionalë nuk është në përputhje me këtë ligj, Ministria dhe Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës së interesuar, ndërmerr të gjitha masat për të parandaluar ose ndaluar qarkullimin, duke përfshirë këtu edhe eksportin e verës sipas këtij ligji.

Mbrojtja ndërkombëtare e etiketimeve të origjinës, etiketimeve gjeografikë dhe etiketimeve tradicionalë

Neni 76

(1) Etiketimet e origjinës, etiketimet gjeografike dhe etiketimet tradicionale mund të mbrohen jashtë vendit në bazë të marrëveshjeve dypalëshe për mbrojtje të ndërsjellë ose marrëveshjeve ndërkombëtare që janë ratifikuar nga Republika e Maqedonisë së Veriut, si dhe në bazë të kërkesës së paraqitur për mbrojtjen në përputhje me rregulloret e vendit në të cilin kryhet mbrojtja.

(2) Etiketimet e origjinës, etiketimet gjeografike dhe etiketimet tradicionale mund të mbrohen në Republikën e Maqedonisë së Veriut nga shtetet e treta në bazë të marrëveshjeve dypalëshe për mbrojtje reciproke ose marrëveshjeve ndërkombëtare të cilët janë ratifikuar nga Republika e Maqedonisë së Veriut, si dhe në bazë të kërkesës së parashtuar për mbrojtje në pajtim me këtë ligj.

(3) Etiketimet e prejardhjes, etiketimet gjeografike dhe etiketimet tradicionale të cilët nuk janë të mbrojtura në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni ose ato që kanë

врз основа на поднесено барање за заштита согласно со овој закон.

(3) Ознаките на потекло, географските ознаки и традиционалните ознаки кои не се заштитени во согласност со ставот (2) на овој член или оние кои престанале да важат во земјата на потекло, не можат да се заштитат во Република Северна Македонија.

Барање за заштита на ниво на Европска Унија
Член 77

(1) Групата на производители на вино од членот 62 став (1) од овој закон и поединечниот производител на вино од членот 62 став (2) од овој закон можат да поднесат барање за заштита на ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака на ниво на Европската Унија за ознаките кои се заштитени во Република Северна Македонија согласно одредбите од овој закон.

(2) Барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака од ставот (1) на овој член мора да ги содржи документите од членот 62 став (6) од овој закон, како и доказ дека географскиот назив е заштитен во Република Северна Македонија.

(3) Барањето за заштита на традиционална ознака од ставот (1) на овој член мора да ги содржи документите од членот 62 став (7) од овој закон, како и доказ дека традиционалниот назив е заштитен во Република Северна Македонија.

(4) Барањата од ставовите (2) и (3) на овој член се испраќаат до Европската комисија директно или преку Министерството.

(5) Доколку географскиот назив на ознаката на потекло или географската ознака означува прекугранично географско подрачје или кога традиционалниот назив на традиционалната ознака е поврзан со

pushuar së vlefshmi në vendin e origjinës, nuk mund të mbrohen në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Kërkesë për mbrojtje në nivel të Unionit Evropian
Neni 77

(1) Grupi i prodhuesve të verës nga neni 62 paragrafi (1) i këtij ligji dhe prodhuesi individual i verës nga neni 62 paragrafi (2) i këtij ligji mund të paraqesin kërkesë për mbrojtjen e etiketës së origjinës, etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale në nivel të Unionit Evropian për etiketimet të cilët mbrohen në Republikën e Maqedonisë së Veriut në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Kërkesa për mbrojtjen e etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike nga paragrafi (1) të këtij neni duhet të përbajë dokumentet nga neni 62 paragrafi (6) të këtij ligji, si dhe dëshmi se emri gjeografik është i mbrojtur në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(3) Kërkesa për mbrojtjen e etiketës tradicionale nga paragrafi (1) të këtij neni duhet të përbajë dokumentet nga neni 62 paragrafi (7) të këtij ligji, si dhe dëshmi se emri tradicional është i mbrojtur në Republikën e Maqedonisë së Veriut. .

(4) Kërkesat nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni dërgohen deri të Komisioni Evropian drejtpërdrejt ose përmes Ministrisë.

(5) Nëse emri gjeografik i etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike tregon një zonë gjeografike ndërkufitarë ose kur emërtimi tradicional i etiketës tradicionale është i lidhur me zonën gjeografike ndërkufitarë, disa grupe prodhuesish të verës mund të parashtronë kerkësë të përbashkët në përputhje me dispozitat e përcaktuara nga rregulloret e Unionit Evropian.

(6) Grupet e prodhuesve të verës nga shtete

прекуграничното географско подрачје, повеќе групи на производители на вино можат да поднесат заедничко барање во согласност со правилата пропишани со прописите на Европската Унија.

(6) Групи на производители на вино од различни земји членки на Европската Унија или од трети земји можат да поднесат заедничко барање за заштита на традиционален назив под услов барањето да е во согласност со правилата пропишани со прописите на Европската Унија.

(7) Барањата и документацијата од ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член до Европската комисија се испраќаат на еден од службените јазици на Европската Унија во пишана и електронска форма.

Постапка за заштита на ниво на
Европската Унија
Член 78

(1) Постапката за заштита на географските називи и традиционалните називи на виното на ниво на Европската Унија се спроведува во согласност со правилата пропишани со прописите на Европската Унија.

(2) Во случај кога географските називи и традиционалните називи заштитени во Република Северна Македонија согласно одредбите од овој закон се заштитени и на ниво на Европската Унија се применуваат прописите од ставот (1) на овој член.

Контрола
Член 79

(1) Контрола на соодветноста на виното кое е заштитено со ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака со елaborатот од членот 63 став (1) од овој закон или спецификацијата од членот 63 став (3) од овој закон, по заштитата на ознаката согласно членот 68

të ndryshme anëtare të Unionit Evropian ose nga vende të treta mund të parashtronë kërkesë të përbashkët për mbrojtjen e emrit tradicional, me kusht që kërkesa të jetë në përputhje me rregullat e përcaktuara me dispozita të Uanionit Evropian.

(7) Kërkesat dhe dokumentacioni nga paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6) të këtij neni deri të Komisionit Evropian dergohen në njëren nga gjuhët zyrtare të Unionit Evropian në formë të shkruar dhe elektronike.

Procedura e mbrojtjes në nivel të Unionit
Evropian
Neni 78

(1) Procedura për mbrojtjen e emrave gjeografikë dhe emrave tradicionalë të verërave në nivel të Unionit Evropian implementohet në përputhje me dispozitat e përcaktuara me rregulloret e Unionit Evropian.

(2) Në rast se emrat gjeografikë dhe emrat tradicionalë të mbrojtur në Republikën e Maqedonisë së Veriut në pajtim me dispozitat e këtij ligji mbrohen edhe në nivel të Unionit Evropian, aplikohen dispozitat nga parografi (1).
të këtij neni.

Kontrolli
Neni 79

(1) Kontrolli i përshtatshmërisë së verës që mbrohet me etiketë të origjinës, etiketë gjeografike ose etiketë tradicionale me elaborimin nga neni 63 paragrafi (1) të këtij ligji ose specifikimi nga neni 63 paragrafi (3) të këtij ligji, pas mbrojtjes së etiketimit në pëerputhje me nenin 68 të këtij ligji, e zbaton organi nga neni 89 paragrafi (2) të këtij ligji.

(2) Përdoruesit e etiketës së origjinës, etiketës gjeografike dhe etiketës tradicionale sipas këtij ligji i nënshtrohen kontrollit nga parografi (1) të këtij neni.

од овој закон, ја спроведува органот од членот 89 став (2) од овој закон.

(2) Корисниците на ознаката на потекло, географската ознака и традиционалната ознака согласно овој закон подлежат на контролата од ставот (1) на овој член.

Верификација на соодветноста на виното со елаборатот или спецификацијата

Член 80

(1) Верификацијата на соодветноста на виното со елаборатот или спецификацијата од членот 63 од овој закон се спроведува по завршувањето на постапката и заштитата на географскиот назив и традиционалниот назив.

(2) Верификацијата на соодветноста од ставот (1) на овој член се врши врз основа на планот за контроли од членот 63 став (2) точка 10 и став (4) точка 5 од овој закон и ја спроведуваат телата за верификација наведени во планот за контроли.

(3) Телата за верификација од ставот (2) на овој член кои ја спроведуваат верификацијата од ставот (1) на овој член треба да се акредитирани од Институтот за акредитација со меѓународниот стандард ISO/IEC 17065:2012.

(4) Анализата за утврдување на квалитативните карактеристики што се утврдени во елаборатот или спецификацијата се испитува од страна на лаборатории овластени согласно членот 44 од овој закон.

(5) Министерството по службена должност обезбедува податоци за телата за верификација од ставот (2) на овој член и објавува список на тела за верификација на веб страницата на Министерството.

(6) Висината на трошоците за верификацијата на соодветноста од ставот (2) на овој член ја утврдуваат телата за верификација, а трошоците се на товар на подносителите на барањата или корисниците на заштитените ознаки

Verifikimi i përshtatshmërisë së verës me elaborimin ose specifikimin
Neni 80

(1) Verifikimi i përshtatshmërisë së verës me elaborimin ose specifikimin nga nenii 63 të këtij ligji zbatohet pas përfundimit të procedurës dhe mbrojtjes së emërtimit gjeografik dhe emërtimit tradicional.

(2) Verifikimi i përshtatshmërisë nga paragrafi (1) të këtij nenii kryhet në bazë të planit të kontrollit nga nenii 63 paragrafi (2) pika 10 dhe paragrafi (4) pika 5 të këtij ligji dhe e zbatojnë organet për verifikim të përcaktuara në planin për kontolle.

(3) Organet për verifikim nga paragrafi (2) të këtij nenii të cilët e zbatojnë verifikimin nga paragrafi (1) të këtij nenii, duhet të jenë të akredituar nga Instituti i Akreditimit me standardin ndërkombëtar ISO/IEC 17065:2012.

(4) Analizat për përcaktimin e karakteristikave cilësore të cilët janë të përcaktuara në elaboratin ose specifikimin, testohen nga laboratorët e autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji.

(5) Ministria sipas detyrës zyrtare siguron të dhëna për organet për verifikim nga paragrafi (2) të këtij nenii dhe publikon listën e organeve për verifikim në ueb faqen e Ministrisë.

(6) Shumëni e shpenzimeve për verifikimin e përshtatshmërisë nga paragrafi (2) të këtij nenii e caktojnë organet për verifikim, ndërsa shpenzimet i bartin parashtruesit ose shfrytëzuesit e etiketave ose emrave të mbrojtura.

(7) Për verërat të cilët kanë emërtime të mbrojtura gjeografike ose emërtime tradicionale në nivel të Unionit Evropian, me kërkesë të Komisionit Evropian, nga ana e Ministrisë dorëzohen:

или називи.

(7) За вината кои имаат заштитени географски називи или традиционални називи на ниво на Европската Унија, по барање на Европската комисија од страна на Министерството се доставуваат:

- информации за органот за контрола од членот 79 став (1) од овој закон и телата за верификација од ставот (2) на овој член кои вршат годишна верификација на усогласеност со елаборатот или спецификацијата на виното,

- информации кои утврдуваат кои аспекти се опфатени со контролите и

- доказ дека предметното вино ги исполнува условите за соодветната ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака.

Годишна верификација

Член 81

(1) Верификацијата на соодветноста на виното со елаборатот или спецификацијата од членот 63 од овој закон се спроведува еднаш годишно и истата потврдува дека виното не може да ја користи соодветната ознака на потекло или географската ознака или традиционална ознака, доколку истото не ги исполнува условите утврдени со овој закон.

(2) Годишната верификација од став (1) на овој член се состои од:

- аналитичко тестирање и органолептичко оценување на вино со ознака на потекло,

- само аналитичко тестирање или аналитичко тестирање и органолептичко оценување на вино со географска ознака и

- контрола на усогласеноста со другите услови утврдени во елаборатот или спецификацијата на виното.

(3) Годишната верификација од ставот (1) на овој член се спроведува преку еден или повеќе од следните методи:

- informatat për organin kontrollës nga neni 79 paragrafi (1) të këtij ligji dhe organet për verifikim nga paragrafi (2) të këtij neni të cilët bëjnë verifikim vjetor të pajtueshmërisë me elaborimin ose specifikimin e verës;
- informacione të cilët përcaktojnë se cilat aspekte janë përfshirë më kontrollet dhe
- dëshmi që vera në fjalë plotëson kërkesat për etiketën e duhur të origjinës ose etiketën gjeografike ose etiketën tradicionale.

Verifikimi vjetor

Neni 81

(1) Verifikimi i përshtatshmërisë së verës me elaborimin ose specifikimin nga neni 63 të këtij ligji zbatohet një herë në vit dhe e njejtë vërteton se vera nuk mund të përdorë etiketën e duhur të origjinës ose etiketën gjeografike ose etiketën tradicionale, nëse e njejtë nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

(2) Verifikimi vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni përbëhet nga:

- testimi analistik dhe vlerësimi organoleptik i verës me etiketën e origjinës;
- vetëm teste analitike ose testime analitike dhe vlerësim organoleptik të verës me etiketë gjeografike dhe
- kontrollin e pajtueshmërisë më kushtet të tjera të përcaktuara në elaborimin ose specifikimin e verës.

(3) Verifikimi vjetor nga paragrafi (1) të këtij neni zbatohet permës një ose më shumë nga metodat si ne vijim:

- nëpërmjet kontolleve të rastësishme të bazuara në analizën e rrezikut;
- përmes marrjes së mostrave dhe
- nëpërmjet kontolleve sistematike.

(4) Gjatë verifikimit vjetor nga paragrafi (3) alineja (1) të këtij neni, përcaktohet numri

- преку случајни контроли засновани врз анализа на ризик,
- преку земање мостри и
- преку систематски контроли.

(4) При годишната верификација од ставот (3) алинеја 1 на овој член се утврдува минималниот број на производители на вино кои ќе бидат подложени на контрола.

(5) При годишната верификација од ставот (3) алинеја 2 на овој член потребно е да се потврди дека според бројот, видот и зачестеноста на контролите, земањето мостри е репрезентативно за целата утврдена географска област која се проверува и одговара на обемот на вино кое се пушта во промет.

(6) Тестирањето и оценувањето од ставот (2) алинеи 1 и 2 на овој член се вршат на анонимни примероци и треба да докажат дека тестираното и оценуваното вино е во согласност со карактеристиките и квалитетите утврдени во елаборатот или спецификацијата на виното за соодветната ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака. Тестирањето и оценувањето може да се изврши во било која фаза од производниот процес и/или прометот на виното.

(7) Контролата на усогласеноста со другите услови утврдени во елаборатот или спецификацијата на виното од став (2) алинеја 3 на овој член се состои од:

- контрола на лице место во просториите на производителите на вино за да се потврди дека производителите на вино се во состојба да ги исполнат условите утврдени во елаборатот или спецификацијата на виното,

- контрола на виното во било која фаза од производниот процес и/или прометот на виното, врз основа на планот за контроли од членот 63 став (2) точка 10 и став (4) точка 5 од овој закон кој е изработен однапред од телото за верификација и ја опфаќа секоја фаза на производство на виното, а со кој се

minimal i prodhuesve tē verës tē cilët do t'i nënshtrohen kontrollit.

(5) Gjatë verifikimit vjetor nga paragrafi (3) alineja 2 tē këtij neni, është e nevojshme tē vërtetohet se sipas numrit, llojit dhe shpeshtësisë së kontrolleve, marrja e mostrave është representative më qellim tē përcaktimit tē zones gjeografike e cila kontrollohet dhe i përgjigjet vëllimit tē verës së vënë e cila është leshuar në tregtim.

(6) Testimi dhe vlerësimi nga paragrafi (2) alineat 1 dhe 2 tē këtij neni kryhen në mostra anonime dhe duhet tē dëshmojnë se vera e testuar dhe e vlerësuar është në përputhje me karakteristikat dhe cilësitë e përcaktuara në elaborim ose specifikimin e verë për etiketën e duhur tē origjinës ose etiketën gjeografike ose etiketën tradicionale. Testimi dhe vlerësimi mund tē kryhen në çdo fazë tē procesit tē prodhimit dhe/ose tregtimit tē verës.

(7) Kontrolli i përshtatshmërisë më kushtet tē tjera tē përcaktuara në elaborimin ose specifikimin e verës nga paragrafi (2) alineja 3 e këtij neni, përbëhet nga:

- kontroll në vend në ambientet e prodhuesve tē verës për tē konfirmuar që prodhuesit e verës janë në gjendje tē plotësojë kushtet e përcaktuara në elaborimin ose specifikimin e verës;
- kontroll i verës në çdo fazë tē procesit tē prodhimit dhe/ose tregtimit tē verës, në bazë tē planit tē kontrollit nga neni 63 paragrafi (2) pika 10 dhe paragrafi (4) pika 5 tē këtij ligji, i cili paraprakisht është pregaditur nga organi për verifikim dhe përfshinë çdo fazë tē prodhimit tē verës, respektivisht më tē cilën janë tē njoftuar prodhuesit e verës.

(8) Në rast tē mbrojtjes ndërkufitar tē etiketës së origjinës ose etiketës gjeografike ose etiketës tradicionale, verifikimin nga paragrafi (1) tē këtij neni mund ta kryeje organi për verifikim i cilit do prej vendeve interesuara.

запознаени производителите на вино.

(8) Во случај на прекугранична заштитена ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака, верификацијата од ставот (1) на овој член може да ја изврши тело за верификација на која било од засегнатите земји.

(9) Секое вино кое не ги исполнува условите утврдени во овој член може да биде пуштено во промет без соодветната ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака, под услов да бидат исполнети условите за производство на вино без географски назив од овој закон.

VI. ОПИС И ОЗНАЧУВАЊЕ НА ВИНОТО И ДРУГИТЕ ПРОИЗВОДИ ОД ВИНСКО ГРОЗЈЕ

Општа обврска за опис и означување на виното и другите производи од винско грозје
Член 82

(1) Виното и другите производи од винско грозје кои се ставаат во промет мораат да бидат означени заради заштита на интересите на потрошувачите и производителите и заради заштита од конкуренцијата.

(2) Означувањето од ставот (1) на овој член се користи за опис на виното и другите производи од винско грозје, и тоа на:

- етикети,
- решението за ставање во промет,
- регистрите предвидени со член 54 од овој закон и

- комерцијални документи, особено во фактури и испратници и на рекламен материјал.

Карakteristiki na opisot i
oznacuvanje
Член 83

(9) Çdo verë e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në këtë nen mund të leshohet në tregtim pa etiketë të duhur të origjinës ose etiketë gjeografike ose etiketë tradicionale, me kusht që të plotësohen kushtet për prodhimin e verës pa emërtim gjeografik nga ky ligj.

VI. PËRSHKRIMI DHE EMËRTIMI I VERËS DHE PRODUKTEVE TË TJERA NGA RRUSHI I VERËS

Detyrimi i përgjithshëm për përshkrim dhe etiketim të verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës

Neni 82

(1) Vera dhe produktet e tjera nga rrushi i verës të cilët vendosen në tregtim duhet të jenë të etiketuar për shkak të mbrojtjes së interesave të konsumatorëve dhe prodhuesve dhe për shkak të mbrojtjes nga konkurenca.

(2) Emërtimi nga paragrafi (1) të këtij nenii përdoret për të përshkruar verën dhe produktet e tjera nga rrushit i verës, përkatësisht:

- etiketat;
- vendimi për të vendosur në tregtim;
- regjistrat të parashikuar me nenin 54 të këtij ligji dhe
- dokumentet komerciale, veçanërisht në fatura dhe fletë-dorëzimi dhe materiale reklamuese.

Karakteristikat e përshkrimit dhe emertimi
Neni 83

(1) Përshkrimi dhe emertimi i verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës nuk guxon të jetë i pasaktë ose të shkaktojë konfuzion për personat për të cilët ato janë të destinuara, veçanërisht në aspektin të:

- vjetitë e produkteve, natyra e tyre, përbërja, fuqia e alkoolit sipas vëllimit, ngjyra, origjina,

(1) Описот и означувањето на виното и другите производи од винско грозје не смеат да бидат неточни или да предизвикуваат забуна кај лицата за кои се наменети, особено во поглед на:

- својствата на производите, нивната природа, состав, јачина на алкохол по волумен, боја, потекло, квалитет, сорта на грозје, година на берба или номинално количество на садовите и

- идентитетот и статусот на лицата кои биле вклучени во производството, полнењето или другите постапки во врска со ставањето во промет на соодветниот производ.

(2) Кога описот или презентацијата се дополнети со заштитени имиња и изрази, тие заштитени имиња и изрази не смеат да содржат зборови, делови од зборови, знаци или илустрации кои што можат да предизвикаат забуна или да ги стават лицата за кои што се наменети во заблуда.

Означување Член 84

(1) Виното и другите производи од винско грозје чиј опис или означување не се во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон не смеат да се ставаат во промет. За виното и другите производи од винско грозје наменети за извоз, можат да се одобрят исклучоци од одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, согласно со прописите на земјата увозничка.

(2) Описот и означувањето на виното и другите производи од винско грозје се врши на македонски јазик.

Етикета на виното Член 85

(1) Означувањето на виното наменето за ставање во промет се врши со етикета.

(2) Етикета е збир од сите зборови,

cilësia, varieteti i rrushit, viti i vjeljes ose sasia nominale e kontejnerëve dhe identitetin dhe statusin e personave të cilët janë përfshirë në prodhimin, mbushjen apo procedura të tjera që lidhen me vendosjen e produktit përkatës në tregtim.

(2) Kur përshkrimi ose prezantimi janë plotësuar me emra dhe shprehje të mbrojtura, ato emra dhe shprehje të mbrojtura nuk guxon të përbajnë fjalë, pjesë nga fjalët, shenja ose ilustrime të cilët mund të shkaktojnë konfuzion ose të mashtrojnë personat për të cilët janë destinuar.

Shënim Neni 84

(1) Vera dhe prodhimet e tjera nga rrushi i verës, përshkrimi ose etiketimi i të cilave nuk është në përputhje me dispozitat të këtij ligji dhe me dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji, nuk guxon të vendosen në tregtim. Për verën dhe produktet e tjera nga rrushi i verës të destinuara për eksport, mund të miratohen përashtime nga dispozitat të këtij ligji dhe nga dispozitat të miratuara në bazë të këtij ligji, në përputhje me dispozitat e vendit importues.

(2) Përshkrimi dhe etiketimi i verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës bëhet në gjuhën maqedonase.

Eтикета е верës Neni 85

(1) Shënim i verës së destinuar për të vendosur në tregtim, bëhet me etiketë.

(2) Eтикeta është përbledhje e të gjitha fjalëve, të dhënavë, ilustrimeve, markave tregtare ose etiketimeve të tjera të shfaqura në enë për shkak të shënjimit të verës së vendosur në tregtim.

(3) Eтикeta nuk përfshin të dhëna, të cilët:
- referohen kapacitetit ose prodhuesit në enë;

податоци, илустрации, трговски марки или други ознаки истакнати на садот заради означување на виното ставено во промет.

(3) Етикетата не опфаќа податоци кои:

- се однесуваат на зафатнината или производителот на садот,
- произлегуваат од системот за затворање или запечатување на садот,
- се однесуваат на цената на виното,
- го означуваат виното преку нумерички код или друг код за скенирање и
- произлегуваат од фискалните обврски на производителот на вино.

(4) Етикетата треба да биде истакната на садот така што ќе биде јасно забележлива за потрошувачите.

(5) Етикетата може да се состои од еден или повеќе делови.

Податоци на етикетата на виното Член 86

(1) Етикетата на виното мора да ги содржи следните задолжителни податоци:

- продажната ознака,
- номиналното количество на садот,
- вистинска јачина на алкохолот по волумен во % вол.,
- бројот на серијата,
- бројот на решението за ставање во промет,
- името и презимето или називот и адресата на произведувачот или полначот,
- во случај на вино со географски назив, името на географската област на потекло во согласност со членот 59 од овој закон,
- во случај на увезено вино, името на увезувачот или полначот,
- податоци за присуство на сулфити или други супстанции кои имаат алергени својства,
- нутритивна информација за хранлива вредност и калориите на виното,
- листа на состојки употребени при производството на виното и

- dalin nga sistemi për mbylljen ose vulosjen e enës;

- u referohen çmimit të verës,
- etiketojnë verën permës kodit numerik ose kod tjetër për skenim dhe
- rrjedhin nga detyrimet fiskale të prodhuesit të verës.

(4) Etiketa duhet тë jetë e shfaqur në enë, në mënyrë që тë jetë qartë e dukshme për konsumatorët.

(5) Etiketa mund тë përbëhet nga një оse më shumë пjesë.

Të dhëna тë etiketës së verës

Neni 86

(1) Etiketa e verës më patjetër тë përmbajë тë dhënat e detyrueshme, si vijon:

- etiketën e shitjes;
- sasinë nominale тë enës;
- fuqinë e vertetë тë alkoolit në vëllim në % vol.;
- numri serial;
- numri i vendimit për vendosje në tregtim;
- emrin dhe mbiemrin оse titullin dhe adresën e prodhuesit оse ngarkuesit;
- në rast тë verës me emërtim gjeografik, emri i zonës gjeografike тë origjinës në përputhje me nenin 59 тë këtij ligji;
- në rast тë verës së importuar, emri i importuesit оse ngarkuesit;
- тë dhëna për praninë e sulfiteve оse substancave тë tjera тë cilët kanë veti alergjike;
- informacion ushqyes në lidhje me vlerën ushqyese dhe kaloritë e verës;
- lista e përbërësve тë përdorur gjatë prodhimit тë verës dhe
- në rast тë verës e cila i është nënshtuar trajtimit тë dekoholizimit, shenohet „data e përdorimit deri më“.

(2) Etiketa e verës mund тë përmbajë edhe тë dhënat, si ne vijim:

- llojin e verës;
- markën tregtare;
- ngjyrën e verës;

- во случај на вино кое било подложно на третман на деалкохолизирање, се наведува „датум на користење до”.

(2) Етикетата на виното може да ги содржи и следните податоци:

- видот на виното,
- трговската марка,
- бојата на виното,
- годината на берба,
- името на една или повеќе сорти на грозје од кои е произведено виното,
- награда, медал или признание од официјална одржана манифестација,
- ознаки во врска со средствата кои се користат за производство или методот за производство на виното и
- други описни податоци во врска со местото и традицијата на производство на виното, производителот на виното или начинот на чување и консумација на виното.

(3) Формата, содржината и начинот на употреба на податоците од ставовите (1) и (2) на овој член на етикетата на виното ги пропишува министерот.

Етикетирање на вина со географски назив
и традиционален назив

Член 87

Вината со географски назив или традиционален назив произведени според условите за производството на виното утврдени со елаборатот или спецификацијата се означуваат согласно истите.

Забрана на неточен опис или означување
Член 88

Согласно со членовите 23, 24 и 25 од Договорот за трговски аспекти на правата на интелектуална сопственост (ТРИПС) и членот 4 од Анексот 2 од Дополнителниот протокол за вино и алкохолни пијалоци на Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европската заедница, употребата во Република Северна

- вити i korrjes;
- emri i një ose më shumë varieteteve të rrushit nga tē cilët është prodhuar vera;
- dhurata, medalje ose mirënjojje nga manifestim i mbajtur zyrtar;
- etiketat në lidhje me mjetet tē cilët përdoren për prodhimin ose metodën për prodhim tē verës dhe
- tē dhëna tē tjera përshkruese në lidhje me vendin dhe traditën e prodhimit tē verës, prodhuesin e verës apo mënyrën e ruajtjes dhe konsumimit tē verës.

(3) Formën, përbajtjen dhe mënyrën e përdorimit tē tē dhënavë nga paragrafët (1) dhe (2) tē këtij neni nē etiketën e verës e përcakton ministri.

Etiketimi i verërave me emërtim gjeografik
dhe emërtim tradicional
Neni 87

Vera me emërtim gjeografik ose emërtim tradicional tē prodhuaara sipas kushteve tē prodhimit tē verës tē përcaktuara me elaborimin ose specifikimi janë tē emruara sipas tē njejtave.

Ndalimi i përshkrimit ose etiketimit tē pasaktë
Neni 88

Në pëerputhje më nenet 23, 24 dhe 25 tē Marrëveshjes për Aspekte Tregtare tē tē Drejtave tē Pronësisë Intelektuale (TRIPS) dhe neni 4 nga Aneksi 2 tē Protokollit shtesë për verën dhe pijet alkoolike tē Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit me Komunitetin Evropian, përdorimi nē Republikën e Maqedonisë së Veriut tē emertiit gjeografik ose emërtimit tradicional për verë që nuk e ka origjinë nga vendi i etiketuar më etiketën e origjinës, etiketimi gjeografik ose etiketimi tradicional, është i ndaluar edhe kur është shenuar origjina e vërtetë e verës, kurse etiketimi gjeografik ose etiketimi tradicional përdoret nē përkthim ose është shoqëruar me shprehje tē tilla si "lloj", "tip", "stili",

Македонија на географски назив или "imitim" ose të ngashme.
традиционнен назив за вино што не традиционален назив за вино што не потекнува од местото означен со ознака на потекло, географска ознака или традиционална ознака, е забранета дури и кога е означено истинското потекло на виното, а географскиот назив или традиционалниот назив се користи во превод или е придружен со изрази како што се „вид”, „тип”, „стил”, „имитација” или слично.

VII. НАДЗОР

Надлежен орган Член 89

(1) Министерството е надлежно за надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Државниот инспекторат за земјоделство е надлежен за вршење на инспекцискиот надзор над примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, преку државни инспектори за земјоделство, и тоа особено на:

- пријавувањето на површините под лозови насади,
- пријавувањето на количините на набрано винско грозде, произведено вино и залихи на вино и други производи од винско грозде и вино од последната винска година,
- примената на енолошки средства и постапки,
- водењето на евиденција за производство на винско грозде и вино од страна на производителите на винско грозде и вино,
- етикетирањето на виното,
- внатрешниот промет на винско грозде, вино и други производи од винско грозде,
- производството и заштитата на вина со географски назив и традиционален назив и
- увозот и извозот на винско грозде, вино и други производи од винско грозде.

VII. MBIKËQYRJA

Organi kompetent Neni 89

(1) Ministria është kompetente për mbikëqyrje të zbatimit të këtij ligji dhe dispozitave të miratuar në bazë të këtij ligji.

(2) Inspektorati Shtetëror për Bujqësi është përgjegjës për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe akteve të nxjerra në bazë të këtij ligji nëpërmjet inspektorëve shtetërorë për bujqësinë, dhe në veçanti për:

- paraqitjen e sipërfaqeve të vreshtave;
- paraqitja i sasive të rrushit të vjelur, verës së prodhuar dhe rezervave të verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës dhe vera nga viti i kaluar i verës;
- aplikimi i mjeteve dhe procedurave enologjike;
- mbajtja e evidencës së prodhimit të rrushit dhe verës nga prodhuesit e rrushit të verës dhe verë;
- etiketimi i verës,
- tregtia e brendshme e rrushit të verës, verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës;
- prodhimin dhe mbrojtjen e verërave me emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional dhe
- importin dhe eksportin e rrushit të verës, verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës.

(3) Inspektorët shtetërorë për bujqësi mund të kryejnë mbikëqyrje inspektuese ndaj subjekteve që kryejnë analiza fiziko-kimike të verërave, testime analitike dhe vlerësim organoleptik të verërave.

(4) Prodhuesit dhe tregtarët e rrushit për verë, verës dhe produkteve të tjera nga rrushi për verë, si dhe subjektet që kryejnë

(3) Државните инспектори за земјоделство можат да вршат инспекциски надзор и над субјектите кои вршат физичко-хемиски анализи на виното, аналитично тестирање и органолептичко оценување на вината.

(4) Производителите и трговците на винско грозје, вино и другите производи од винско грозје, како и субјектите кои вршат физичко-хемиски анализи на виното, аналитично тестирање и органолептичко оценување на вината се должни да им овозможат на државните инспектори за земјоделство вршење на инспекциски надзор од ставовите (2) и (3) на овој член и да им овозможат пристап до сите неопходни податоци, деловни простории, деловни книги, исправи, документација која се води и чува во електронска форма, а на барање на државниот инспектор за земјоделство да се изработи во писмена форма која мора веродостојно да ја потврдува електронската форма, како и до службени регистри и други јавни бази на податоци и друга документација преку која се остварува увид во примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Надлежност на Државниот инспекторат за земјоделство

Член 90

(1) Државниот инспектор за земјоделство, покрај овластувањата што ги има согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство, е овластен и за следното:

- 1) да врши инспекциски надзор на лозовите насади;
- 2) да врши инспекциски надзор во однос на тоа дали откупувачот му го исплатил на производителот на винско грозје износот за откупеното винско грозје кога исплатата се врши во целост согласно со членот 20 од овој закон,
- 3) да врши инспекциски надзор на објектите и деловните простории во кои се произведува, доработува, преработува,

analiza fiziko-kimike të verës, analizat analitike dhe vlerësimin organoleptik të verërave janë të detyruar t'u mundësojnë inspektorëve shtetërorë për bujqësi, kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni dhe t'u mundësojë atyre qasje në të gjitha të dhënat e patjetërsueshme, objektet afariste, librat e biznesit, dokumentet, dokumentacionin që menaxhohet dhe ruhet në formë elektronike, kurse me kërkesë të inspektorit shtetëror të bujqësisë të pregaditët në formë të shkruar e cila duhet të jetë e besueshme për të konfirmuar formularin elektronik, si dhe deri të registrat zyrtarë dhe bazat e tjera publike të të dhënavë dhe dokumentacioni tjetër përmes të cilit arrihet vështrim në zbatimin e këtij ligji dhe rregulloreve të nxjerra në bazë të këtij ligji.

Kompetencat e Inspektoratit Shtetëror për Bujqësi Neni 90

(1) Inspektori Shtetëror për Bujqësi, përkrah kompetencave që ka sipas Ligjit për Inspektoratin Shtetëror për Bujqësi, është i autorizuar edhe, sinë vijim:

- 1) të kryejë mbikëqyrje inspektuese të vreshtave;
- 2) të kryhet mbikëqyrje inspektuese në lidhje më atë nesë blerësi i ka paguar prodhuesit të rrushit të verës shumën për rrushin e blerë për verë, kur pagesa është bërë e plotë në përputhje me nenin 20 të këtij ligji,
- 3) të kryejë mbikëqyrje inspektuese të objekteve dhe hapësirave afariste në të cilat prodhohet, përpunohet, trajtohet dhe ruhet vera dhe prodhimet e tjera nga rrushi i verës;
- 4) të kryejë mbikëqyrje inspektuese të librave afarist dhe dokumenteve të personave fizikë dhe juridik që merren me prodhimin, përpunimin, trajtimin dhe ruajtjen e verës dhe produkteve të tjera nga rrushit i verës;

- негува и чува вино и други производи од винско грозје,
- 4) да врши инспекциски надзор на деловните книги и документите кај правните и физички лица што се занимаваат со производство, доработка, преработка, нега и чување на вино и други производи од винско грозје,
- 5) да забрани производство на вино и други производи од винско грозје, ако производителот не ги исполнува пропишаните услови,
- 6) да ја забрани прврремено употребата на просториите, садовите, опремата и другите технички уреди до отстранувањето на утврдените недостатоци,
- 7) да забрани ставање во промет на вино и други производи од винско грозје, како и да забрани примена на енолошки средства ако со анализа се утврди дека не ги исполнуваат пропишаните услови и квалитет,
- 8) прврремено да одзема предмети и производи по утврдените прекршоци од членовите 95 и 96 од овој закон до завршувањето на прекршочната постапка што се води пред надлежните органи,
- 9) да нареди уништување на вино и други производи од винско грозје пуштени во промет спротивно на овој закон и да нареди уништување односно ископачување на лозови насади и
- 10) да зема мостири од вино надвор од постапката за инспекциски надзор, заради ставање на вино во промет и увоз на вино.
- (2) Државниот инспектор за земјоделство може да поднесе барање за изрекување мерка забрана за вршење на дејност до надлежниот суд.

Земање на мостири од страна на државен инспектор за земјоделство и трошоците за испитување на истите

Член 91

- (1) Кога државен инспектор за

- 5) тे ndalojë prodhimin e verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës, nëse prodhuesi nuk i plotëson kushtet e përcaktuara;
- 6) tē ndalojë përkohësisht përdorimin e ambienteve, enëve, pajisjeve dhe mjeteve të tjera teknike deri sa tē eliminojen mangësitë e konstatuara;
- 7) tē ndalojë vënien në tregtim tē verës dhe produkteve të tjera nga rrushi i verës, si dhe tē ndalojë aplikimin e produkteve enologjike nëse me analizë konstatohet se nuk i plotësojnë kushtet dhe cilësinë e përcaktuar;
- 8) tē sekuestroj përkohësisht sende dhe produkte sipas kundërvajtjeve të konstatuara nga neni 95 dhe 96 tē këtij ligji deri në përfundimin e procedurës kundërvajtëse të zhvilluar pranë organeve kompetente;
- 9) tē urdhërojë asgjësimin e verës dhe prodhimeve të tjera tē rrushit tē verës tē lëshuar në tregtim në kundërshtim me këtë ligj dhe tē urdhërojë shkatërrimin, respektivisht gërmimin e vreshtave dhe
- 10) tē marrë mostra tē verës jashtë procedurës së mbikqyrjes inspektuese, për tē vendosjes së verës në tregtim dhe importit tē verës.

(2) Inspektor Shtetëror i Bujqësisë mund tē parashtrojë kërkesë gjykatës kompetente për shqiptimin e masës së ndalesës për kryerjen e veprimitarisë.

Marrja e mostrave nga Inspektor Shtetëror për Bujqësi dhe shpenzimet e testimit tē tē
njejtave
Neni 91

(1) Kur Inspektor shtetëror për bujqësi do tē dyshon se vera e shiquar, si dhe mjetet dhe procedurat enologjike tē cilët janë aplikuar në prodhimin e verës, nuk janë në pajtim me dispozitat tē këtij ligji dhe irregulloret e dispozitat e miratuarë në bazë tē këtij ligji, do tē marrë numrin e nevojshëm tē mostrave dhe do t'i dorëzojnë në laboratorë tē autorizuar në përputhje me nenin 44 tē këtij

земјоделство ќе се посомнева дека прегледаното вино, како и енолошките средства и постапки кои се применуваат во производството на вино, не се во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, ќе земе потребен број на мостри и ќе ги достави до овластена лабараторија согласно член 44 од овој закон за физичко - хемиска анализа на виното, аналитично тестирање и органолептичко оценување на виното.

(2) Лицето од кое се зема мостра, е должно да обезбеди амбалажа за мостратата.

(3) Трошоците за испитување на мостратата ги поднесува лицето кое го пуштило во промет виното, доколку со физичко - хемиската анализа на виното, аналитичкото тестирање и органолептичкото оценување на виното се утврди дека истите не се во согласност со означените карактеристики или условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Мерки на државен инспектор за
земјоделство
Член 92

(1) Ако државниот инспектор за земјоделство при вршење на инспекцискиот надзор со записник за утврдена фактичка состојба утврди дека е извршена повреда врз одредбите на овој закон или прописите донесени врз основа на овој закон со решение ќе ги одреди мерките и рокот за отстранување на повредата на одредбите на овој закон или прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекциски надзор и прекршочната

лигji për analizën fiziko-kimike të verës, testimin analistik dhe vlerësimin organoleptik të verës.

(2) Personi nga i cili merret mostra është i obliguar të sigurojë ambalazh për mostrën.

(3) Shpenzimet e testimit të mostrës i bartë personi i cili e ka lëshuar verën në tregtim, nëse më analiza fiziko-kimike e verës, testimi analistik dhe vlerësimi organoleptik i verës, konstatohet se nuk janë në përputhje me karakteristikat e emëruar ose kushtet e përcaktuara me këtë ligj dhe me rregulloret e miratuara në bazë të këtij ligji.

Masat e Inspektorit Shtetëror për Bujqësisë
Neni 92

(1) Nëse inspektori shtetëror për bujqësi gjatë kryerjes së inspektimit mbikqyrës me procesverbal për gjendjen e konstatuar faktike konstaton se është bërë shkelje e dispozitave të këtij ligji ose akteve të miratuara në bazë të këtij ligji me vendim do t'i përcaktoj masat dhe afatin përmenjanimin e shkeljes së dispozitave të këtij ligji ose akteve të miratuar në bazë të këtij ligji.

(2) Kundër vendimit nga paragrafi (1) të këtij nenii mund të parashtronhet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vendimit deri te Komisioni Shtetëror përvendimmarrje në shkallë të dytë në fushën e mbikëqyrjes inspekuese dhe procedurës së kundërvajtjes.

(3) Ankesa kundër vendimit nga paragrafi (1) i këtij nenii nuk e shtyn përmbarimin e tij, përveç nëse nga përmbarimi shkaktohet dëm që vështirë se mund të kompensohet.

Paralajmërim
Neni 93

постапка.

(3) Жалбата поднесена против решението од ставот (1) на овој член не го одлага неговото извршување, освен ако со извршувањето се предизвика штета која тешко може да се надомести.

Опомена

Член 93

(1) За неправилностите и недостатоците утврдени при вршење на инспекциски надзор за прекршоците предвидени во член 95 став (1) точка 9), член 96 став (1) точка 5), член 97 став (1) точки 1), 2), 3), 4), 6) и 7) од овој закон државниот инспектор за земјоделство со решение изрекува опомена и определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(2) Решението од ставот (1) на овој член, се донесува веднаш, а најдоцна во рок од осум дена од денот на изготвувањето на записникот.

(3) Државниот инспекторат за земјоделство води евидентија за изречените опомени од ставот (1) на овој член.

(4) Во случај кога субјектот на инспекциски надзор нема да ги отстрани неправилностите и недостатоците во рокот определен со решението од ставот (1) на овој член, државниот инспектор за земјоделство изрекува мерка согласно членовите 90 и 92 од овој закон и покренува прекршочна постапка за сторен прекршок.

(5) Формата и содржината на евидентијата за изречените опомени од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

VIII ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 94

(1) Глоба на правно лице во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска

(1) Për parregullsitë dhe mangësitë të konstatuara gjatë mbikqyrjes inspektuese për kundërvajtjet të parashikuara në nenin 95 paragrafi (1) pika 9), neni 96 paragrafi (1) pika 5), neni 97 paragrafi (1) pikat 1), 2), 3), 4), 6) dhe 7) të këtij ligji, inspektori shtetëror për bujqësi me vendim lëshon vërejtje dhe cakton afat në të cilin subjekti i mbikqyrjes inspektuese është i detyruar të largoë parregullsitë dhe mangësitë, të përcaktuara më procesverbal.

(2) Vendimi nga paragrafi (1) të këtij neni miratohet menjëherë, kurse më së voni në afat prej 10 ditëve nga dita e përgatitjes së procesverbalit.

(3) Inspektorati Shtetëror për Bujqësi mban evidencë për paralajmërimet e dhëna nga paragrafi (1) të këtij neni.

4) Në rast se subjekti i mbikëqyrjes inspektuese nuk do të largoj parregullsitë dhe mangësitë në afatin e përcaktuar me vendimin nga paragrafi (1) të këtij neni, inspektori shtetëror për bujqësinë shqipton masën në pajtim me nenet 90 dhe 92 të këtij ligji dhe fillon procedurën e kundërvajtjes për veprën e kryer.

(5) Formën dhe përbajtjen e evidencës për paralajmërimet e dhëna nga paragrafi (3) të këtij neni e përcakton ministri.

VIII DISPOZITAT E KUNDËRVAJTJES

Neni 94

(1) Gjoba e personit juridik në vlerë prej 1.000 deri në 2.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë së vogël tregtare, dhe gjoba e personit juridik në vlerë prej 3.000 deri në 6.000 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet shoqërisë së mesme dhe të madhe tregtare për kundërvajtje, nëse:

- 1) blenë, shet ose blenë rrush për verë në kundërshtim me këtë ligj (neni 19);
- 2) nuk kryen pagesën e rrushit të blerë për

противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

- 1) откупува, продава или купува винско грозје спротивно на овој закон (член 19),
  - 2) не врши исплата на откупено винско грозје согласно со овој закон (член 20),
  - 3) додава сахароза во вино (член 30 став (2)),
  - 4) произведува и става во промет вино и ароматизирани вински производи без да биде запишан во Регистарот на производители на вино (член 42 став (1)),
  - 5) става во промет вино и ароматизирани вински производи без решение за ставање на виното во промет (член 49 став (1)) и
  - 6) става во промет вино и ароматизирани вински производи од увоз за кои не е издадено уверение за квалитет – сертификат врз основа на извештај за физичко - хемиска анализа (член 52 став (1)).
- (2) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.
- (3) Покрај глобата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три месеци до три години.
- (4) Покрај глобата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење до една година.
- (5) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице.

Член 95

verë në pajtim me këtë ligj (neni 20);
3) shton saharozën në verë (neni 30 paragrafi (2));
4) prodhon dhe tregton verë dhe produkte të aromatizuar të verës pa qenë i regjistruar në Regjistrin e Prodhuesve të Verës (neni 42 paragrafi (1));
5) vendos në tregtim verën dhe produktet e aromatizuara të verës pa vendim përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe
6) tregon verë dhe produkte aromatizuara të verës nga importet për të cilat nuk është lëshuar certifikatë për cilësi - certifikata e bazuar në raportin e analizës fiziko-kimike (neni 52 paragrafi (1)).

(2) Gjobë me vlerë prej 300 deri në 500 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës të personin juridik përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

(3) Përveç gjobës nga paragrafi (1) të këtij nenii, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksioni i kundërvajtës, ndalesë e përkohshme përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

(4) Përveç gjobës nga paragrafi (2) të këtij nenii, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksioni i kundërvajtës, ndalesë e përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

(5) Gjobë me vlerë prej 150 deri në 250 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit fizik përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

Neni 95

(1) Gjoba e personit juridik në vlerë prej 750 deri në 1.000 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet shoqërisë së vogël tregtarë, kurse gjoba e personit juridik në vlerë prej 2.000 deri në 3.000 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

1) zvogëlon çmimin përvendosjen e verës në tregtim (neni 49 paragrafi (1)) dhe

(1) Глоба на правно лице во износ од 750 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) ја намалува цената за секоја сорта на винско грозје поединечно во текот на винската година (член 23 став (7)),

2) става во промет вино кое не е добиено од вински сорти на грозје во согласност со класификацијата од членот 37 од овој закон, како и вино кое не ги исполнува условите утврдени со прописите за енолошките средства и постапки (член 29 став (2)),

3) употребува свежо грозје, шира, шира во ферментација, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, шира во ферментација прекината со додавање на алкохол, сок од грозје и концентриран сок од грозје од увоз, за производство на вино или ги додава на виното од Република Северна Македонија (член 30 став (1)),

5) произведува вино со повторна ферментација на комињето (член 30 став (3)),

6) произведува вино во спротивност со одобрените енолошки средства и постапки (член 32 став (1)),

7) врши физичко-хемиска анализа на виното во спротивност со референтните методи на анализа за утврдување на физичко - хемискиот состав на вината (член 36),

8) не го достави извештајот во рокот од членот 40 став (1) од овој закон (член 40),

9) резултатите од физичко-хемиската анализа на виното не ги достави до Министерството, Државниот инспекторат за земјоделство, производителите на вино и увозниците за вината од увоз во рок од три работни дена од денот на приемот на мострата (член 44 став (6)),

10) произведува и става во промет вино со географски назив или

пër verë individualisht gjatë vitit të verës (neni 23 paragrafi (7));

2) vendos në tregtim verën e cila nuk është marrë nga varietetet e rrushit të verës sipas klasifikimit nga nenii 37 të këtij ligji, si dhe verën e cila nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me dispozitat për produktet dhe procedurat enologjike (neni 29). paragrafi (2)),

3) përdor rrushin e freskët, mushtin, mushtin në fermentim, mushtin e koncentruar, mushtin e koncentruar të pastruar, mushtin e ndërprerë me shtimin e alkoolit, lëngun e rrushit dhe lëngun e koncentruar të rrushit nga importi, për prodhimin e verës ose i shton verës nga Republika e Maqedonisë së Veriut (neni 30 paragrafi (1)),

5) prodhon verë me riferentim të barishtes (neni 30 paragrafi (3));

6) prodhon verë në kundërshtim me mjetet dhe procedurat e miratuara enologjike (neni 32 paragrafi (1));

7) kryen analizë fiziko-kimike të verës në kundërshtim me metodat referente të analizës për përcaktimin e përbërjes fiziko-kimike të verës (neni 36);

8) nuk e ka dorëzuar raportin në afatin nga nenii 40 paragrafi (1) të këtij ligji (neni 40).

9) rezultatet e analizës fiziko-kimike të verës nuk i dorëzon Ministrisë, Inspektoratit Shtetëror për Bujqësisë, prodhuesve dhe importuesve të verërave për verërat e importuara brenda tri ditëve pune nga dita e marrjes së mostrës (neni 44 paragrafi (6)),

10) prodhon dhe tregon verë me përcaktim gjeografik ose emërtim tradicional në kundërshtim me kërkesat më të afërtta për prodhimin, etiketimin dhe mbrojtjen e asaj vere me përcaktim gjeografik ose emërtim tradicional (nenet 60 dhe 62),

11) hedh në treg verën e pa markuar ose të shënuar gabimisht (nenet 82, 83, 84, 85, 86 dhe 87) dhe

12) hedh në treg një verë me emërtim të

традиционален назив во спротивност со поблиските барања за производство, обележување и заштита на тоа вино со географски назив или традиционален назив (членови 60 и 62),

11) става во промет вино кое не е означено или е погрешно означенено (членови 82, 83, 84, 85, 86 и 87) и

12) става во промет вино со ознака на потекло или географска ознака или традиционална ознака што не потекнува од вистинското место на потекло или дури и кога е означенено вистинското потекло на виното, а географскиот назив или традиционалниот назив се користи во превод или е придружен со изрази како што се „вид”, „тип”, „стил”, „имитација” или слично (член 88).

(2) Глоба во износ од 200 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Покрај глобата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три месеци до три години.

(4) Покрај глобата од ставот (2) на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење до една година.

(5) Глоба во износ од 100 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице.

Член 96

(1) Глоба на правно лице во износ од 250 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

origjinës ose me emërtim gjeografik ose emërtim tradicional që nuk e ka origjinën nga vendi i vërtetë i origjinës ose edhe kur tregohet origjina e vërtetë e verës dhe përcaktimi gjeografik ose emri tradicional përdoret në përkthim ose shoqërohet me shprehje të tilla si "lloj", "tip", "stili", "imitim" ose të ngjashme (neni 88).

(2) Gjobë në shumë prej 200 deri në 300 euro në denarë do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik për veprën e kryer nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Përveç gjobës nga paragrafi (1) i këtij neni, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksioni kundërvajtës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimitarisë në kohëzgjatje prej tre muajsh deri në tre vjet.

(4) Përveç gjobës nga paragrafi (2) i këtij neni, personi përgjegjës në personin juridik do të dënohet edhe me sanksion për kundërvajtje, ndalim të kryerjes së detyrës deri në një vit.

(5) Gjobë në shumë prej 100 deri në 150 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 96

(1) Gjoba e personit juridik në vlerë prej 250 deri në 750 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet shoqërisë së vogël tregtare dhe gjobë e personit juridik në shumë prej 1.000 deri në 2.000 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare të mesme dhe të madhe nëse:

1) nGRE vreshtë të re pa leje, për të cilat kërkohet leje për mbjellje e vreshtës nga Ministria (neni 8 paragrafi (1));

2) nuk paguan rrushin e verës për prodhimin e verës në bazë të njësive të sheqerit (neni 23 paragrafi (1));

3) nuk i matë njësitë e sheqerit në momentin e blerjes së rrushit për verë për prodhimin e verës, d.m.th. nuk lëshon certifikatë për

- 1) без одобрение подигнува нови лозови насади, а за кои е потребно одобрение за садење на лозови насади од Министерството (член 8 став (1)),
- 2) не исплака винско грозје за производство на вино врз основа на шеќерни единици (член 23 став (1)),
- 3) не ги мери шеќерните единици во моментот на откупот на винското грозје за производство на вино, односно не издава потврда за количината на откупено грозје и шеќерните единици на грозјето за секоја сорта на винско грозје (член 23 став (2)),
- 4) користи винско грозје кое потекнува од лозови насади кои не се пријавени во Националниот регистар на лозови насади, заради производство на вино (член 31),
- 5) не води евидентија за применетите енолошки средства и постапки, односно води неточна, нецелосна или неажурна евидентија (член 34 ставови (1) и (2)),
- 6) врши физичко-хемиска анализа на виното без овластување од Министерството (член 44 став (1)) и
- 7) не води влезни и излезни регистри за производи од винско грозје, вино и производи од вино, односно доколку влезните и излезните регистри содржат неточни или нецелосни податоци (член 54 став (1)).
- (2) Глоба во износ од 100 до 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.
- (3) Покрај глобата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три месеци до три години.
- (4) Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице.
- Член 97
- (1) Глоба на правно лице во износ од 50
- sasinë e rrushit të blerë dhe njësitet e sheqerit të rrushit për çdo varietet të rrushit për verë (neni 23. paragrafi (2)),
- 4) përdor rrushin për verë me origjinë nga vreshtat që nuk janë të regjistruala në Regjistrin Kombëtar të Vreshtave, për qëllime të prodhimit të verës (neni 31);
- 5) nuk mban evidencë për mjetet dhe procedurat enologjike të aplikuara, gjegjësisht mban evidencë të pasaktë, të paplotë ose të vjetëruar (neni 34 paragrafët (1) dhe (2));
- 6) kryen analiza fiziko-kimike të verës pa autorizim nga Ministria (neni 44 paragrafi (1)) dhe
- 7) nuk mban registrat hyrës dhe dalës për prodhimet e rrushit për verë, verën dhe produktet e verës, përkatësisht nëse registrat e hyrjes dhe daljes përbajnjë të dhëna të pasakta ose jo të plota (neni 54 paragrafi (1)).
- (2) Gjobë në vlerë prej 100 deri në 200 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personin juridik për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.
- (3) Përveç gjobës nga paragrafi (1) të këtij neni, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksioni kundërvajtës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimitarisë në kohëzgjatje prej tre muajve deri në tre vjet.
- (4) Gjobë në vlerë prej 50 deri në 100 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 97

- (1) Gjoba e personit juridik në vlerë prej 50 deri në 250 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet shoqërisë së vogël tregtare, kurse gjoba e personit juridik në vlerë prej 500 deri në 1.000 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje shoqërisë tregtare të mesme dhe të madhe nëse:
- 1) nuk i ka raportuar sipërfaqet në të cilat

до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) не ги пријави површините на кои одгледува лозови насади, односно пријави неточни податоци (член 14 став (1)),

2) не ги пријави новите лозови насади во рок од еден месец од денот на нивното подигање (член 14 став (2));

3) не ги пријави промените на лозовите насади кои ги одгледува, односно пријави неточни податоци или не ги пријави во определениот рок (член 15 став (1)),

4) не ги пријави количините на винско грозје произведени од последната берба, односно пријави неточни податоци или не ги пријави во определениот рок (член 18 став (1)),

5) не ја објавува цената по шеќерна единица за секоја сорта на винско грозје поединечно најдоцна до почетокот на винската година (член 23 став (3)),

6) не ги пријави количините на купено и продадено винско грозје од последната берба, односно пријави неточни податоци или не ги пријави во определениот рок (член 27 став (1)) и

7) не ги пријави количините на вино произведени од тековната винска година и од претходните вински години, односно пријави неточни податоци или не ги пријави во определениот рок (член 35 став (1)).

(2) Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 15 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на физичко лице.

kultivon vreshta, përkatësish ka raportuar të dhëna të pasakta (neni 14 paragrafi (1)),

2) nuk i ka raportuar plantacionet e reja të rrushit brenda një muaji nga data e themelimit të tyre (neni 14 paragrafi (2));

3) nuk i ka raportuar ndryshimet në hardhitë që kultivon, përkatësish ka raportuar të dhëna të pasakta ose nuk i ka raportuar në afatin e caktuar (neni 15 paragrafi (1));

4) nuk i ka raportuar sasitë e rrushit të prodhuar që nga vjelja e fundit, përkatësish ka raportuar të dhëna të pasakta ose nuk i ka raportuar në afatin e caktuar (neni 18 paragrafi (1));

5) nuk publikon çmimin për njësi sheqeri për çdo varietet të rrushit të verës më së voni deri në fillim të vitit të verës (neni 23 paragrafi (3)),

6) nuk i ka raportuar sasitë e rrushit të blerë dhe shitur nga vjelja e fundit, përkatësish ka raportuar të dhëna të pasakta ose nuk i ka raportuar në afatin e caktuar (neni 27 paragrafi (1)) dhe

7) nuk i ka raportuar sasitë e verës së prodhuar nga viti aktual i verës dhe nga vitet e mëparshme të verës, përkatësish ka raportuar të dhëna të pasakta ose nuk i ka raportuar në afatin e caktuar (neni 35 paragrafi (1)).

(2) Gjobë në vlerë prej 50 deri në 100 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personin juridik për kundërvajtjen e berë nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë prej 15 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 98

Krahas gjobës për kundërvajtjet nga neni 95 dhe 96 të këtij ligji, kryesit të veprës do t'i shqiptohet edhe sanksioni kundërvajtës, konfiskimi i sendit me të cilin është kryer vepra.

Neni 99

Член 98

Покрај глобата за прекршоците од членовите 95 и 96 од овој закон на сторителот на прекршокот ќе му се изрече и прекршочна санкција, одземање на предметот со кој е извршен прекршокот.

Член 99

Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на државниот инспектор за земјоделство кој бил задолжен за постапување, доколку не постапи согласно со членот 43 став (2) и членот 52 став (3) од овој закон.

Член 100

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службеното лице во лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон кое било задолжено за постапување, ако не постапи согласно со членот 44 став (6) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице на лабораторија овластена согласно член 44 од овој закон за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 101

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството кое било задолжено за постапување, ако не го донесе решението во рокот согласно со членот 49 став (5) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството ако не ги побара доказите по службена должност во рокот утврден во член 10 став (3) и член 14 став

Gjoba në vlerë prej 25 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje inspektorit shtetëror të bujqësisë i cili ka qenë i ngarkuar për të vepruar, nëse nuk vepron në pajtim me nenin 43 paragrafi (2) dhe nenin 52 paragrafi (3) të këtij ligj

Neni 100

(1) Gjoba në vlerë prej 25 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit zyrtar në laboratori të autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji i cili ka qenë përgjegjës për veprim, nëse nuk vepron në pajtim me nenin 44 paragrafi (6) të këtij ligji.

(2) Gjoba në vlerë prej 100 deri në 250 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës të laboratorit të autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij nenii.

Neni 101

(1) Gjobë në vlerë prej 25 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit zyrtar të autorizuar nga Ministria i cili ka qenë i ngarkuar për të vepruar, nëse nuk e merr vendimin në afat në pajtim me nenin 49 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Gjobë në vlerë prej 25 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit zyrtar të autorizuar nga Ministria nëse nuk i kërkon dëshmitë sipas detyrës zyrtare në afatin e përcaktuar në nenin 10 paragrafi (3) dhe nenin 14 paragrafi (5) të këtij ligji.

(3) Gjobë në vlerë prej 25 deri në 50 euro në kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit zyrtar të autorizuar nga organi kompetent publik, nëse në afatin e caktuar në nenin 10 paragrafi (4) dhe nenin 14 paragrafi (6) të këtij ligji nuk i ka dorëzuar dëshmitë e kërkua.

(5) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган доколку во рокот утврден во член 10 став (4) и член 14 став (6) од овој закон не ги достави бараните докази.

Член 102

(1) За прекршоците предвидени во членовите 94, 95, 96, 99, 100 и 101 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд, а за прекршоците предвидени во членот 97 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

(2) Пред поднесување на барањето за поведување прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон, државниот инспектор за земјоделство на сторителот на прекршокот му издава прекршочен платен налог.

(3) Доколку сторителот го прими прекршочниот платен налог, истиот треба да го потпише. Примањето на прекршочниот платен налог од сторителот на прекршокот се забележува во записникот.

(4) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторениот прекршок.

(5) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува службеното односно одговорното лице кое се нашло на самото место при инспекцискиот надзор или друго службено или одговорно лице кое изјавило дека има право да го потпише записникот и да го

Neni 102

(1) Për kundërvajtjet e parashikuar në nenet 94, 95, 96, 99, 100 dhe nenit 101 të këtij ligji, procedurën për kundërvajtje zhvillon dhe sanksion të kundërvajtjes shqipton gjykata kompetente, kurse për kundërvajtjet e parashikuara në nenin 97 të këtij ligji procedurë kundërvajtëse dhe sanksion të kundërvajtës shqipton komisioni për kundërvajtje i formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror për Bujqësi.

(2) Para parashtrimit të kërkesës për ngritjen e procedurës për kundërvajtje për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj, inspektori shtetëror i bujqësisë, kryesit të kundërvajtjes i lëshon urdhër – pagesë kundërvajtës.

(3) për deri sa kryesi e pranon urdhër – pagesën kundërvajtës, të njejtin duhet ta nënshkruajë. Pranimi i urdhër – pagesës kundërvajtës nga kryesi i kundërvajtjes shënohet në procesverbal.

(4) Në procesverbal përcaktohet mënyra se si do të mënjanohen pasojet e dëmshme nga kundërvajtja, si dhe mënyra e tejkalimit të pasojeve nga kundërvajtja e kryer.

(5) Kur si kryes i kundërvajtjes paraqitet personi juridik, procesverbal i urdhër – pagesa e kundërvajtës e nënshkruan personi zyrtari, respektivisht personi përgjegjës që ka qenë në vendin e mbikqyrjes inspektuese ose person tjetër zyrtar ose person përgjegjës i cili ka deklaruar së ka të drejtë të nënshkruaje procesverbalin dhë të përpranoje urdhër – pagesa e kundërvajtës.

(6) Deklarata nga paragrafi (5) i këtij nenii shënohet në procesverbal.

(7) Inspektori shtetëror për bujqësisë është i obliguar të mbajë evidencë për urdhër – pagesat e kundërvajteve të lëshuara me dhe rezultatin e tyre.

(8) Në evidencën nga paragrafi (7) të këtij

прими прекршочниот платен налог.

(6) Изјавата од ставот (5) на овој член се забележува во записникот.

(7) Државниот инспектор за земјоделство е должен да води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за нивниот исход.

(8) Во евиденцијата од ставот (7) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(9) Личните податоци од ставот (8) на овој член се чуваат пет години од денот на внесувањето во евиденцијата.

(10) Против решението на прекршочната комисија од ставот (1) на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на решението може да се поднесе тужба за поведување на управен спор.

(11) Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот (2) на овој член ги пропишува министерот.

Член 103

Одмерувањето на висината на глобата за правното лице, одговорното лице во правното лице, физичкото лице, државниот инспектор за земјоделство, службеното лице во лабораторијата овластена согласно член 44 од овој закон, одговорното лице на лабораторијата овластена согласно член 44 од овој закон, овластеното службеното лице од Министерството и овластеното службено лице од надлежниот јавен орган се врши согласно со Законот за прекршоците.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 104

neni mblidhen, përpunohen dhe ruhen të dhëna, si në vijim: emri dhe mbiemri, përkatësisht titulli i kryerësit të kundërvajtjes, vendbanimi, përkatësisht vendqendrimi, selia, lloji i kundërvajtjes, numri i urdhër – pagesave të kundërvajteve për të cilin është lëshuar edhe rezultati i procedurës.

(9) Të dhënat personale nga paragrafi (8) të këtij neni mbahen pesë vjet nga dita e hyrjes në evidencë.

(10) Kundër vendimit të komisionit për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit të vendimit, mund të paraqitet padi për ngritjen e kontestit administrativ.

(11) Formën dhe përbajtjen e urdhër – pagesës së kundërvajtes nga paragrafi (2) të këtij neni, e përcakton ministri.

Neni 103

Matja e lartësisë së gjobës për personin juridik, personin përgjegjës të personin juridik, personin fizik, inspektorin shtetëror për bujqësi, personin zyrtar në laboratorë të autorizuar në përputhje me nenin 44 të këtij ligji, personin përgjegjës të laboratorisë së autorizuar në pajtim me nenin 44 të këtij ligji, personin zyrtar të autorizuar nga Ministria dhe personin zyrtar të autorizuar nga organi publik kompetent kryhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtjet.

IX. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 104

(1) Procedurat e filluara për regjistrim në Regjistrin e Prodhuesve të Verës deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të kryhen në përputhje me dispozitat nga Ligji për verën (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172. /16 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së

Maqedonisë së Veriut nr. 235/19).

(1) Започнатите постапки за упис во Регистарот на производители на вино до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно одредбите од Законот за виното („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр. 235/19).

(2) Производителите на вино запишани во Регистарот на производители на вино, увозниците на вино запишани во Регистарот на увозници на вино и лабораториите овластени за вршење на физичко-хемиски анализи на виното до денот на влегувањето во сила на овој закон се должни своето работење да го усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Производителите на вино запишани во Регистарот на производители на вино, увозниците на вино запишани во Регистарот на увозници на вино и лабораториите овластени за вршење на физичко-хемиски анализи на виното до денот на влегувањето во сила на овој закон кои не го усогласиле своето работење согласно одредбите од овој закон во рокот од став (2) на овој член се бришат од соодветниот регистар во кој се запишани или им се одзема овластувањето за вршење физичко-хемиска анализа на виното.

(4) Субјектите од ставот (2) на овој член кои го усогласиле своето работење согласно одредбите од овој закон се запишуваат во соодветниот регистар или се овластуваат согласно член 44 од овој закон.

Член 105

Постојните лозови насади со сорти грозје за производство на вино засадени до денот на влегувањето во сила на овој

(2) Prodhuesit e verës të regjistruar në Regjistrin e Prodhuesve të Verës, importuesit e verës të regjistruar në Regjistrin e importuesve të verës dhe laboratorët e autorizuar për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verërave deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji janë të detyruar të harmonizojnë funksionimin e tyre me dispozitat e këtij ligji brenda gjashtë muajve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

3) Prodhuesit e verës të regjistruar në Regjistrin e prodhuesve të verës, importuesit e verës të regjistruar në Regjistrin e importuesve të verës dhe laboratorët e autorizuar për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verërave deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të cilët nuk e kanë harmonizuar punën e tyre në përputhje me dispozitat e këtij ligji në afatin nga paragrafi (2) i këtij nenit, fshihen nga regjistrin përkatës në të cilin janë regjistruar ose u mirret autorizimi për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës.

(4) Subjektet nga paragrafi (2) të këtij nenit të cilët e kanë harmonizuar punën e tyre në pajtim me dispozitat e këtij ligji regjistrohen në regjistrin përkatës ose janë të autorizuar në përputhje me nenin 44 të këtij ligji.

Neni 105

Vreshtat ekzistuese me varietete e rrushit për prodhimin e verës të mbjella para datës së hyrjes në fuqi të këtij ligji të coët nuk do të jenë të përfshira më klasifikimin nga dispozitat e nenit 37 paragrafi (5) të këtij ligji do të gërmohen në afat prej 15 viteve nga dita e hyrjes në fuqi të klasifikimit nga dispozita e nenit 37 paragrafi (5) të këtij ligji.

Neni 106

закон кои нема да бидат опфатени со класификацијата од прописот од член 37 став (5) од овој закон ќе бидат ископачени во рок од 15 години од денот на влегувањето во сила на класификацијата од прописот од член 37 став (5) од овој закон.

Член 106

(1) Географските називи на виното и на географските области и традиционалните називи на виното заштитени до денот на влегувањето во сила на овој закон Министерството ќе ги објави на својата веб страница во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) На заштитата на вина со географски називи и традиционални називи по барања за заштита поднесени од поединечни производители на вино во рок од четири години од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се применуваат одредбите од Законот за виното („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр. 235/19).

(3) На прометот на вината со географски назив и традиционален назив заштитени до денот на влегувањето во сила на овој закон од ставот (1) на овој член и на вината со географски назив и традиционален назив заштитени во рок од четири години од денот на влегувањето во сила на овој закон согласно став (2) на овој член ќе се применуваат одредбите од Законот за виното („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија бр. 235/19).

Член 107

Регистарот на ознаки на потекло, Регистарот на географски ознаки и

(1) Ministria do t'i publikojë emërtimet gjeografike të verërave dhe të zonave gjeografike dhe emërtimet tradicionale të verërave të mbrojtura deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji në ueb faqen e saj në afat prej 30 ditëve nga dita me hyrjen në fuqi të këtij ligji.

(2) Në mbrojtje të verërave me emërtime gjeografike dhe emërtime tradicionale pas kërkesave për mbrojtje të parashtruara nga prodhues individual të verës në afat prej katër viteve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji për verë do të aplikohen dispozitat nga ky ligj („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 dhe „Gazeta Zyrteare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 235/19).

(3) Në tregtimin e verërave me emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional të mbrojtura deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji nga paragrafi (1) të këtij neni dhe të verërave me emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional të mbrojtura në afat prej katër viteve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, në pajtim me paragrin (2) të këtij neni, do të aplikohen dispozitat e Ligjit për verëra („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 50/10, 53/11, 6. /12, 23/13) do të aplikohen , 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 dhe „Gazeta Zyrteare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 235/19).

Neni 107

Regjistri i etiketave të origjinës, Regjistri i etiketave gjeografike dhe Regjistri i etiketave Tradicionale do të vendoset në afat prej gjashtë muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 108

Aktet nënligjore të parashikuara më këtë ligj do të miratohen brenda gjashtë muajve nga

Регистарот на традиционални ознаки ќе се воспостават во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 108

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 109

Одредбата од членот 53 од овој закон ќе отпочне да се применува по четири години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 110

Одредбите од овој закон, освен одредбите од член 1, член 2, член 5, член 19, член 20, член 21, член 22, член 23, член 24, член 25, член 26, член 27, член 40 ставови (1), (2), (3), (4), (6), (7) и (9), член 41 ставови (1), (2) и (4), член 50 ставови (1), (4) и (5), член 51 ставови (1), (2), (4), (5), (7) и (9), член 52 ставовите (2), (3), (4), (5) и (6), член 89, член 90, член 91, член 92, член 93, член 94 став (1) точки 1 и 2) и ставови (2), (3), (4) и (5), член 95 став (1) точка 1) и ставови (2), (3), (4) и (5), член 96 став (1) точки 2) и 3) и ставови (2), (3) и (4), член 97 став (1) точки 4), 5) и 6) и ставови (2) и (3), член 98 и член 102 од овој закон, престануваат да важат со пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 111

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за виното („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 и

data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 109

Dispozita e nenit 53 të këtij ligji do të fillojë të aplikohen pas katër vjetësh nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 110

Dispozitat nga ky ligj, përveç dispozitave të nenit 1, nenit 2, nenit 5, nenit 19, nenit 20, nenit 21, nenit 22, nenit 23, nenit 24, nenit 25, nenit 26, nenit 27, nenit 40. (1), (2), (3), (4), (6), (7) dhe (9), neni 41 paragrafët (1), (2) dhe (4), neni 50 paragrafët (1), (4) dhe (5), neni 51 paragrafët (1), (2), (4), (5), (7) dhe (9), neni 52 paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6), neni 89, neni 90, neni 91, neni 92, neni 93, neni 94 parografi (1) pikat 1) dhe 2) dhe paragrafët (2), (3), (4) dhe (5), neni 95 parografi (1) pika 1) dhe paragrafët (2), (3), (4) dhe (5), neni 96 parografi (1) pika 2) dhe 3) dhe paragrafët (2).), (3) dhe (4), neni 97 parografi (1) pikat 4), 5) dhe 6) dhe paragrafët (2) dhe (3), neni 98 dhe neni 102 i këtij ligji, pushojnë së vlefshmi me pranimin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në Unionin Evropian.

Neni 111

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji pushon së vlefshmi Ligji për verërat („Gazeta Zyrta e Republikës së Maqedonisë“) nr. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16 dhe „Gazeta Zyrta e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 235/19).

Neni 112

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e publikimit në „Gazetën Zyrta të Republikës së Maqedonisë së Veriut“.

Член 112

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИНОТО

Предлогот на Законот за вино содржи IX делови и 112 члена.

Со членовите 1, 2 и 3, дефинирани се содржината на законот и значењето на одредени поими/дефиниции употребувани во овој закон што ќе придонесе за полесно и поразбирливо применување на неговите одредби, како и целите на законот.

Со членовите 4 и 5 се уредуваат ароматизираните вински производи и супсијадарната примена на Законот за општата управна постапка, како и примената на Законот за инспекциски надзор и Законот за Државниот инспекторат за земјоделство при вршење на надзорот над спроведување на овој закон.

Со членовите 6 и 7 се уредуваат начинот на креирање на политиките во лозарството и винарството. Се уредува надлежноста на Владата за донесување на Национална Стратегија за развој на лозарството и винарството, за период од 10 години, Национална програма за лозарството и винарството за период од 5 години и годишна програма за финансиска поддршка во лозарството и винарството за спроведување на Националната програма и нивната

ARSYETIM PËR PROPOZIMIN E LIGJIT

I. SHPJEGIMI I PËRMBAJTJES SË DISPOZITAVE TË PROPOZIMIT TË LIGJIT PËR VERËRËN

Propozim - ligji për verërat përmban IX пjesë dhe 112 nene.

Nenet 1, 2 dhe 3 përcaktojnë përbajtjen e ligjit dhe kuptimin e disa termeve/përkufizimeve të përdorura në këtë ligj që do të kontribuojë në një zbatim më të lehtë dhe më të kuptueshëm të dispozitave të tij, si dhe qëllimeve të ligjit.

Nenet 4 dhe 5 rregullojnë produktet e verës me aromë dhe zbatimin plotësues të Ligjit për procedurën e përgjithshme administrative, si dhe zbatimin e Ligjit për mbikëqyrjen inspektuese dhe Ligjit për inspektoratin shtetëror për bujqësi gjatë mbikëqyrjes së zbatimit të këtij ligji.

Nenet 6 dhe 7 rregullojnë mënyrën e krijimit të politikave në vreshtarinë dhe verëtarinë. Rregullohet kompetenca e Qeverisë për miratimin e Kombëtares

Strategjia për zhvillimin e vreshtarisë dhe verëtarisë, për një periudhë 10-vjeçare, Programi kombëtar për vreshtarinë dhe verëtaria për një periudhë 5-vjeçare dhe një program vjetor për mbështetjen financiare në verëtari dhe verëbërsi për zbatimin e Programit Kombëtar dhe përbajtjen e tyre.

Nenet 8, 9, 10, 11 dhe 12 parashikojnë procedurën për dhëni e miratimit për mbjelljen e hardhisë.

Për hir të përmirësimit të cilësisë së verës dhe produkteve të tjera të rrushit të verës, në varësi të qëllimeve dhe prioriteteve të përcaktuara në strategjinë kombëtare për vreshtarinë dhe verëtarinë, rritja e varieteteve të reja të rrushit mund të kushtëzohet me leje mbjelljeje. Në këtë пjesë përcaktohen priorititetet për miratimin për mbjellje, procedura e marrjes së miratimit, modifikimi dhe përdorimi i miratimit për

содржина.

Со членовите 8, 9, 10, 11 и 12 се пропишува постапката за издавање на одобрение за садење на лозови насади. Заради унапредување на квалитетот на виното и другите производи од винско грозје, во зависност од целите и приоритетите утврдени во националната стратегија за лозарството и винарството подигнувањето на нови сорти на грозје може да биде условено со одобрение за садење. Во овој дел пропишани се приоритетите за одобрение за садење, постапката за добивање на одобрение, измената и користењето на одобрението за садење.

Со членовите 13, 14, 15, 16 и 17 заради евидентија на лозовите насади и идентификација на производителите на винско грозје се пропишува надлежност на Министерството за земјоделство да води Национален регистар на лозови насади во електронска форма, начинот на евидентирање на податоците во Регистрот, начинот на пријавување на промени во Регистрарот, како и за обврската за безбедноста на податоците во Регистрарот.

Со членовите 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 и 28 се уредуваат откупот на винско грозје, начинот на исплата на откупено винско грозје па така меѓудругото уредено е дека откуп на винско грозје за производство на вино може да вршат производители на вино и трговци со винско грозје кои се запишани во Регистрарот на откупувачи на земјоделски производи кој се води согласно со Законот за земјоделство и рурален развој. Откупувачот на производителот на грозје може износот за откупеното винско грозје да му го исплати во целост во рок од седум дена од денот на приемот, односно предавањето на винското грозје на откупувачот или исплатата на износот за откупеното винско грозје на секој производител на винско грозје да ја изврши на три рати од кои првата рата во

mbjellje.

Nenet 13, 14, 15, 16 и 17 парашикојнë kompetencë e Ministrisë së Bujqësisë për evidencën e vreshtave dhe identifikimin e prodhuesve të rrushit për verë për të mbajtur një Regjistër kombëtar të vreshtave në formë elektronike, mënyra e regjistrimit të të dhënavët në Regjistër, mënyrën e raportimit të ndryshimeve në Regjistër, si dhe detyrimin për sigurinë e të dhënavët në Regjistër.

Me nenet 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 и 28 rregullohet blerja e rrushit për verë, mënyrën e pagesës së rrushit të blerë për verë, kështu që ndërt të tjera rregullohet që blerja e rrushit të verës për prodhimin e verës mund të kryhet nga prodhuesit e verës dhe tregtarët e rrushit për verë të cilët janë të regjistruar në Regjistrin e blerësve të produkteve bujqësore i cili mbahet në pajtim me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural.

Blerësi i prodhuesit të rrushit mund të paguajë shumën përrushin e blerë të verës në tërësi brenda shtatë ditëve nga dita e marrjes, gjegjësisht dorëzimit të rrushit të verës te blerësi ose pagesës së shumës që rrushi i blerë për verë të çdo prodhuesi të rrushit për verë të paguajë në tre këste, nga të cilat kësti i parë në masën të paktën 20% jo më vonë se data 15 dhjetor i vitit në të cilin është bërë blerja, kësti i dytë në shumën prej të paktën 40% jo më vonë se 15 shkurti i vitit pasardhës të vitit kur është bërë blerja dhe kësti i tretë me shumën e mbetur jo më vonë se data 30 prill e vitit pasardhës nga viti kur është bërë blerja. Më tej, për të mbrojtur interesat e prodhuesve të rrushit për verë, Ministria e Bujqësisë është përgjegjëse që të përcaktojë çmimin e prodhimit të rrushit të verës për kilogram, jo më vonë se 15 korriku i vitit aktual, për të paktën dy nga varietetet më të zakonshme. Llogaritja e kostove për prodhimin e një kilogrami rrush për verë në një sipërfaqe të caktuar dhe të cilësisë së duhur sipas një metodologjje të caktuar do të bëhet nga një institucion i lartë arsimor ose shkencor në fushën e bujqësisë.

Me nenet 29, 30, 31, 32, 33, 34 rregullohet lëndët e para për prodhimin e verës, mjetet

висина од најмалку 20% најдоцна до 15 декември во годината кога е извршен откупот, втората рата во висина од најмалку 40% најдоцна до 15 февруари наредната година од годината кога е извршен откупот и третата рата со останатиот износ најдоцна до 30 април наредната година од годината кога е извршен откупот. Понатаму заради заштита на интересите на производителите на винско грозје се пропишува надлежност на Министерството за земјоделство да утврдува производната цена на винско грозје по килограм, најдоцна до 15 јули во тековната година, за најмалку две најзастапени сорти. Пресметката на трошоците за производство на килограм винско грозје на определена површина и соодветен квалитет согласно дадена методологија ќе ја врши високо образовна или научна институција од областа во земјоделството.

Со членовите 29, 30, 31, 32, 33, 34 се регулирани сировините за производство на вино, одобрени енолошки средства и постапки заради правилна винификација, чување и нега на виното, дополнување и намалување на јачината на алкохол, па така се пропишува дека само грозјето добиено од вински сорти на грозје во согласност со класификацијата од членот 37 од овој закон може да биде употребено за производство на вино. Виното кое не е добиено од вински сорти на грозје во согласност со класификацијата од членот 37 од овој закон, како и виното кое не ги исполнува условите утврдени со прописите за енолошките средства и постапки, не може да се стави во промет. Уредено е дека свежо грозје, шира, шира во ферментација, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, шира во ферментација прекината со додавање на алкохол, сок од грозје и концентриран сок од грозје од увоз не можат да се употребат за производство на вино или да се додаваат на вино во Република

dhe procedurat e miratuara enologjike me qëllim të verës, ruajtjes dhe kujdesit të duhur të verës, shtimit dhe zvogëlimit të forcës së alkoolit, kështu që është paraparë që vetëm rrushi i përfthuar nga varietetet verore të rrushit në përputhje me klasifikimin nga neni 37 i këtij ligji mund të përdoret për prodhimin e verës. Vera që nuk përfthohet nga varietetet verore të rrushit sipas klasifikimit nga neni 37 të këtij ligji, si dhe vera që nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me rregulloren përmjetet dhe procedurat enologjike, nuk mund të hidhet në treg. Është e rregulluar që rrushi i freskët, mushti, mushti në fermentim, mushti i koncentruar, mushti i koncentruar i pastruar, mushti në fermentim i ndërprerë nga shtimi i alkoolit, lëngu i rrushit dhe lëngu i koncentruar i rrushit nga importi nuk mund të përdoret për prodhimin e verës ose shtimin në verë në Republikën e Maqedonisë së Veriut, shtimi i saharozës në verë është i ndaluar, përvëç prodhimit të verërave të gazuara, si dhe është i ndaluar prodhimi i verës me rifermentim të bishtit. Më tej rregullohet se prodhimi i verës kryhet duke aplikuar mjete dhe procedura enologjike të miratuara, ku mjetet dhe procedurat enologjike aplikohen me qëllim të verësimit, ruajtjes ose kujdesit të duhur të verës dhe produkteve të tjera nga rrushi dhe vera. Gjithashtu parashikohet që në vite me kushte jashtëzakonisht të këqija klimatike, Ministria e Bujqësisë do të miratojë shtimin e forcës natyrale të alkoolit në vëllim të rrushit të freskët, mushtit, mushtit në fermentim, verës së re në fermentim dhe verës së përfthuar nga varietetet e rrushit për rregullohet prodhimi i verës nga neni 37 i këtij ligji dhe mënyra e shtimit.

Me nenet 35, 36, 37, 38, 39, 40 dhe 41 është e rregulluar klasifikimi i varieteteve të rrushit për prodhimin e verës, metodat e referencës për analizën fiziko-kimike të verërave, shtimin dhe reduktimin e forcës së alkoolit, si dhe mjetet dhe procedurat enologjike të miratuara për verën, ruajtjen dhe kujdesin e duhur të verës, si dhe mbajtjen e regjistrit të prodhuesve të verërave të personave fizikë

Северна Македонија, дека се забранува додавање сахароза во вино, освен заради производство на пенливи вина и се забранува производство на вино со повторна ферментација на комињето. Понатаму се уредува дека производство на вино се врши со примена на одобрени енолошки средства и постапки, при што енолошките средства и постапки се применуваат заради правилна винификација, чување или нега на виното и другите производи од винско грозје и вино. Исто така се пропишува дека во години со исклучително лоши климатски услови, Министерството за земјоделство ќе одобри дополнување на природната јачина на алкохол по волумен на свежо грозје, шира, шира во ферментација, младо вино во ферментација и вино добиено од сорти на грозје за производство на вино од членот 37 од овој закон и уреден е начинот на дополнување. Со членовите 35, 36, 37, 38, 39, 40 и 41 е регулирана класификацијата на сорти на грозје за производство на вино, референтните методи за физичко-хемиска анализа на вината, дополнување и намалување на јачината на алкохол, како и одобрените енолошки средства и постапки заради правилна винификација, чување и нега на виното, како и водење на регистар на производители на вино на физички и правни лица. Поточно во овие членови е уредено дека Референтните методи за физичко-хемиска анализа на виното се објавените и препорачани методи на Меѓународната организација за лозарство и винарство (ОИВ). Сортите на грозје за производство на вино се класифицираат на „препорачани“ и „одобрени“ сорти. Сите класифицирани сорти на грозје за производство на вино припаѓаат на родот *Vitis vinifera* или потекнуваат од вкрстување на овој род со други видови од родот *Vitis*, одобрени од Меѓународната организација за лозарство и винарство (ОИВ). Производителите на вино не смеат да ги користат комињето и

две juridikë.

Мë saktësish, në këto artikuj është rregulluar që Metodat Referenciale për Analizën Fizikokimike të Verës janë metodat e publikuara dhe të rekomanduara të Organizatës Ndërkombëtare të Vreshtarisë dhe Enologjisë (OIV).

Varietetet e rrushit për prodhimin e verës klasifikohen në varietete "të rekomanduara" dhe "të miratuara". Të gjitha varietetet e klasifikuara të rrushit për prodhimin e verës i përkasin gjinisë *Vitis vinifera* ose e kanë origjinën nga kryqëzimet e kësaj gjinie me specie të tjera të gjinisë *Vitis*, të miratuara nga Organizata Ndërkombëtare e Vreshtarisë dhe Vreshtarisë (OIV). Prodhuarit e verës nuk guxojnë të përdorin bishtajat dhe bishtajat e marra nga prodhimi i verës për distilim në të njëjtat ambiente dhe me të njëjtat pajisje me të cilat prodhojnë verë. Më tej është rregulluar që prodhimi i verës me qëllim të vendosjes së verës në treg mund të kryhet nga një person fizik ose juridik i cili:

- ka objekte dhe pajisje të përshtatshme për prodhimin e verës në posedim të tij ose përdor lokalet dhe pajisjet në pronësi të një personi tjetër fizik ose juridik, i cili nuk ka detyrime financiare për rrushin e blerë të verës në vitet e mëparshme;
- personi juridik ka të punësuar të paktën një person me diplomë universitare në fushën e verëtarisë ose vreshtarisë, ose me kontratë ka punësuar një person me diplomë universitare në fushën e verëtarisë ose vreshtarisë nëse kapaciteti për përpunimin dhe ruajtjen e verës nuk tejkalojnë 100,000 litra në vit;
- personi fizik ka kryer arsimin e lartë në lëmin e verëtarisë ose vreshtarisë, ose me kontratë ka punësuar një person me arsim të lartë të kryer në lëmin e verëtarisë ose vreshtarisë, ose personi fizik të ketë përfunduar së paku arsimin e mesëm, nëse kapaciteti i përpunimit dhe ruajtjes së verës nuk i kalon 50,000 litra në vit;
- nuk ka detyrime të vonuara financiare për rrushin e blerë për verë në përputhje me këtë

винскиот талог добиен од производството на вино за дестилација во истите простории и со истата опрема со која произведуваат вино. Понатаму уредено е дека производство на вино заради ставање на вино во промет може да врши физичко или правно лице кое:

- располага со соодветни простории и опрема за производство на вино во своја сопственост или користи простории и опрема во сопственост на друго физичко или правно лице кое нема финансиски обврски за купено винско грозје во претходните години;
- правното лице да има вработено најмалку едно лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или со договор да има ангажирано лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството доколку капацитетот за преработка и чување на виното не надминува 100.000 литри годишно;
- физичкото лице да има завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или со договор да има ангажирано лице со завршено високо образование од областа на винарството или лозарството или физичкото лице да има завршено најмалку средно образование, доколку капацитетот за преработка и чување на виното не надминува 50.000 литри годишно;
- нема доспеани финансиски обврски за откупеното винско грозје согласно со овој закон и
- не било избришано од Регистарот на производители на вино во претходната календарска година. Заради евидентија на производителите на вино, Министерството води Регистар на производители на вино во електронска форма.

Со членовите 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 и 54 е описан начинот и постапката на добивање на решение за ставање на виното во промет, како и водењето на влезно –излезни регистри и

ligj dhe

- нук ёсhtë fshirë nga Regjistri i Prodhuesve të Verës në vitin e kaluar kalendarik. Për evidencën e prodhuesve të verës, Ministria mban Regjistrin e prodhuesve të verës në formë elektronike.

Nenet 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 dhe 54 përshkruajnë mënyrën dhe procedurën e marrjes së një vendimi për hedhjen e verës në treg, si dhe menaxhimin e hyrjes. -regjistrat e daljes dhe dokumentet shoqëruese për prodhimet e rrushit të verës, verës dhe produkteve të verës.

Për të monitoruar qarkullimin e verës së importuar, mbahet regjistri i importuesve.

Më në detaje, këto nene përcaktojnë se vera e prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund të tregtohet vetëm nga një prodhues i regjistruar i verës në Regjistrin e prodhuesve të verës, atë verë të importuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund ta lëshojë në treg vetëm personi juridik i regjistruar në Regjistrin e importuesve të verës nga neni 51 i këtij ligji, që nënkuption eksportin e verës së prodhuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut mund ta bëjë prodhuesi i verës ose personi tjetër juridik i cili posedon verën për të cilën ёshtë nxjerrë vendimi për nxjerrjen e verës në treg.

Po ashtu, rregullohet që analiza fiziko-kimike e verës me qëllim të vendosjes së verës në treg të bëhet në laboratorë të autorizuar nga Ministria. Laboratorët për kryerjen e analizave fiziko-kimike të verës duhet:

- të ketë një certifikatë akreditimi laboratori për kërkeshat e kompetencës së përgjithshme të laboratorëve të testimit dhe kalibrimit sipas standardit ISO 17025,

- të jenë të akredituar nga Institut i Akreditimit i Republikës së Maqedonisë së Veriut për metodat e duhura për kryerjen e analizave fizike dhe kimike të verës nga neni 36 i këtij ligji, dhe

- të ketë të punësuar të paktën një laborant me arsim të mesëm të përfunduar, tre ekspertë me arsim të lartë të përfunduar në fushën e agronomisë, shkencave kimike ose teknologjike dhe të paktën një drejtues me

придружни документи за производи од винско грозје, вино и производи од вино. Заради следење на прометот на увезеното вино се води регистар на увозници. Подетално со овие членови е уредено дека вино произведено во Република Северна Македонија може да стави во промет само производител на вино записан во Регистарот на производители на вино, дека вино увезено во Република Северна Македонија може да стави во промет само правно лице записано во Регистарот на увозници на вино од членот 51 од овој закон, декла извоз на вино произведено во Република Северна Македонија може да врши производителот на вино или друго правно лице сопственик на вино за кое е издадено решение за ставање на виното во промет. Понатаму е уредено дека Физичко-хемиска анализа на виното заради ставање на виното во промет се врши во лаборатории овластени од Министерството. Лабораториите за вршење на физичко-хемиска анализа на вино треба:

- да поседуваат сертификат за акредитација на лабораторијата за опшите барања на компетентност на лаборатории за тестирање и калибрација по стандардот ISO 17025,

- да се акредитирани од страна на Институтот за акредитација на Република Северна Македонија за соодветните методи за вршење на физичко хемиски анализи на вино од членот 36 од овој закон, и

- да имаат вработено најмалку еден лаборант со завршено средно образование, три стручни лица со завршено високо образование од областа на агрономијата, хемиските или технолошките науки и најмалку еден раководител со звање магистер на хемиски науки и

- да има соодветни простории и опрема.

diplomë master në shkencat kimike dhe - të ketë ambiente dhe pajisje të përshtatshme.

Për më tepër, është paraparë mundësia e superanalizës, ku nëse rezultatet e superanalizës dhe analiza fillestare fiziko-kimike nuk janë të njëjta, rezultati i superanalizës është autoritar.

Gjithashtu në këto artikuj është rregulluar që verërat për nga vetitë organoleptike duhet të plotësojnë kërkesat në lidhje me pamjen (ngjyrën dhe qartësinë), aromën dhe shijen. Për verërat me emërtim të origjinës të prodhuara në përputhje me këtë ligj me vlerësim organoleptik, duhet të vërtetohen edhe vetitë tipike të verës të përcaktuara në raportin për mbrojtjen e emërtimit të origjinës. Vlerësimi organoleptik i verës kryhet nga një laborator i autorizuar në përputhje me këtë ligj nëpërmjet një komisioni degustimi të përbërë nga pesë anëtarë. Përjashtim është bërë për nxjerrjen e vendimit për vënien në qarkullim të verës pa emërtim gjeografik dhe verës me tregues gjeografik, vlerësimi organoleptik i verës mund të bëhet edhe nga prodhuesi i verës që ka prodhuar verën objekt vlerësimi. Sa i përket shitjes së verës, është përcaktuar që prodhuesi i verës mund të shesë verën në bazë të vendimit për nxjerrjen e verës në shitje dhe është paraparë procedura e nxjerrjes së verës në shitje.

Me nenet 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 dhe 81, rregullohet mbrojtja e verës, përcaktohet emërtimi i origjinës, treguesi i mbrojtur gjeografik dhe emërtimi tradicional, si dhe është rregulluar procedura për marrjen e mbrojtjes së këtyre emërtimeve në nivel të Republikës së Maqedonisë së Veriut. Për më tepër, ky seksion trajton metodën e marrjes së mbrojtjes ndërkombëtare për produktet me emërtim të origjinës, tregues gjeografik të mbrojtur dhe emër tradicional, si dhe mbrojtjen e markave në nivel të Bashkimit Evropian. Në pjesën e fundit shpjegohet mënyra e kontrollit zyrtar dhe verifikimi i

Понатаму се пропишува можност за суперанализа при што доколку резултатите од суперанализата и од првичната физичко-хемиска анализа не се исти, меродавен е резултатот од суперанализата.

Исто така во овие членови е уредено дека вината во однос на органолептичките својства мора да ги исполнуваат барањата во поглед на изгледот (боја и бистрина), арома и вкус. За вина со ознака за потекло произведени согласно овој закон со органолептичко оценување, треба да се потврдат и својствата типични за виното утврдени во елаборатот за заштита на ознаката за потекло. Органолептичкото оценување на виното се врши од лабораторија овластена согласно овој закон преку Дегустациона комисија составена од пет члена. Уреден е исклучок заради издавање на решение за ставање на вино без географски назив и вино со географска ознака во промет, органолептичкото оценување на виното може да го врши и производителот на вино кој го произвел виното кое предмет на оценување.

Во однос на прометот на вино се пропишува дека производителот на вино може да врши промет на вино врз основа на решение за ставање на виното во промет и пропишана е постапката за ставање на вино во промет.

Со членовите 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 и 81 се уредени заштитата на виното утврдени се ознаката за потекло, заштитената географска ознака и традиционален назив и уредена е постапката за добивање на заштита на овие називи на ниво на Република Северна Македонија. Понатаму, овој дел го обработува начинот на добивање меѓународна заштита на производите со ознака за потекло, заштитена географска ознака и традиционланен назив, како и заштита на ознаките на ниво на Европска Унија. Во

konformitetit me raportin dhe/ose specifikimin e produktit. Ѓештë pëershkruar edhe mënyra dhe procedura për formimin e organizatave për mbrojtjen e emrave gjeografikë dhe emrat tradicionalë.

Qëllimi i këtyre organizatave është të zhvillojnë një strategji për promovimin e produkteve të tyre dhe rregulla të përbashkëta për përdorimin e një treguesi specifik gjeografik. Në mënyrë më të detajuar në këto nene, rregullohet që emri gjeografik i verës në nivel kombëtar dhe ndërkontinentar mbrohet nga një emërtim i origjinës (ZOP) ose një tregues gjeografik (ZGO). Emërtimi tradicional i verës mbrohet nga një shenjë tradicionale në nivel kombëtar dhe ndërkontinentar. Për mbrojtjen e emrave gjeografikë të verërave, zonat e përshtatshme për prodhimin e verës ndahen në:

- regjione dhe rajonet dhe
- vreshtat, lokalitetet dhe vendbanime.

Regjionet dhe rajonet janë zona gjeografike të përcaktuara saktësisht me kufij fizik ose administrativ për prodhimin e verës me tregues gjeografik.

Vreshtat, lokalitetet dhe lokalitetet janë zona gjeografike të përcaktuara saktësisht me kufij fizik ose administrativ për prodhimin e verës me emërtim origjine.

Këto nene përcaktojnë se emrat tradicionalë të verërave me emërtim të origjinës dhe tregues gjeografik janë:

- verërat me tregues gjeografik (VGO),
- verë me origjinë të kontrolluar (VKP) dhe
- verë me origjinë të kontrolluar dhe të garantuar (VKGP).

Vera me tregues gjeografik (VGO) është një verë me tregues gjeografik, zona e origjinës së së cilës është një regjion dhe/ose rajon dhe është prodhuar në përputhje me kërkosat e mëposhtme:

- 85% e rrushit për verë vjen nga zona e origjinës (rajoni/ regjioni) emri i së cilës mban,
- prodhohet tërësisht nga varietete rrushi të miratuara dhe/ose të rekomanuara
- ka të gjitha karakteristikat e përcaktuara në përputhje me këtë ligj,

последниот дел е објаснет начинот на службена контрола и верификација на соодветноста со елборатот и/или производната спецификација. Исто така описан е начинот и постапката за формирање на организациите за заштита на географски назив и традиционални називи. Целта на овие организации е да развијат стратегија за промоција на нивните производи и зеднички правила за употреба на одредена географска ознака. Подетално во овие членови е уредено дека Географскиот назив на виното на национално и меѓународно ниво се заштитува со ознака за потекло (ЗОП) или географска ознака (ЗГО). Традиционалниот назив на виното на национално и меѓународно ниво се заштитува со традиционална ознака. Заради заштита на географските називи на виното областите погодни за производство на вино се делат на:

- региони и реони и
- виногорја, локалитети и месности.

Региони и реони се прецизно дефинирани географски области со физички или административни граници за производство на вино со географска ознака.

Виногорја, локалитети и месности се прецизно дефинирани географски области со физички или административни граници за производство на вино со ознака на потекло.

Во овие членови се уредува дека традиционални називи за вина со ознака на потекло и географска ознака се:

- вина со географска ознака (ВГО),
- вино со контролирано потекло (ВКП) и
- вино со контролирано и гарантирано потекло (ВКГП).

Виното со географска ознака (ВГО) е вино со географска ознака, чија област на потекло е регион и/или реон и е произведено во согласност со следните барања:

- 85% од винското грозје потекнува од областа на потекло (реон/регион) чие

- каnjë forcë reale të alkoolit në vëllim jo më pak se 9,5% vol. dhe

- ka kaluar analizën fiziko-kimike të verës.

Verë me origjinë të kontrolluar (VKP) është një verë me emërtim origjine, zona e origjinës së së cilës është shënuar saktësisht brenda një vreshti ose brenda një njësie më të vogël gjeografike të së njëjtës dhe prodhohet në përputhje me kërkesat e mëposhtme:

- 100% e rrushit për verë vjen nga zona e origjinës (vreshti) emri i së cilës mban,

- prodhohet tërësisht nga varietetet e rekomanduara të rrushit dhe në përputhje me raportin e mbrojtjes,

- prodhohet sipas kërkesave për prodhimin e asaj vere me origjinë të kontrolluar të përcaktuara në përputhje me raportin e mbrojtjes

- vinifikimi kryhet brenda zonës së origjinës së rrushit,

- ka një forcë të vërtetë alkoolike në vëllim jo më pak se 11% vol. për verërat e thata, d.m.th. një forcë minimale aktuale e alkoolit në vëllim prej 9,5% vol. për verëra gjysmë të thata, gjysmë të embla dhe të embla,

- ka kaluar analizën fiziko-kimike të verës dhe

- ka kaluar vlerësimin organoleptik të verës.

Një verë me origjinë të kontrolluar dhe të garantuar (VKGP) është një verë me një emërtim origjine të dallueshme nga karakteristikat specifike dhe cilësia e lartë, zona e origjinës së së cilës shënohet saktësisht brenda një ose disa lokaliteteve ose njësive më të vogla vreshtaresh dhe prodhohet në përputhje me kërkesat e mëposhtme:

- 100% e rrushit të lartë vjen nga lokaliteti ose nga njësitë më të vogla të kultivimit të verës, emri i të cilave mban,

- prodhohet tërësisht nga varietetet e rekomanduara të rrushit dhe në përputhje me raportin e mbrojtjes,

- prodhohet sipas kërkesave për prodhimin e asaj vere me origjinë të kontrolluar dhe të garantuar të përcaktuara në përputhje me raportin e prodhimit të verës,

- име го носи,
- е произведено целосно од одобрени и/или препорачани сорти на грозје с
  - ги има сите карактеристики утврдени согласно со овој закон,
  - има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 9,5% вол. и
  - ја поминало физичко-хемиската анализа на вино.

Виното со контролирано потекло (ВКП) е вино со ознака на потекло, чија област на потекло е прецизно обележена во рамки на виногорје или во рамки на помала географска единица од истото и е произведено во согласност со следните барања:

- 100% од винското грозје потекнува од областа на потекло (виногорје) чие име го носи,
- е произведено целосно од препорачани сорти на грозје и во согласност со елаборатот за заштита,
- е произведено според барањата за производство на тоа вино со контролирано потекло пропишани во согласност со елаборатот за заштита
- винификацијата се извршува во рамки на самата област на потекло на грозјето,
- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 11% вол. за суви вина, односно минимум вистинска јачина на алкохол по волумен од 9,5% вол. за полу суви, полу слатки и слатки вина,
- ја поминало физичко-хемиската анализа на вино и
- го поминало органолептичкото оценување на вино.

Виното со контролирано и гарантирано потекло (ВКГП) е вино со ознака на потекло препознатливо по специфичните карактеристики и високиот квалитет, чија област на потекло е прецизно обележена во рамки на еден или неколку локалитети или помали лозарски единици (месности) и е произведено во согласност со следните барања:

- 100% од виското грозје потекнува од

- Vreshtaria kryhet brenda zonës së origjinës së rrushit ose në afërsi të lokalitetit ose njësive më të vogla të kultivimit të verës (lokaliteteve) nga vjen rrushi i verës, por jo jashtë vreshtit të cilit i përket;
- ka një forcë të vërtetë alkoolike në vëllim jo më pak se 12% vol. për verërat e thata, d.m.th. një forcë minimale e vërtetë e alkoolit në vëllim prej 10% vol. për verëra gjysmë të thata, gjysmë të ëmbla dhe të ëmbla,
- ka kaluar analizën fiziko-kimike të verës dhe
- ka kaluar vlerësimin organoleptik të verës. Gjithashtu në këto nene është rregulluar që vera të marrë një emërtim origjine ose një tregues gjeografik, bazuar në një raport të bërë nga kërkuesi për mbrojtjen e një përcaktimi të origjinës ose një tregues gjeografik. Përcaktohet përmbajtja e raportit, përbërrja e komisionit shqyrtues që kryen shqyrtimin e raportit dhe mënyra se si e bën atë. Më tej, në këto nene rregullohet se mbrojtja e emërtimit gjeografik ose e emërtimit tradicional bëhet me vendim për mbrojtjen e emërtimit të origjinës ose të emërtimit gjeografik ose të emërtimit tradicional.

Me nenet 82, 83, 84, 85, 86, 87 dhe 88 me qëllim mbrojtjen e interesave të konsumatorëve dhe prodhuesve dhe për të mbrojtur konkurrencën përcaktohet përshkrimi, etiketimi dhe mbrojtjen e verës dhe produkteve të tjera të rrushit të verës, si dhe të dhëna të detyrueshme dhe fakultative dhe ndalimin e përshkrimit apo etiketimit të pasaktë.

Nenet 89, 90, 91, 92 dhe 93 mbulojnë dispozitat që rregullojnë mbikëqyrjen dhe masat që duhet të merren nga inspektorët shtetërorë të bujqësisë.

Nenet 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102 dhe 103 përmbajnë kundërvajtjet dhe llojin e sanksioneve kundërvajtëse që mund t'i shqiptohen kryesve.

Nenet 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111 dhe 112 përcaktojnë afatin e miratimit të akteve nënligjore, mbrojtjen e verërave me emërtim gjeografik dhe emërtim tradicional,

локалитетот или помалите лозарски единици чие што име го носи,

- е произведено целосно од препорачани сорти на грозје и во согласност со елаборатот за заштита,

- е произведено според барањата за производство на тоа вино со контролирано и гарантирано потекло пропишани во согласност со елаборатот за производство на виното,

- винификацијата се извршува во рамки на самата област на потекло на грозје или во непосредна близина на локалитетот или помалите лозарски единици (месности) од каде потекнува винското грозје, но не надвор од виногорјето на кое што припаѓа,

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% вол. за суви вина, односно минимум вистинска јачина на алкохол по волумен од 10% вол. за полу суви, полу слатки и слатки вина,

- ја поминало физичко-хемиската анализа на вино и

- го поминало органолептичкото оценување на вино.

Исто така во овие членови е уредено дека виното добива ознака на потекло или географска ознака, врз основа на елаборат изработен од подносителот на барањето за заштита на ознака на потекло или географска ознака. Пропишана е содржината на елаборатот, како и составот на рецензионата комисија која ја врши рецензијата на елаборатот и начинот како го прави тоа.

Поантаму во овие членови е уредено дека заштитата на географски назив или традиционален назив се врши со решение за заштита на ознака за потекло или географска ознака или традиционална ознака.

Со членовите 82, 83, 84, 85, 86, 87 и 88 заради заштита на интересите на потрошувачите и производителите и заради заштита на конкуренцијата дефиниран е описот, означувањето и заштитата на виното и други производи од

си дее qarkullimin e verërave me emërtim gjeografik në 4 vitet e para nga hyrja në fuqi e këtij ligji, afati për krijimin e Regjistrat të Emërtimeve të Originës, Regjistrat të Emërtimeve Gjeografike dhe Regjistrat të Emërtimeve Tradicionale, përfundimi i dispozitave të këtij ligji pas aderimit të vendit në anëtarësimin e plotë në Bashkimit Evropian dhe rregullimin dhe përfundimin e vlefshmërisë së rregulloreve ekzistuese që rregullojnë këtë çështje.

винско грозје, како и задолжителните и незадолжителните податоци и забраната за неточен опис или означување.

Со членовите 89, 90, 91, 92 и 93 се опфатени одредби кои го регулираат надзорот и мерките што треба да ги преземат државните инспектори за земјоделство.

Во членовите 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102 и 103 содржани се прекршоците и видот на прекршочните санкции кои можат да им се изречат на сторителите.

Со членовите 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111 и 112 утврдени се рокот за донесување на подзаконските акти, заштитата на вината со географски назив и традиционален назив, како и прометот на вина со географски назив во првите 4 години од влегувањето во сила на овој закон, рокот за воспоставување на

Регистарот на ознаки на потекло, Регистарот на географски ознаки и Регистарот на традиционални ознаки, престанувањето на одредби од овој закон по пристапувањето на земјата во пополноправно членство во Европската Унија и уредување и престанувањето на важност на постоечките прописи кои ја регулираат оваа материја.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија во Предлог на законот за виното се меѓусебно поврзани и како целина треба да се постигне поквалитетно регулирање на материјата во делот на производството и прометот на виното.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Последиците кои ќе произлезат од предложеното законско решение се позитивни.

II. NDËRLIDHJA E ZGJIDHJEVE QË PËRMBAJNË NË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Zgjidhjet e propozuara në propozim – ligjin për verën janë të ndërlidhura dhe në tërsëi duhet të arrihet një rregullim më cilësor i çështjes në fushën e prodhimit dhe shitjes së verërave.

III. PASOJAT QË DO TË REZULTOJNË NGA ZGJIDHJET E PROPOZUARA

Pasojat që do të rezultojnë nga zgjidhja e propozuar ligjore janë pozitive.

Me miratimin e ligjit dhe harmonizimin e tij me rregulloret e BE-së, ai do të kontribuojë në rritjen e vendosjes së verës maqedonase në tregjet e BE-së. Gjithashtu, do të mundësohet shitja e produkteve të reja (verë organike, produkte vere me shije) në tregjet vendore dhe të huaja.

E gjithë kjo do të kontribuojë në rritjen e aktivitetit ekonomik dhe rritjen е të ardhurave për prodhuesit e verës - bodrumet e verës, por edhe për prodhuesit e rrushit të verës - kultivuesit.

Со донесувањето на законот и негово усогласување со регулативите на ЕУ, ќе се придонесе кон зголемен пласман на македонско вино на пазарите на ЕУ. Покрај тоа, ќе се овозможи и продажба на нови производи (органско вино, ароматизирани вински производи) на домашните и странски пазари. Сето ова ќе придонесе за зголемена економската активност и зголемен приход кај производителите на вино – винарските визби, но и кај производителите на винско грозје – лозарите. Конечно, заштитеното географско потекло на вината од Република Северна Македонија, ќе придонесе кон зголемување на препознатливоста на земјата во целина и зголемување на цената на виното, што од своја страна, ќе придонесе кон зголемени приходи на винарите и лозарите, како и зголемен девизен прилив за државата.

Сето горенаведено ќе има сèвкупно позитивно влијание на економијата во руралните средини и на ниво на државата во целина

Së fundi, origjina e mbrojtur gjeografike e verërave nga Republika e Maqedonisë së Veriut do të kontribuojë në rritjen e njohjes së vendit në tërësi dhe rritjen e çmimit të verës, e cila nga ana tjetër do të kontribuojë në rritjen e të ardhurave të kantinave të verës dhe kultivuesve, si dhe në rritja e fluksit valutor për shtetin.

Të gjitha të lartëpërmendurat do të kenë një ndikim të përgjithshëm pozitiv në ekonominë e zonave rurale dhe në nivel shtetëror në tërësi.

Влада на Република Северна Македонија
Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut

**ОБРАЗЕЦ ЗА ПРОЦЕНКА НА ФИСКАЛНИТЕ ИМПЛИКАЦИИ
НА ПРЕДЛОГ ПРОПИСИТЕ И ОПШТИТЕ АКТИ ДОСТАВЕНИ ДО ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА ЗА НИВНО УСВОЈУВАЊЕ /
FORMULARI PËR VLERËSIMIN E NDIKIMEVE FISKALE
MBI RREGULLAT E PROPOZIMIT DHE AKTEVE TË PËRGJITHSHME TË DORËZUARA PËR MIRATIM NË
QEVERTINË E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT**

1. Назив на предлогот / Emrimi i lëndës:	2. Министерство / орган на државна управа : Ministria / organi i administratës shtetërore:		
Предлог на закон за виното	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство /Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave		
3. Цел на предлогот / Qëllimi i propozimit:	4. Вид на предлог / Lloji i propozimit:		
Донесување на предложениот закон	Предлог на закон		
5. Контакт лице и звање/ Personi për kontakt dhe titulli:	6. Контакт тел./факс или е-пошта/ Kontakt telefoni / faksi ose posta elektronike:		
Борче Јоновски	070409947		
7. Активност/ Aktiviteti:			
8. Вид на барање/ Lloji i kërkesës:			
☐ Регулатива во врска со ЕУ ☐ Rregullorja e BE -së	☐ Нова програма ☐ Programi i ri	☐ Прераспределба (на средства) помеѓу две програми ☐ Rishpërndarja (e mjeteve) ndërmjet dy programeve	
☐ Друга нова регулатива ☐ Rregullore tjetër e ge	☐ Зголемување / намалување на постоечка програма ☐ Rritja / zvogëlimi i programit ekzistues	☐ Спојување на две или повеќе програми ☐ Bashkimi i dy ose më shumë programeve	
9. Цел на барањето / предложената активност: /Qëllimi i kërkesës / aktivitetit të propozuar:			
10. Врска со владината програма: / Lidhja me programin qeveritar:			
11. Фискални импликации/ Implikimet fiskale:	(илјади денари) (mijë denarë)		
	Тековна год. Viti aktual	Втора год. Viti i dytë	Трета год. Viti i tretë
A.Вкупни трошоци за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно A.Harxhimet totale për propozimin Rrogat Mallrat dhe shërbimet			

Kapitali Transfertet Totali				
B. Одобрени средства за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно B. Mjete të aprovuara për propozimin Rrogat Mallrat dhe shërbimet Kapitali Transfertet Totali				
C. Промена (разлика) од одобрените средства (B-A) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно C. Ndryshimi (diferenca) nga mjetet e aprovuara (B-A) Rrogat Mallrat dhe shërbimet Kapitali Transfertet Totali				
D. Расположливи средства од прелевање (од други активности или програми во органот) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно D. Mjete në disponim të derdhura (nga aktivitetet ose programe të tjera në organit) Rrogat Mallrat dhe shërbimet Kapitali Transfertet Totali				
E. Нето импликации на средствата на органот (C-D) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно E. Implikimet Neto të mjeteve të organit (C-D) Rrogat Mallrat dhe shërbimet Kapitali Transfertet Totali				

F. Зголемување / намалување на приходите F. Rritja / zvogëlimi i të ardhurave			
G. Дополнителни извори на финансирање или споделување на трошоците Извор: G. Burime shtesë të financimit ose ndarjes së harxhimeve Burimi:			
12. Нето зголемување / намалување на бројот на вработени во врска со предлогот: Rritja e Netos / zvogëlimi i numrit të të punësuarve në lidhje me propozimin:			
13. Какви гаранции, заеми или други вистински или можни обврски ќе произлезат за Владата (а кои не се наведени во точка 11 A до 11 G) Cilat garanca, hua ose detyrime të tjera reale ose të mundshme do të lindin pér Qeverinë (përveç atyre të renditura në pikat 11 A deri 11 G)			
14. Ако ова претставува барање за дополнителни средства во тековната фискална година или надвор од нормалниот циклус на подготвување на буџетот, да се даде образложение Nëse kjo është një kërkesë pér mjete shtesë në vitin aktual fiskal ose jashtë ciklit normal të përgatitjes së buxhetit, të jetet arsyetimi			
15. Дата на завршување на проценката/ Data e përfundimit të vlerësimit			
16. Дата на поднесување на анализата до Министерството за финансии за добивање мислење / Data e dorëzimit të analizës në Ministriinë e Financave pér marrjen e mendimit			
17. Дата на добивање на одговор од Министерството за финансии / Data e marrjes së përgjigjes nga Ministria e Financave			
18. Измени побарани од Министерството за финансии/ Ndryshimet e kërkuar nga Ministria e Financave			
19. Одговор на министерството-предлагач:/ Përgjigja e ministrisë-propozuese:			
20. Одговор од Министерството за финансии:/ Përgjigje nga Ministria e Financave			
21.Дали мислењето на Министерството за финансии е дадено во прилог/ A është bashkangjitur mendimi i Ministrisë së Financave			
22. Одобрено / Дата:/ E miratuar / Data:			

Потпис на државен секретар или директор на орган Nënshtkrimi i Sekretarit Shtetëror ose drejtorit të organit	/0/23 Ден / месец / год Dita / muaji / viti	 Потпис на министерот Nënshtkrimi i Ministrat	/0/23 Ден / месец / год Dita / muaji / viti
---	---	---	---

Влада на Република Северна Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

**ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРОПИСОТ
СО ЗАКОНОДАВСТВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА СО КОРеспондентна
ТАБЕЛА**

1. Правен пропис	
1.1. Назив на прописот Предлог на Закон за виното Draft Law on wine	
1.2. Предлагач Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	
1.3. ЕПП број 2020.0800.8179	
1.4. Број и назив на поглавјето од правото на ЕУ согласно Националната програма за усвојување на правото на ЕУ Поглавје 11 Земјоделство и рурален развој	
2. Усогласеност на предлогот на прописот со одредбите на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји членки	
2.1. Одредба од Спогодбата која се однесува на нормативната содржина на прописот Спогодба за стабилизација и асоцијација - глава VI – сообразување на законодавството и спроведување на законите, член 68 за приспособување на постоечките и идните закони на Република Македонија со оние на Заедницата	
2.2. Дали правниот пропис е во согласност со одредбите од Спогодбата ☒ Да ☐ Не	
2.3. Причини за неисполнување, односно делумно исполнување на обврските кои произлегуваат од наведените одредби на Спогодбата /	
3.. Усогласеност напредлогот на прописот со изворите на правото на Европската унија	
3.1. Одредби на примарните извори на правото на ЕУ Договор за функционирање на Европската унија, Дел III, наслов III Земјоделство и рибарство, член 43	
3.2. Степен на усогласеност со секундарните извори од правото на ЕУ	
ЕУ пропис -CELEX бр. 32013R1308	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр.32014R0251	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр.32014R0910	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32018R0273	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32018R0274	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32019R0033	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32019R0034	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32019R0934	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр. 32019R0935	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис -CELEX бр.32021R2117	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
3.3. Причини за делумна усогласеност или неусогласеност со секундарните извори на правото Делумната усогласеност е поради тоа што дел од одредбите од Регулативите се однесуваат на земјите- членки на Европската унија и на работењето на Европската Комисија, а дел од одредбите од Регулативите ќе се транспонираат	

Влада на Република Северна Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

во други правни прописи од областа на земјоделството.
Делумната усогласеност на Регулативата (CELEX бр.32014R0910) с поради тоа што дел од одредбите на истата се транспонирани во Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 275/19), а дел од одредбите од оваа Регулатива се однесуваат на земјите - членки на Европската унија и на работењето на Европската Комисија.

3.4. Усогласеност со останати извори на правото на ЕУ

-Европска рамка за интероперабилност (European Interoperability Framework)

-Дигитална европска рамка (The Digital Europe Programme)

3.5. Рок во кој е предвидено постигнување на потполна усогласеност на предлогот на прописот со правото на Европската унија

Потполна усогласеност ќе се постигне согласно рокот кој ќе се утврди во текот на пристапните преговори.

3.6. Кореспондентна tabela (прилог)

Да

4. Превод на изворите на правото на Европската унија и правниот пропис

4.1. Дали горенаведените извори на правото на ЕУ се преведени на македонски јазик и ако се преведени, наведете го изворот на преводот.

ДА

Верзија МК

НЕ

Извор: Секретаријат за европски прашања

4.2. Достапност на преводот на изворите на правото на ЕУ

На интернет страната: www.sep.gov.mk

4.3. Дали предлог прописот е преведен на английски јазик?

ДА

НЕ

4.4. Достапност на преводот на предлог прописот

/

5. Стручна помош и мислење

(Европска комисија, КАРДС, ИПА, TAIEX, SIGMA, држава членка на ЕУ, Совет на Европа, домашни стручњаци и др.)

5.1. Учество на техничка помош и консултенти во изработката на предлогот на прописот

/

5.2. Дадено мислење за усогласеноста на прописот

/

Раководител на надлежниот сектор

Име и презиме:

Борче Јоновски

Звање и работно место:

Раководител на сектор за лозарство, винарство и овоштарство

Потпис:

Датум:

Раководно лице/функционер во органот изработувач на правниот пропис

Име и презиме:

Лјупчо Николовски, министер за земјоделство, шумарство и водостопанство

Потпис:

Датум: 15.01.2024

Влада на Република Северна Македонија

МИСЛЕЊЕ НА СЕКРЕТАРИЈАТОТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО ЗА ИЗЈАВАТА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОРЕСПОНДЕНТНА ТАБЕЛА НА ПРОПИСОТ

Предлог на Закон за виното (*)

ЕПП – 2020.0800.8179

Секретаријатот за законодавство ја разгледа изјавата за усогласеност со кореспондентната табела и го дава следново мислење:

Во однос на точките 2. и 3 од Изјавата, вклучително и Кореспондентната табела, Секретаријатот за законодавство:	
a) целосно се согласува	Целосно се согласува со Изјавата за усогласеност во однос на точката 2 и 3 од Изјавата за усогласеност со кореспондентната табела МК-ЕУ на Предлогот на Законот за виното (*)
б) делумно се согласува и ги дава следниве забелешки: в) ценет дека несоодветно го одразува степенот на усогласеност на прописот со законодавството на ЕУ од следниве причини:	
Мислењето го подготви:	Секретар на Секретаријатот за законодавство
Име и презиме:	Име и презиме:
м-р Ирена Јованова Поповска	д-р Оливера Нечовска
Звање и работно место:	Звање и работно место:
Државен советник	Секретар
Потпис:	Потпис:
Датум:	Датум:
	15. 01. 2024г.
	15. 01. 2024г.